

Jaarstukken 2021

Jaarverslag en Jaarrekening van de gemeente Epe

Gemeente Epe

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2021	1
Inhoudsopgave	3
Algemeen	5
Inleiding	6
Inhoudelijke en financiële ontwikkelingen	7
Resultaten Programmaplan	8
Financiële beschouwing; resultaat analyse	10
Jaarverslag	11
Programmaverantwoording	12
1 Opgroeien in Epe	12
2 Actief in Epe	13
3 Zorg en opvang	15
4 Leefbaar en veilig	17
5 Ruimte en Wonen	18
6 Epe op orde	20
7 Duurzaamheid	21
8 Toezicht en handhaving	23
9 Bedrijvigheid	24
10 Weer aan het werk	25
11 Bestuur en organisatie	26
Paragrafen	30
1 Lokale heffingen	30
2 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	33
3 Onderhoud kapitaalgoederen	41
4 Financiering	43
5 Bedrijfsvoering	45
6 Verbonden Partijen	49
7 Grondbeleid	54
8 Demografische ontwikkelingen	56
9 Decentralisaties sociaal domein	60
10 Covid-19	64
Jaarrekening	71
Overzicht van baten en lasten	72
Toelichting op de baten en lasten	73
Begrotingsrechtmatigheid	73
Financiële analyses per programma	75
1 Opgroeien in Epe	75
2 Actief in Epe	76
3 Zorg en Opvang	77
4 Leefbaar en Veilig	79
5 Ruimte en Wonen	79
6 Epe op orde	80
7 Duurzaamheid	81
8 Toezicht en Handhaving	82
9 Bedrijvigheid	82
10 Weer aan het werk	83
11 Bestuur en organisatie	84
Algemene dekkingsmiddelen	85
Overhead	86
Resultaatbestemming	87
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen	89
Overzicht aanwending post Onvoorzien	90
Overzicht incidentele lasten en baten	91
Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	92
Bezoldiging topfunctionarissen	93
Gerealiseerde baten en lasten per taakveld	94
Balans per 31 december 2021	97

Toelichting op de balans	102
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	102
Toelichting op de balans 2021	104
Overzicht verloop reserves en voorzieningen 2021	114
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkering (SiSa)	121
Controleverklaring	137
Bijlagen	138
1 Analyse salariskosten	139
2 Analyse kapitaallasten	141
3 Toelichting bij paragraaf Financiering	144
Verklaring van gebruikte afkortingen	146

Algemeen

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2021. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. In het jaarverslag is per programma de verantwoording over het gevoerde beleid opgenomen. De paragrafen staan in het teken van de (financieel) beheersmatige aspecten die ten grondslag liggen aan het gevoerde beleid. In de jaarrekening wordt een financiële verantwoording gegeven. De gemeentelijke vermogenspositie komt tot uitdrukking in de balans. Daarnaast worden per programma de financiële verschillen tussen begroting en rekening toegelicht.

Hierna volgt eerst een algemene beschouwing over de inhoudelijke en financiële uitkomsten van de jaarrekening 2021.

Inhoudelijke en financiële ontwikkelingen

Bij dit onderdeel wordt ingegaan op de externe ontwikkelingen zoals die geschetst zijn in de Perspectiefnota die voorafgaat aan de programmabegroting. In 2020 is afgesproken geen Perspectiefnota voor 2021 op te stellen vanwege tal van onzekerheden als gevolg van corona waardoor een bestuurlijke behandeling niet reel was. Wel heeft uw raad een Perspectiefbrief ontvangen met als centrale deel de verkenning van het financieel meerjarenperspectief voor de periode 2021-2024.

Resultaten Programmaplan

Het programmaplan is deel 1 van de programmabegroting en geeft weer wat de gemeente wil bereiken en welke activiteiten daarvoor uitgevoerd worden. Het collegeprogramma is een belangrijk richtsnoer voor dit onderdeel van de begroting. De uitvoering van het collegeprogramma is daarom volledig en in meerjarenperspectief opgenomen.

De verantwoording van de uitgevoerde activiteiten vindt u terug bij de elf programma's. Hieronder vermelden we een aantal speerpunten van beleid in 2021 die we verdeeld hebben naar pijlers waarop de programmabegroting is gebaseerd.

Ook dit jaar heeft de coronacrisis een belangrijke impact gehad op de uitvoering van de begroting, waardoor diverse activiteiten beperkt of op aangepaste wijze zijn uitgevoerd.

Sociaal

- Met verenigingen en organisaties is gewerkt aan de herijking van het subsidiebeleid. Het concept is gereed.
- De woonzorgagenda is vastgesteld en gaat in op het organiseren van de combinatie tussen wonen en zorg voor nu en in de toekomst.
- De "buurtpunten" voor ondersteuning van mensen in de wijken zijn uitgebreid.
- De ombuigvoorstellen "grip-op-zorg" zijn verder uitgewerkt gericht op kostenbeheersing in de uitvoering van jeugdzorg en Wmo.

Ruimte

- De Omgevingsvisie is vastgesteld en geeft de koers aan voor de ruimtelijke ontwikkeling.
- Het mobiliteitsplan is opgesteld. Een plan met maatregelen die een bijdrage leveren aan een verkeersveilige, gezonde en duurzame samenleving.
- Het Gemeentelijk Watertakenplan is vastgesteld. Dat plan speelt onder meer in op de gevolgen van klimaatverandering.
- De transitievisie op energie en warmte is vastgesteld en geeft richting voor de verdere uitwerking naar de toekomst.
- Op het terrein van duurzaamheid en energie zijn diverse activiteiten uitgevoerd richting inwoners en aandacht voor verduurzaming van bedrijventerreinen Eekterveld en Kweekweg.

Economie

- Voor de verdere ontwikkeling van vitale vakantieparken is een plan van aanpak opgesteld.
- Er is een gemeentelijk ondersteuningsaanbod voor verenigingen en organisaties bij het organiseren van evenementen.
- Het beleidsplan armoede en schulden is vastgesteld. Het speelt in op vroeg signalering en de versterking van schuldhulpverlening.

Bestuur

- Er is geanticipeerd op de gevolgen van de coronacrisis in de samenleving gebruikmakend van het gemeentelijk budget en de rijks- en provincie bijdragen. Het richt zich op de acute fase en de fases van overbruggen, herstel en stimuleren met name op het sociaal-maatschappelijk en economisch domein.
- Er is een beleidsvisie voor communicatie/participatie opgesteld.
- Het gemeentehuis is gerenoveerd en toekomstbestendig.

Resultaat uitvoering programmabegroting

Voor 2021 waren 118 activiteiten gepland met als eindresultaat dat 73% daarvan is gerealiseerd. Het percentage laat zich als volgt verklaren. Het niet kunnen afronden van activiteiten in het geplande jaar is deels veroorzaakt door de impact van de coronacrisis. Mede daardoor moest er geprioriteerd worden in de werkzaamheden en in een aantal gevallen was er sprake van een langere voorbereidingstijd. Een aantal activiteiten zijn qua uitvoering vertraagd of verschoven als gevolg van een koppeling aan andere activiteiten. Het mobiliteitsplan bijvoorbeeld wachtte op de vaststelling van de omgevingsvisie die richtinggevend is voor het ruimtelijk domein. En dat mobiliteitsplan is de basis

voor een aantal uit te werken activiteiten waarvan de uitwerking moest wachten. De bestuurlijke discussie rondom communicatie/participatie/dienstverlening leidt tot het afronden van een aantal activiteiten in 2022. Bij de voortgangsrapportage is aan uw raad gemeld dat een aantal activiteiten doorschuiven naar 2022.

Financiële beschouwing; resultaat analyse

Het boekjaar 2021 wordt afgesloten met een voordelig saldo van € 2.027.000. In het onderdeel Jaarrekening is per programma een financiële analyse opgenomen waaruit kan worden afgeleid hoe het resultaat tot stand is gekomen. Hierin zijn verschillen groter dan € 25.000 opgenomen, voor de baten en lasten afzonderlijk. Voor de salariskosten en de kapitaallasten is een totaalanalyse opgesteld, die in bijlage 1 en 2 bij deze jaarstukken is opgenomen. In een aantal gevallen is een (voor- of nadelig) resultaat op een beleidsveld, overeenkomstig de systematiek in de begroting, verrekend met een reserve. Daardoor heeft dit geen invloed op het uiteindelijke resultaat van de jaarrekening.

Het resultaat wordt in hoofdlijnen verklaard door voordelen die zijn ontstaan bij kapitaallasten, stimuleringsregeling jeugd, het plan Oosterhof-Zuid, het meedelen in de winst van de realisatie van een appartementencomplex, vraagafhankelijk vervoer en de pensioenvoorziening voor wethouders.

Jaarverslag

Programmaverantwoording

1 | Opgroeien in Epe

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen onderwijs en jeugd in brede zin. Het laatste betreft jeugdzorg (jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering) en de welzijnsaspecten zoals peuterspeelzaalwerk, voor- en vroegschoolse educatie, jeugd- en jongerenwerk, jeugdgezondheidszorg.

De voorzieningen gericht op de jeugd maken ook deel uit van het basisaanbod aan voorzieningen waar in programma 2 “Actief in Epe” aandacht aan wordt gegeven. Er bestaat een relatie met de programma’s 3 “Zorg en opvang” (jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning) en 4 “Leefbaar en veilig” (integrale veiligheid: thema “Jeugd en veiligheid”).

Wat is de stand van zaken

Verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Indicator	2018	2019	2020	2021
Verwijzingen Halt <i>Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.</i>	13	9	14	-
Kinderen in uitkeringsgezin <i>Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.</i>	5%	4%	4%	-
Voortijdige schoolverlaters (vo+mbo) <i>Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.</i>	1,9%	2,1%	1,6%	-
Absoluut verzuim <i>Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 5-18 jaar.</i>	3,3	1,9	1,8	-
Relatief verzuim <i>Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.</i>	31	28	28	-
Jongeren met jeugdhulp <i>Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar (tweede helft van het genoemde jaar).</i>	9,5%	10,6%	10,0%	11,8%
Jongeren met jeugdbescherming <i>Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar (tweede helft van het genoemde jaar).</i>	1,1%	1,1%	1,1%	1,3%
Jongeren met jeugdreclassering <i>Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar) (tweede helft van het genoemde jaar).</i>	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Jongeren met een delict voor de rechter <i>Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.</i>	1%	1%	1%	-

Vanuit de verplichte bron van deze indicator zijn niet bij alle indicatoren recentere data beschikbaar.

Wat willen we bereiken

Strategische doelen:

1. Het voorkomen van achterstanden bij jeugdigen.
2. Bevorderen kwaliteit jeugd- en onderwijsvoorzieningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Onderwijs	Portefeuillehouder: M.B. Heere	
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Uitvoeren van de Lokaal Educatieve Jeugd Agenda.	Ja	Dit is een doorlopend proces. In iedere LEJA bijeenkomst komen een aantal voor dat moment relevante onderwerpen

		aan de orde met als doel elkaar te informeren, afstemmen en besluiten.
2. Uitgevoerd Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) 2019-2022.	Ja	Jaarlijks wordt er een activiteitenprogramma opgesteld waar de acties voor dat jaar in beschreven worden. Het activiteitenprogramma 2021 is uitgevoerd.
3. Uitwerken Actiekader Onderwijs.	Ja	Het opstellen van het plan voor huisvesting scholen in Epe zuid west heeft door corona vertraging opgelopen. De uitbreiding van de WG v.d. Hulsschool vindt plaats in 2022. De Mbo-opleiding in Epe is gestart. De renovatie van basisschool de Krugerstee is gestart met een afronding in het voorjaar van 2022. De voorbereiding van de renovatie van de RSG N.O.-Veluwe heeft een periode stil gelegen maar is weer opgepakt.
<i>Collegeprogramma 2018-2022:</i>		
4. Een samen met schoolbesturen en besturen van voorschoolse en welzijnsinstellingen opgesteld plan voor toekomstbestendig onderwijs in de dorpen en de financiering daarvan.	Ja	Dit betreft het opstellen van het plan voor huisvesting scholen Epe Zuidwest. Zie activiteit 3 hiervoor. Daarnaast is er een start gemaakt met het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen.

Jeugdzorg		Portefuillehouder: C.M. de Waard-Oudesluijs
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Realiseren subsidieprogramma.	Ja	De subsidies voor onder andere CJG Epe, inclusief schoolmaatschappelijk werk en opvoed advies bureau, zijn voor 2022 verleend en de subsidies voor 2020 zijn vastgesteld.
2. Uitvoeren jeugdgezondheidszorg.	Ja	De subsidies voor jeugdgezondheidszorg voor 2022 zijn verleend en de subsidies voor 2020 zijn vastgesteld. Er is gewerkt aan het project Kansrijke Start (gezonde eerste 1.000 dagen).
3. Realiseren van de transformatie jeugdzorg.	Ja	De meeste acties van het Actieprogramma 2019-2022 voortkomend uit integraal beleidsplan Sociaal Domein zijn afgehandeld. Het betreft onder meer: <ol style="list-style-type: none"> 1. De regionale werkzaamheden jeugd en Wmo (o.a. inrichting zorglandschap, inkoop, accountmanagement) zijn uitgevoerd. 2. De inkoop is met twee jaar verlengd en de optimalisatiemaatregelen worden verder uitgewerkt. 3. Het cliëntervaringsonderzoek is uitgevoerd. 4. Er wordt gewerkt aan en vanuit de ombuigvoorstellen Grip op Zorg; o.a. de toegangsmedewerkers CJG en schoolmaatschappelijk werkers brengen de werkwijze 'de Nieuwe Route' in praktijk.

Welzijnswerk jeugd en jongeren		Portefuillehouder: M.B. Heere
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Realiseren subsidieprogramma.	Ja	De subsidies voor jongerenwerk voor 2022 zijn verleend en de subsidies voor 2020 worden vastgesteld. Daarbij gaat het om jongerenwerk door verenigingen en jongerenwerk door de welzijnsstichting.

Wat heeft dat gekost

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	13.402	13.546	14.391	-845
Baten	594	592	973	381
Saldo	-12.808	-12.954	-13.418	-464

2 | Actief in Epe

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen welzijn (o.a. sociaal cultureel werk incl. ouderen- en minderhedenwerk, opbouwwerk, vrijwilligerswerk), sport en cultuur (o.a. bibliotheek, kunstzinnige vorming, amateuristische kunstbeoefening). Daarnaast valt ook het onderwerp accommodaties op de voornoemde terreinen onder dit programma.

De onderwerpen welzijn, sport en cultuur vormen de kern voor het te realiseren basisaanbod aan voorzieningen zoals opgenomen in het lokaal sociaal beleid. De voorzieningen gericht op jeugd (0–18 jaar) vallen binnen programma 1 “Opgroeien in Epe”.

Dit programma draagt in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid in de dorpen en wijken (inzet van voorzieningen, aandacht voor ontmoeting, tegengaan overlast en criminaliteit, kwaliteit van de woonomgeving). Er bestaat een relatie hierbij met de programma’s 3 “Zorg en opvang” (maatschappelijke ondersteuning), 4 “Leefbaar en veilig” (veilige leefomgeving) en 6 “Epe op orde (openbare ruimte).

Wat is de stand van zaken

Verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Indicator	2016	2020
Niet-wekelijkse sporters <i>Het percentage inwoners dat niet wekelijks sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.</i>	47,6%	51,1%

Vanuit de verplichte bron van deze indicator zijn niet bij alle indicatoren recentere data beschikbaar.

Wat willen we bereiken

Strategische doelen:

1. Het vergroten van maatschappelijke participatie van inwoners.
2. Realiseren van een evenwichtig over de kernen gespreide sociale infrastructuur met activiteiten, voorzieningen en accommodaties.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Welzijn		Portefeuillehouder: C.M. de Waard-Oudesluijs
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Realiseren subsidieprogramma.	Ja	De subsidies uit het Subsidieprogramma sociale agenda voor 2022 zijn verleend en de subsidies voor 2020 zijn vastgesteld. Het betreft organisaties die activiteiten op het vlak van welzijn en gebiedsgericht werken uitvoeren.
2. Herijken van het subsidiebeleid.	Ja	Het concept subsidiebeleid en de vijf daarbij behorende subsidieregelingen zijn in december door het college vrijgegeven voor inspraak. Definitieve besluitvorming vindt plaats in 2022.
3. Afronden project Accommodaties II.	Nee	In 2021 is gestart met renovatie van het wijkgebouw Triton. Wijkvereniging Oosterhof zal hierin gehuisvest worden. Oplevering voorjaar 2022.
Collegeprogramma 2018-2022:		
4. Er is een adequaat ondersteuningsaanbod gerealiseerd voor vrijwilligers en verenigingen in de uitvoering van hun activiteiten.	Ja	De implementatie van de maatregelen zijn afgerond. KoppelSwoe verzorgt het aanbod.
5. Een opgesteld integraal toekomstgericht plan voor accommodaties per dorp voor onder meer welzijn, cultuur en sport.	Nee	Als gevolg van de coronacrisis is het opstellen van het plan opgeschort. Najaar 2021 is het project weer opgestart, omdat er voldoende mogelijkheden waren om het participatieproces op goede wijze vorm te geven. De verwachting is om in het voorjaar 2022 het plan op te leveren.
6. Er is gestart met de uitwerking van het plan.	Nee	Het opstellen van het plan is opgeschort, zoals bij activiteit 5 vermeld.

Sport en cultuur

Portefeuillehouders:
C.M. de Waard-Oudesluijs/M.B. Heere

Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Realiseren subsidieprogramma.	Ja	Er zijn éénjarige subsidieafspraken gemaakt met organisaties in de sport- en cultuursector over de doelstellingen en activiteiten. De subsidies over 2019 zijn ook vastgesteld.
2. Uitvoeren beleid kunst en cultuur.	Ja	Er is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma van de nota De Kracht van Cultuur. Activiteiten waren o.a.: verder vormgeven kunst & cultuur educatie bij primair en voortgezet onderwijs, corona-proof projecten via het cultuur- en erfgoed-pact, start proces voor een convenant Cultuur-Onderwijs.
3. Bevorderen sportparticipatie.	Ja	Het 'Sport- en Beweegplan Epe 2020-2024: Samen voor de Sport!' is door de gemeenteraad vastgesteld. Voor de uitvoering hiervan zijn afspraken gemaakt die zijn vastgelegd in het Lokaal Sport- en Beweeg Akkoord. Dit Akkoord is door verschillende partijen, waaronder de gemeente, ondertekend.
4. Inzet van functies buurtsportcoaches en cultuurmakelaar.	Ja	De buurtsportcoaches van Heel Epe Beweegt en de cultuurmakelaar van Cultuurplein Noord Veluwe hebben uitvoering gegeven aan de uitvoeringsplannen.
Collegeprogramma 2018-2022:		
5. De stimuleringsregeling jeugd is geïmplementeerd.	Ja	De regeling is geïmplementeerd. De geplande evaluatie is als gevolg van een noodzakelijke herziening van de regeling (uitspraak bezwaarschriftencommissie) doorgeschoven naar 2021. Dit is in de voortgangsrapportage gemeld.

Wat heeft dat gekost

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	4.059	4.604	4.536	68
Baten	516	516	656	140
Saldo	-3.543	-4.088	-3.880	208

3 | Zorg en opvang

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen gezondheids-, verslavings- en ouderenzorg. Tevens valt hieronder het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking en het bieden van maatschappelijke opvang (prestatievelden in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning), het algemeen maatschappelijk werk en integratie/inburgering van nieuwkomers/oudkomers.

Het programma richt zich met name op groepen inwoners uit de samenleving die kwetsbaar zijn als gevolg van verschillende soorten van achterstand (lokaal sociaal beleid). Kernbegrippen zijn daarbij bevorderen zelfredzaamheid en participatie. Er bestaat een relatie met de programma's 2 "Actief in Epe" (welzijnsvoorzieningen), 4 "Leefbaar en veilig" (leefbaarheid) en 10 "Weer aan het werk" (bevordering arbeidsparticipatie).

Wat is de stand van zaken

Verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Indicator	2018	2019	2020	2021
Wmo-cliënten met een maatwerk-arrangement per 10.000 inwoners.	350	480	570	530
<i>Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.</i>				

Wat willen we bereiken

Strategische doelen:

1. Bevorderen van een zelfstandige leefwijze voor mensen met een beperking.

2. Realiseren van goede zorg en ondersteuning.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Maatschappelijke Zorg		Portefeuillehouders: C.M. de Waard-Oudesluis
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Uitvoeren gemeentelijk gezondheidsbeleid.	Ja	Het gezondheidsbeleid is uitgevoerd. Er is daarnaast een Lokaal Preventie Akkoord ondertekend door diverse partners.
2. Realiseren van de transformatie WMO.	Ja	Er is uitvoering gegeven aan het Actieprogramma 2019-2022 dat voortkomend uit het integraal beleidsplan Sociaal Domein. Het betreft onder meer de volgende activiteiten: <ol style="list-style-type: none"> 1. Er is uitvoering gegeven aan de regionale werkzaamheden voor de Wmo (o.a. inrichting zorglandschap, werkplan Wmo, het regionaal accountmanagement) 2. Het jaarlijks cliëntervaringsonderzoek Wmo en Jeugd is uitgevoerd. 3. De Kadernota Beschermd Thuis 2022-2030 en het Ontwerp Beschermd Thuis zijn vastgesteld en er is een nieuwe inkoop gestart voor beschermd wonen. 4. De Woonzorgagenda is opgesteld en vastgesteld. 5. Er is uitwerking gegeven aan de verschillende ombuigvoorstellen vanuit Grip op zorg. De pilot Steuntje in de rug is bijvoorbeeld gestart.
3. Ondersteunen initiatieven sociale agenda.	Ja	De transformatieregeling is uitgevoerd. Hiermee is onder andere de pilot Onderwijs Jeugd Arrangementen voor Eper kinderen op de Dr. A. Verschoorschool en de pilot Buurtpunt gefinancierd.
4. Instandhouden vervoersysteem basismobiliteit (PlusOV).	Ja	In zijn algemeenheid is de kwaliteit van het vervoer goed, is PlusOV goed bereikbaar en worden klachten binnen de termijnen afgehandeld. Het vraagafhankelijk vervoer (reizen op afroep voor sociale doeleinden) heeft bij het klanttevredenheidsonderzoek een 7,8 gehaald. Bij het route gebonden vervoer (leerlingen-, dagbestedings- en jeugdvervoer) staat de kwaliteit sinds dit najaar onder druk als gevolg van een tekort aan chauffeurs bij de vervoerders (landelijke arbeidsmarktprobleem), wat leidt tot meer klachten dan dat wij en PlusOV wenselijk achten. Samen met PlusOV en de vervoerders proberen we dit probleem op te lossen. Voor zowel het route gebonden- als het vraagafhankelijk vervoer is sprake van een (tijdelijke?) vervoersdaling als gevolg van de coronacrisis. Conform het VNG-advies krijgen vervoerders een continuïteitsbijdrage van maximaal 70% van de niet-gereden ritten, zodat het vervoerssysteem in stand wordt gehouden.
5. Realiseren subsidieprogramma.	Ja	De subsidies uit het Subsidieprogramma sociale agenda voor 2022 zijn verleend en de subsidies voor 2020 zijn vastgesteld. Het gaat dan over onder andere maatschappelijk werk.
Collegeprogramma 2018-2022:		
6. Er zijn nieuwe algemene voorzieningen gerealiseerd in samenwerking met maatschappelijke partners.	Ja	De Buurtpunten zijn uitgebreid en de pilot Steuntje in de rug is gestart. Dit is een algemene voorziening voor lichte ondersteuningsvragen.
7. Instandhouden van een divers aanbod van (preventieve) activiteiten betreffende vrijwillige hulp- en dienstverlening.	Ja	Aan de vrijwillige hulpdiensten in de gemeente zijn subsidies verleend en vastgesteld.
8. Instandhouden van een laagdrempelig steunpunt voor mantelzorgers.	Ja	De subsidie is gecontinueerd.
9. De toegang naar zorg en ondersteuning is verbeterd door een intensievere samenwerking van betrokken partijen.	Ja	De geplande verbeteracties voor de toegang zijn uitgevoerd. De toegang Jeugd is gestart met werken volgens het gedachtegoed van 'de nieuwe route' en is hiervoor opgeleid. De regievoering op de netwerksamenwerking CJG is verbeterd. Begeleiding vanuit de participatiewet, uitgevoerd door de gemeente Apeldoorn, kan op locatie in Epe plaatsvinden. Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de positionering van schuldhulpverlening en de adviezen uit het onderzoek worden overgenomen.

10. Een geactualiseerde aanpak gericht op de integratie van statushouders/nieuwkomers en hun kinderen.	Nee	<p>In 2022 is de Nieuwe Wet Inburgering ingegaan. In de jaren hieraan voorafgaand is een plan Integratie statushouders 2020 vastgesteld waarin is opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stand van zaken rapportage van het plan uit 2016; • hoofdlijnen van de nieuwe Wet Inburgering die 2022 is ingegaan; • acties en aandachtspunten. <p>In 2021 is de aanpak uitgevoerd in een pilot. De geplande actualisatie van de aanpak naar aanleiding hiervan volgt in het eerste kwartaal 2022.</p>
--	-----	--

Wat heeft dat gekost

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	11.851	12.239	11.290	949
Baten	307	307	1.507	1.200
Saldo	-11.544	-11.932	-9.783	2.149

4 | Leefbaar en veilig

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen brandweer, politie, criminaliteit en overlast, crisisbeheersing/rampenbestrijding, leefbare en veilige leefomgeving. Het programma geeft invulling aan de brede begrippen van leefbaar en veiligheid. Het onderwerp integrale veiligheid valt ook onder dit programma. Er bestaat een relatie met de programma's 1 "Opgroeien in Epe", 2 "Actief in Epe", 3 "Zorg en Opvang" en 6 "Epe op orde". Verder is er een relatie met programma 8 "Toezicht en handhaving". Daar vindt de uitvoering plaats van de diverse leefbaarheids- en veiligheidsaspecten.

Wat is de stand van zaken

Verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Indicator	2018	2019	2020	2021
Winkeldiefstal <i>Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.</i>	1,1	0,8	0,8	0,8
Geweldsmisdrijven <i>Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners.</i>	3,2	2,6	2,7	2,6
Diefstal uit woningen <i>Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.</i>	2,1	1,8	1,7	1,1
Vernieling en beschadiging <i>Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.</i>	4,3	3,2	5,0	4,1

Wat willen we bereiken

Strategische doelen:

1. Bevorderen van een leefbare en veilige woon- en leefomgeving.
2. Bevorderen van bijdragen van bewoners aan de leefbaarheid in de kernen en wijken.
3. Bevorderen van een goede, geoefende organisatie die snel en adequaat kan optreden bij een calamiteit of ramp

Wat hebben we daarvoor gedaan

Veiligheid	Portefeuillehouder: T.C.M. Horn
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd? Toelichting

1. Bevorderen kwaliteit basisbrandweezorg.	Ja	Het prestatiecontract/de afspraken met de VNOG over adequate brandweezorg is/zijn uitgevoerd.
2. Uitvoeren integraal veiligheidsbeleid	Ja	Voor alle thema's is aandacht geweest. De invloed van corona was dat de aanpak van bv woninginbraken minder relevant werd. Anderzijds heeft de coronacrisis ook extra werkzaamheden gecreëerd zoals bijvoorbeeld het toezicht en de handhaving op coronaregels.
3. Verbeteren crisisbeheersing en rampenbestrijding.	Ja	Het jaarplan is uitgewerkt, rekening houdend met de coronamaatregelen.
4. Uitvoeren lokaal plan van aanpak ondermijning.	Ja	Het plan van aanpak ondermijning is uitgevoerd. De APV is ondermijningsproof gemaakt.

Leefbaarheid		Portefeuillehouder: M. Kerkmans
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Implementeren werkwijze gebiedsgericht werken.	Ja	Het gebiedsgericht werken is geëvalueerd. Het leverde een aantal aanbevelingen op een toekomstgericht ontwikkeling in te zetten. Sommige van de instrumenten functioneren goed en eventuele verbeterpunten kunnen snel worden opgepakt. Voor andere instrumenten geldt dat meer fundamentele keuzes nodig zijn. Er is een plan van aanpak opgesteld voor doorontwikkeling van gebiedsgericht werken in de nieuwe collegeperiode.
Collegeprogramma 2018-2022:		
2. De werkwijze van de gemeentelijke organisatie is afgestemd op het gebiedsgericht werken.	Nee	Vanuit de evaluatie, zoals bij punt 1 vermeld, is een plan van aanpak opgesteld die in 2022 uitvoering krijgt. Daarin zijn maatregelen opgenomen voor een doorontwikkeling waarbij ook naar de werkwijze wordt gekeken. Bij de doorontwikkeling zal er samenhang zijn met participatie, omgevingswet, Sociale Agenda en dienstverlening. Zo kunnen de verschillende ontwikkelingen elkaar versterken.

Wat heeft dat gekost

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	2.387	2.462	2.486	-24
Baten	2	2	37	35
Saldo	-2.385	-2.460	-2.449	11

5 | Ruimte en Wonen

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen ruimtelijke ordening, grond- en woningexploitatie, bouw- en woningtoezicht en volkshuisvesting. Het onderdeel bouw- en woningtoezicht heeft een uitvoerend karakter. De activiteiten voor woningexploitatie zijn erg beperkt.

Wat is de stand van zaken

Verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Indicator	2018	2019	2020	2021
Nieuwbouwwoningen	7,1	18,4	4,9	5,2
<i>Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.</i>				

Wat willen we bereiken

Strategische doelen:

1. Bevorderen van de ruimtelijke kwaliteit om een goed woon-, werk- en leefklimaat te ondersteunen.

2. Bevorderen van een diversiteit aan woonaanbod om de leefbaarheid in de dorpen op peil te houden voor jong en oud.
3. Behouden van het in de gemeente aanwezige cultuur- en natuurhistorisch erfgoed.
4. Beheerste en duurzame ontwikkeling van het buitengebied.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Ruimtelijke ontwikkeling		Portefeuillehouder: M. Kerkmans
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Uitwerken van het Landschapontwikkelingsplan.	Ja	Het Landschapontwikkelingsplan is opgenomen in de Omgevingsvisie die is vastgesteld in 2021.
2. Ontwikkeling woningbouwplannen conform woonvisie	Ja	Diverse plannen zijn gerealiseerd zoals Oosterhof-Zuid en Sprengheparc, 't Slath. Daarnaast diverse sociale- en transformatielocaties zoals Hoge Weerd, Suikerbrink, vm ABN- en TNT-locatie en de Dekamarktlocatie in Vaassen. De wijk Klaarbeek is nagenoeg gerealiseerd.
3. Opstellen bestemmingsplan VFP in Vaassen.	Nee	Het initiatief voor de verdere planvorming ligt bij VFP. Deze heeft nog geen initiatief genomen.
4. Uitvoeren Regionale Omgevingsagenda.	Ja	Zie activiteiten 7 en 8 hierna.
5. Invoeren Omgevingswet.	Ja	De omgevingsvisie is vastgesteld. De voorbereidingen voor de implementatie van de Omgevingswet lopen volgens planning zoals aansluiten bij het digitale stelsel en het opstellen van omgevingsplan. Het voorstel voor het bepalen van de rol en verantwoordelijkheid van de raad in de uitvoering van de Omgevingswet komt in 2022 naar de raad. Dat is in de voortgangsrapportage vermeld.
Collegeprogramma 2018-2022:		
6. Er zijn op locaties innovatieve woonvormen gerealiseerd.	Ja	Het plan voor Sprengheparc is ontwikkeld. De ruimtelijke procedure is in voorbereiding
7. Van het centrumplan Vaassen zijn de fases 1 en 2 gerealiseerd (resp. oostelijk en westelijk deel centrum).	Nee	De uitvoering van fase 2 is gekoppeld aan de herontwikkeling van de Dekamarkt locatie. Deze moet eerst zijn gerealiseerd. De procedure daarvoor start in het eerste kwartaal van 2022.
8. Van het centrumplan Vaassen is het ontwerpplan voor de nieuwe inrichting van het Ireneveld (fase 3) opgesteld.	Nee	Er is een koppeling gemaakt met het Veluwe op 1 programma, waardoor er een forse subsidie mogelijk is, die is toegekend. De planvorming loopt, samen met alle betrokkenen (inclusief de omgeving).
9. De omgevingsvisie is vastgesteld.	Ja	De omgevingsvisie is vastgesteld.
10. Het opstellen van het Omgevingsplan is gestart.	Ja	De voorbereidingen zijn gestart. Met de gemeenteraad is daar over gesproken.
11. De industrieterreinen in gemeente Epe zijn voldoende groot om aan de bestaande lokale behoefte te kunnen voldoen.	Nee	Er is nu regionale bestuurlijke instemming voor de uitbreiding van bedrijventerrein Eekterveld met 4 hectare. De planning is erop gericht het bestemmingsplan Eekterveld IV in 2022 vast te stellen. Dat is in de voortgangsrapportage vermeld.

Wonen		Portefeuillehouder: M. Kerkmans
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Uitwerken woonvisie.	Ja	De woonzorgagenda is vastgesteld. Er is gestart met het opstellen van het uitwerkingsplan en de uitvoering. Aan de gemeente Epe zijn substantieel meer woningen toegekend. Met woningbouwcoöperaties zijn prestatieafspraken gemaakt.
Collegeprogramma 2018-2022:		
2. Met initiatiefnemers, corporaties en zorginstellingen zijn afspraken gemaakt om te bereiken dat de juiste woningen toegevoegd worden op de goede plek en voor de juiste doelgroep.	Ja	Bij ieder initiatief worden afspraken gemaakt om te komen tot een juiste verdeling van het aantal en soort woningen binnen de regionale afspraken. In dit kader is het koop- en prijsklassenbeleid vastgesteld.

Ruimte overig		Portefeuillehouders: M. Kerkmans/ C.M. de Waard-Oudesluijs
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Realiseren maatregelenplan cultuurhistorisch beleidskader.	Nee	De voorbereidingen vragen meer tijd. Alle inventarisaties zijn afgerond. Met de stakeholders zijn de gesprekken

		gestart om een maatregelenplan op te stellen. De besluitvorming over het cultuurhistorisch beleidskader vindt in 2022 plaats. Dit is gemeld in de voortgangsrapportage.
2. Aanpassen gemeentelijk pand de Ossenstal.	Nee	Diverse onderzoeken zijn uitgevoerd. Vanwege de coronabeperkingen zijn, in overleg met de uitbater, nog geen aanpassingen doorgevoerd of contracten aangepast (verhuurvorm).

Wat heeft dat gekost

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	4.203	4.662	4.085	577
Baten	2.708	2.718	4.172	1.454
Saldo	-1.495	-1.944	87	2.031

6 | Epe op orde

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen betreffende het beheer en onderhoud van dat deel van de openbare ruimte dat kan worden beschreven als de bovengrondse infrastructuur en toebehoren. Het gaat dan om de zorg dat de wegen en pleinen, woonstraten en -erven hun functie adequaat kunnen blijven vervullen.

Wat is de stand van zaken

Er zijn geen verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Wat willen we bereiken

Strategische doelen:

1. Bevorderen van een leefomgeving (openbare ruimte) die schoon en heel is.
2. Bevorderen van een duurzaam toegankelijk en aantrekkelijk openbaar gebied.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Verkeer en vervoer		Portefeuillehouder: M. Kerkmans	
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting	
1. Uitvoeren van wegenbeleidsplan.	Ja	Het regulier onderhoud is uitgevoerd conform planning en afspraken over kwaliteitsniveaus.	
2. Actualiseren van wegenbeleidsplan.	Nee	Het opstellen van een actueel wegenbeleidsplan is vertraagd als gevolg van de afstemming met het mobiliteitsplan. Dit is in de voortgangsrapportage gemeld.	
3. Uitvoeren van beleidsplan civiele kunstwerken (bruggen).	Ja	Bruggen zijn volgens vastgesteld beleid beheerd en onderhouden.	
4. Actualiseren gemeentelijk verkeers- en vervoersplan.	Ja	Het opstellen van een actueel mobiliteitsplan (GVVP) is afgerond. Besluitvorming vindt plaats in februari 2022.	
5. Uitvoeren reclame- en bewegwijzeringsplan.	Ja	De sanering van de reclameborden is uitgevoerd.	
6. Verbeteren toegankelijkheid openbare ruimte.	Ja	Op de centrale looproutes zijn diverse toegankelijke op- en afritten aangelegd. Het betreft het gebied Hoofdstraat-Gruttersplein-Emmastraat in de kern Epe.	
7. Er is een besluit genomen (regionaal/lokaal) over de aanleg van een veiligere en snelle fietsroute Epe-Apeldoorn.	Nee	De voorbereidingen voor het traject Apeldoorn - Epe zijn vertraagd als gevolg van het inspraaktraject en de verwerking van de reacties. Dit is gemeld bij de voortgangsrapportage. De regionale stuurgroep heeft een advies uitgebracht. De te nemen vervolgstappen voor de verdere uitwerking zijn voorgelegd aan de raad (februari 2022).	

8. Uitwerken gemeentelijk projectplan schone mobiliteit	Ja	Het jaarplan is uitgevoerd. Er is onder meer gewerkt aan de uitwerking van leasefietsscenario's, aan knelpunten parkeerproblematiek en een gedeeltelijke evaluatie van het gebruik van het gemeentelijk elektrisch wagenpark.
Collegeprogramma 2018-2022:		
9. Een opgesteld plan voor een aantrekkelijke inrichting van de dorpsentrees met een uitvoeringsprogramma.	Nee	Nu de omgevingsvisie is vastgesteld kan dit plan opgesteld worden.
10. Actualiseren van het uitvoeringsprogramma wegen getoetst op veilig, comfortabel, toegankelijk en passend voor het gebruik.	Nee	Deze activiteit volgt na vaststelling van de omgevingsvisie en het mobiliteitsplan (GVVP).
11. Continuëren van het duurzaam en veilig inrichten van gebieden.	Ja	De rotonde Quickbornlaan is in 2021 aangelegd.
12. Knelpunten voor fietsers in dorpen en buitengebied zijn in beeld en worden fasegewijs aangepast.	Nee	Het onderwerp komt terug in het nog vast te stellen mobiliteitsplan (GVVP). Het fietspad Vemderweg is niet gerealiseerd doordat de benodigde grondaankoop niet is gelukt. De aanleg vindt nu plaats in 2022.
13. Een opgesteld meerjarenprogramma om (recreatieve) fietspaden kwalitatief te verbeteren.	Nee	Deze activiteit volgt na vaststelling van de omgevingsvisie en het mobiliteitsplan (GVVP).
14. OV-haltes zijn voorzien van goede voorzieningen voor fietsers zoals een stalling.	Nee	Het onderwerp komt terug in het nog vast te stellen mobiliteitsplan (GVVP).
15. Een ontwikkelde aanpak om fietsgebruik te stimuleren.	Nee	Het onderwerp komt terug in het nog vast te stellen mobiliteitsplan (GVVP).

Beheer openbare ruimte		Portefeuillehouder: A.H.M. van Loon
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Onderhoud Openbare Ruimte.	Ja	Diverse aannemers hebben in opdracht van gemeente Epe onderhoud uitgevoerd aan de openbare ruimte conform de prestatieafspraken. De resultaten zijn conform afspraken: onderhoudsniveau basis.
2. Actualiseren bomenbeleidsplan.	Nee	Het concept-bomenbeleidsplan is besproken met de klankbordgroep. Dat heeft geleid tot een aantal aanpassingen De besluitvorming zal in 2022 plaatsvinden.
3. Realiseren natuurbegraafplaats.	Nee	Het wijzigen van het bestemmingsplan is afhankelijk van het initiatief van landgoed Welna.
4. Actualiseren beleidsplan begraafplaatsen.	Nee	De voorbereiding kost meer tijd. Het conceptbeleidsplan begraafplaatsen is opgesteld en met de klankbordgroep besproken. Besluitvorming staat gepland voor begin 2022. Dit is gemeld bij de voortgangsrapportage.
5. Realiseren gebiedsdekkende routes knooppuntensysteem.	Nee	Het actualiseren van routenetwerken heeft vertraging opgelopen bij het routebureau Veluwe waarmee afstemming plaatsvindt. Het ontwikkelen van een mountainbikeroute wacht op de uitkomst van de recreatiezoning. Grondeigenaren wachten op die uitkomst alvorens met de gemeente in gesprek te gaan.
Collegeprogramma 2018-2022:		
6. Opgesteld uitvoeringsprogramma met maatregelen in de openbare ruimte die inspelen op de gevolgen van klimaatverandering.	Nee	Het gemeentelijk watertakenplan is vastgesteld en het opstellen van het uitvoeringsprogramma volgt nu na vaststelling van de omgevingsvisie.

Wat heeft dat gekost

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	7.242	7.162	5.713	1.449
Baten	1.218	1.218	1.433	215
Saldo	-6.024	-5.944	-4.280	1.664

7 | Duurzaamheid

Omschrijving programma

Het programma omvat de zorg voor het milieu. De belangrijkste onderwerpen uit het programma zijn milieu, afvalverwijdering en de afvoer van (overtollig) regenwater en afvalwater.

Wat is de stand van zaken

Verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Indicator	2017	2018	2019	2020
Huishoudelijk restafval <i>De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar (kg).</i>	183	177	170	156
Hernieuwbare elektriciteit <i>Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.</i>	2,4%	4,0%	5,6%	-

Vanuit de verplichte bron van deze indicator zijn niet bij alle indicatoren recentere data beschikbaar.

Wat willen we bereiken

Strategische doelen:

1. Bevorderen van een duurzame en gezonde ontwikkeling van de leefomgeving voor nu en toekomstige generaties.
2. Stimuleren lokale initiatieven voor duurzaamheidsontwikkeling.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Milieu algemeen		Portefeuillehouder: A.H.M. van Loon/M.B. Heere
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Uitwerken Gemeentelijk Rioleringsplan.	Ja	Het gemeentelijke watertakenplan (GWK) is door de raad vastgesteld. Dit is de opvolger van het rioleringsplan. In de wijk Vegtelarij is een oplossing voor de wateroverlast in voorbereiding. Het reguliere onderhoud en beheer heeft plaatsgevonden. Diverse projecten voor vervanging van riolering zijn in voorbereiding.
2. Realiseren gemeentelijke afspraken in Gelders Energieakkoord.	Ja	Het jaarplan is uitgevoerd. De nodige maatregelen aan het gemeentehuis zijn afgerond met de verbouwing ervan.
3. Bijdragen aan het Regionaal Adaptie Programma (inspelen op klimaatverandering)	Ja	Het regionale adaptatieprogramma is vastgesteld. In samenhang met de overige OKER-onderdelen worden vervolgmaatregelen voor Epe afgesproken.
Collegeprogramma 2018-2022:		
4. Uitgevoerde analyse naar kansen voor maatregelen in de openbare ruimte die inspelen op de gevolgen van klimaatverandering.	Ja	Er heeft een analyse plaatsgevonden. Verdrogging wordt nog verder onderzocht. Vanuit de Omgevingsvisie worden vervolgaafspraken voor maatregelen gemaakt.
5. Er is een op de doelgroep passende mix van maatregelen beschikbaar om duurzaamheidsinitiatieven uit de samenleving te ondersteunen.	Ja	De Stimuleringslening Duurzaamheid is aangewend voor verschillende initiatieven van inwoners en organisaties. Het Regionale Energieloket, het lokale Energieloket en de energiecoaches hebben op verschillende wijzen bijgedragen aan de informatievoorziening aan inwoners, bedrijven en andere organisaties. Aan de verduurzaming van de bedrijventerreinen Eekterveld en Kweekweg is een vervolg gegeven en afgestemd met de bedrijfskring Epe en Industriekring Eekterveld. De Energie coöperatie ontving zowel ambtelijke als financiële ondersteuning voor het ontwikkelen van de coöperatie zelf als wel duurzaamheidsprojecten. Een plan van aanpak om het MKB te verduurzamen is opgesteld en afgestemd met de ondernemersverenigingen Epe en Vaassen. Er is een samenwerkingsovereenkomst ondertekend om de vakantieparken volgens de triple helix aanpak te verduurzamen.
6. Inwoners en bedrijven zijn geïnformeerd en bewust gemaakt van het treffen van energiebesparende maatregelen.	Ja	Er lopen vanuit het communicatieplan meerdere trajecten om inwoners en bedrijven bewust te maken.

7. Het (lokaal) uitvoeringsprogramma is uitgewerkt (op basis van Agenda Cleantech regio)	Ja	Het jaarplan is uitgewerkt. Er heeft terugkoppeling plaatsgevonden aan de raad over alle maatregelen.
8. Visie op energietransitie is opgesteld met bijbehorend uitvoeringsprogramma en benodigd budget.	Ja	De transitievisie energie en warmte is vastgesteld.
9. De bijdrage van de gemeente aan de Regionale Energietransitie Strategie (RES) (2018-2023) is opgesteld.	Ja	De RES is vastgesteld.
10. Er is een gemeentedeekkend warmteplan opgesteld voor het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving inclusief uitvoeringsprogramma	Ja	Zie activiteit 8 hiervoor.

Afvalinzameling en verwerking		Portefeuillehouder: A.H.M. van Loon
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Realiseren afvalinzameling en -verwerking.	Ja	Werkzaamheden zijn uitgevoerd conform afspraken in beleid en dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Circulus-Berkel.
2. 2. Implementeren van werkwijze inzamelen van grondstoffen.	Ja	Het jaarplan voor implementeren voor het inzamelen van grondstoffen is uitgevoerd. Het betreft onder meer de invoering van een prijsprikkel (diftar).

Wat heeft dat gekost

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	7.181	7.441	7.534	-93
Baten	7.357	7.630	7.741	111
Saldo	176	189	207	18

8 | Toezicht en handhaving

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen vergunningverlening, controle op uitvoering en handhaving van wet- en regelgeving en de algemene plaatselijke verordening. Er bestaat een relatie met programma 4 "Leefbaar en veilig".

Wat is de stand van zaken

Er zijn geen verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Wat willen we bereiken?

Strategische doel:

1. Versterken van handhaving en toezicht

Wat hebben we daarvoor gedaan

Vergunningverlening/handhaving		Portefeuillehouder: A.H.M. van Loon
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Opstellen nieuw handhavingskader 2022-2025.	Ja	Het handhavingsbeleidskader voor de periode 2022-2025 is in de loop van 2021 opgesteld en door het college van B&W vastgesteld. Hiermee is de basis gerealiseerd voor de jaarlijkse programmering van de uitvoering.
2. Uitwerken handhavingskader	Ja	Jaarlijks wordt een Handhavingsuitvoeringsplan (HUP) opgesteld. Dit jaarplan is uitgevoerd.

Wat heeft dat gekost

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	644	654	929	-275
Baten	110	110	221	111
Saldo	-534	-544	-708	-164

9 | Bedrijvigheid

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen lokale economie (waaronder werkgelegenheid, bedrijfsterreinen, agrarische aangelegenheden, recreatie en toerisme. De gemeentelijke rol is voorwaardenscheppend (vestigingsmogelijkheden voor bedrijven, goede ontsluiting en bereikbaarheid, goed beheer van de openbare ruimte) en faciliterend (informatievoorziening, dienstverlening). Er bestaat een relatie met programma 5 "Ruimte en wonen" (economische aspecten in planontwikkeling en bestemmingsplannen).

Wat is de stand van zaken

Verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Indicator	2018	2019	2020	2021
Banen <i>Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.</i>	672,4	673,2	678,7	697,6
Vestigingen <i>Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.</i>	139,3	144,4	149,8	155,2
Netto arbeidsparticipatie <i>Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking.</i>	65%	67%	67%	-
Funciemenging <i>De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen.</i>	48,4	48,4	48,1	48,5

Vanuit de verplichte bron van deze indicator zijn niet bij alle indicatoren recentere data beschikbaar.

Wat willen we bereiken

Strategische doelen:

1. Versterken lokale economie.
2. Vergroten van de aantrekkelijkheid van de gemeente Epe op het terrein van recreatie en toerisme.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder: M.B. Heere
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Inzetten stimuleringsbudget recreatie en toerisme.	Ja	Stichting Promotie Epe heeft subsidie ontvangen. Er is onder meer geïnvesteerd in een trein-trekschuit-route. Een fietsroute op initiatief van de Fietsersbond.
2. Uitwerken toeristisch profiel.	Ja	Stichting Promotie Gemeente Epe (SPGE) heeft het jaarplan uitgevoerd en halverwege 2021 een meerjarenplan opgesteld. Dit plan richt zich op de toekomst van de SPGE en hoe we ons verder profileren middels ons toeristisch profiel, 100% Wild.
Collegeprogramma 2018-2022:		
3. Faciliteren en stimuleren van organisaties en bedrijven in de uitvoering van het regionale programma Veluwe-op-1.	Ja	Het plan van aanpak Vitale Vakantieparken is vastgesteld en er is gestart met de uitwerking. Het plan voor de ontvangst locatie in Vaassen is betrokken in de plannen voor de ontwikkeling van Vaassen -centrum.

Lokale/regionale economie		Portefeuillehouder: M.B. Heere
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
Collegeprogramma 2018-2022:		
1. De behoefte en mogelijkheden naar realisatie van een fysiek centrum van ondernemen (innovatieve broedplaats) worden onderzocht.	Ja	Er is met enkele initiatieven meegedacht, maar er is tot op heden geen haalbaar initiatief ingediend. De gemeente heeft een faciliterende rol; het initiatief moet uit de markt komen.
2. Er is een gemeentelijk ondersteuningsaanbod voor vrijwilligersorganisaties en verenigingen voor het organiseren van evenementen om de aantrekkelijkheid van de gemeente te bevorderen.	Ja	Er is een ondersteuningsaanbod vastgesteld. Het gaat onder meer om het beschikbaar stellen van materieel, begeleiding door accountmanager bedrijven, optimalisatie vergunningsproces en begeleiding van organisatoren om de omslag te maken naar het verduurzamen van evenementen.
3. Uitvoering van het actieprogramma economische visie.	Ja	Het eerste actieprogramma is grotendeels uitgevoerd. Een tweede actieprogramma is inmiddels vastgesteld en wordt momenteel uitgevoerd.
4. Ondersteuning leveren aan de uitvoering van het actieprogramma van ondernemers gericht op vitale dorpscentra.	Ja	De gemeente draagt bij aan de uitvoering en heeft een centrummanager ingehuurd om verdere stappen te maken.

Wat heeft dat gekost

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	678	1.126	928	198
Baten	8	8	-15	-23
Saldo	-670	-1.118	-943	175

10 | Weer aan het werk

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen die samenhangen met de uitvoering van de Participatiewet. De uitvoeringspraktijk is neergelegd in verordeningen. Er bestaat een relatie met programma 3 "Zorg en opvang" (bevorderen zelfredzaamheid).

Wat is de stand van zaken

Verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Indicator	2018	2019	2020	2021
Bijstandsuitkeringen <i>Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder (tweede helft van het genoemde jaar).</i>	232,4	225,9	287,4	222,1
Lopende re-integratie-voorzieningen <i>Het aantal lopende re-integratie voorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.</i>	50,3	124,9	130,7	-
Jeugdwerkloosheidspercentage <i>Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).</i>	1%	2%	2%	-

Vanuit de verplichte bron van deze indicator zijn niet bij alle indicatoren recentere data beschikbaar.

Wat willen we bereiken

Strategische doelen:

1. Vergroten van maatschappelijke participatie van mensen zonder werk.
2. Verminderen van de schuldenproblematiek van Eper inwoners.
3. Verminderen van armoede bij ouderen en gezinnen met een minimuminkomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Arbeidsparticipatie		Portefeuillehouder: M.B. Heere
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Verhogen uitstroombegroting participatiewet (voormalig WWB, voormalig WSW en jonggehandicapten).	Ja	Door inzet van maatwerkdienstverlening en een doelgroepgerichte aanpak is er sprake van een verhoogd uitstroombegroting. De doelstelling van een gelijkblijvend bestand is ruimschoots gehaald en we zien zelfs een daling in het bestand.
2. Realiseren van de transformatie Participatiewet.	Ja	Door in te zetten op lokale en gebiedsgerichte dienstverlening kunnen meer inwoners waardevolle werkervaring dichtbij opdoen. Zo zijn er meer dan 30 werkervaringsplekken in de gemeente Epe gecreëerd. Deze plekken zijn voor diverse doelgroepen toegankelijk. Met als motto: Werken werkt!
3. Voor oudere mensen met een bijstandsuitkering de mogelijkheden bezien voor vrijstelling van de sollicitatieplicht indien zij een actieve bijdrage leveren aan vrijwilligerswerk in de gemeente.	Ja	De mogelijkheden zijn verder onderzocht. Het resultaat was dat het niet mogelijk is om het gewenste in te voeren.
4. In de gemeentelijke organisatie zijn mogelijkheden gerealiseerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.	Ja	Er zijn nadere afspraken gemaakt met werkbedrijf Lucrato die zullen leiden tot meer samenwerking en het vaker inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Inkomensondersteuning		Portefeuillehouder: M.B. Heere
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Financiële ondersteuning van vrijwilligersorganisaties (Stichting Leergeld, Formulierenteam en Voedselbank) die actief zijn voor huishoudens met een laag inkomen en/of schulden.	Ja	Stichting Leergeld, het Formulierenteam (Koppel-Swoe) en de Voedselbank ontvangen een subsidie conform onze beleidskaders.
2. Versterken van schuldhulpverlening.	Ja	Sinds september is de gemeente Epe actief met vroegsignalering schulden. Het beleidsplan armoede en schulden is vastgesteld.
Collegeprogramma 2018-2022:		
3. Instandhouden en versterken van de toegang van de gemeentelijke minimaregelingen: meedoenregeling, schoolfonds en het kindpakket.	Ja	Er is een onderzoek geweest naar de toegankelijkheid van de minimaregelingen en een onderzoek naar de doelmatigheid en de mogelijkheden van integratie van de gemeentelijke regelingen. De resultaten van deze onderzoeken zijn opgenomen in het beleidsplan armoede en schulden. Het kindpakket is afgelopen jaar actief gepromoot via een artikel. Samen met het formulierenteam zorgen we voor een passende aanvraag mogelijkheid voor iedereen.
4. Het realiseren van een gemeentelijk noodfonds voor ondersteuning van schrijnende situaties, die niet of onvoldoende in aanmerking komen voor andere regelingen.	Nee	De keuze is gemaakt om geen verordening in te voeren maar dit te organiseren via een subsidie/contract met St. Present. Dit om het noodfonds doelmatig en laagdrempelig te houden. De verwachting is dit te realiseren per 1 maart 2022 en eerst te werken in pilotvorm.

Wat heeft dat gekost

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	14.853	15.092	15.823	-731
Baten	6.793	6.793	8.206	1.413
Saldo	-8.060	-8.299	-7.617	682

11 | Bestuur en organisatie

Omschrijving programma

Het programma omvat de onderwerpen algemeen bestuur, personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, huisvesting, juridische zaken, communicatie en andere bedrijfsmiddelen zoals post, repro en facilitaire zaken.

Wat is de stand van zaken

Verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Indicator	2019	2020	2021
Formatie <i>De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat, per 1.000 inwoners.</i>	4,9	5,1	5,0
Bezetting <i>Het werkelijke aantal fte dat werkzaam is per 31 december, per 1.000 inwoners.</i>	5	4,9	5
Apparaatskosten Begroot <i>Apparaatskosten (organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel, organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken, in verhouding tot het aantal inwoners.</i>	292	295	291
Apparaatskosten Werkelijk * <i>Apparaatskosten (organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel, organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken, in verhouding tot het aantal inwoners.</i>	282	280	321
Externe inhuur Begroot <i>Kosten van externe inhuur voor het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht, door een private organisatie met winst oogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid zonder een arbeidsovereenkomst of aanstelling, in verhouding tot de totale personeelskosten.</i>	0,6%	1,3%	2,3%
Externe inhuur Werkelijk * <i>Kosten van externe inhuur voor het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht, door een private organisatie met winst oogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid zonder een arbeidsovereenkomst of aanstelling, in verhouding tot de totale personeelskosten.</i>	18,8%	20,3%	30,8%
Demografische druk <i>De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.</i>	84,5%	85,7%	85,3%

* In 2021 is er meer ingehuurd dan in de vorige jaren. We hebben in 2021 te maken gehad met een aantal factoren wat maakt dat de externe inhuur noodzakelijk was:

1. Krapte op de arbeidsmarkt wat maakt dat vacatures moeilijk in te vullen zijn. De doorlooptijd van vacatures is lang, waardoor er ingehuurd moet worden om het werk door te laten gaan.
2. Stijging in de klantvraag, wat opgevangen moet worden door tijdelijke medewerkers (inhuur).
3. Incidentele middelen voor tijdelijke taken zorgt vaak voor tijdelijk opvulling door middel van inhuur.
4. Er was bij meerdere teams sprake van langdurige ziekte van medewerkers. Daarvoor moest personeel worden ingehuurd. Dit brengt aanzienlijk hogere kosten met zich mee.

Wat willen we bereiken

Strategische doelen:

1. Ontwikkelen van een klantgerichte organisatie die gericht is op een snelle, correcte en integere dienstverlening.
2. Ontwikkelen van een op de samenleving gerichte organisatie die de dialoog aangaat met burgers en flexibel en slagvaardig inspeelt op ontwikkelingen en behoeftes.
3. Ontwikkelen van een organisatie waarbij het resultaat voorop staat en alles draait om het willen bereiken van de afgesproken doelen met een efficiënte en rechtmatige inzet van middelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Planning en Control		Portefeuillehouder: M.B. Heere
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Verbeteren planning en control cyclus.	Ja	Vorbereidingen zijn getroffen voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording (2022), waaronder de opzet van een plan van aanpak voor doorontwikkeling van 'control'; Stappen zijn gezet ter verbetering van het 'inzicht in de financiën' voor het management en op het gebied van optimalisatie van het budgethouderschap; er zijn nieuwe toepassingen geïmplementeerd met gebruikmaking van Pepperflow.

2. Uitvoeren jaarlijks onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van (delen van) programma's en paragrafen en van (onderdelen van) de organisatie-eenheden.	Ja	Binnen de processen in de gemeentelijke organisatie zijn diverse verbeteringen volgens de lean principes doorgevoerd. Dit is een continu proces bij het herontwerp van processen.
3. Ondersteunen samenleving bij de negatieve effecten als gevolg van de coronacrisis.	Ja	Uitvoering is gegeven aan het door de raad vastgestelde beleidskader herstel- en stimuleringsagenda coronacrisis en met regelmaat is de raad geïnformeerd over de voortgang.
Collegeprogramma 2018-2022:		
4. Een uitgevoerd onderzoek naar een ander systeem voor toeristenbelasting, waarbij de recreatiesector wordt betrokken.	Ja	Onderzoek is uitgevoerd, de resultaten hebben in overleg met de recreatiesector geleid tot een aanpassing van het systeem (raadsbesluit 27 mei 2021); vanuit de sector was er waardering voor hun betrokkenheid bij de totstandkoming van dit besluit.

Burger en bestuur		Portefeuillehouder: A.H.M. van Loon
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
Collegeprogramma 2018-2022:		
1. Inwonerparticipatie is geborgd in de daarvoor in aanmerking komende werkprocessen.	Nee	Een uitgangspunt bij het actieplan inwonerparticipatie is om al werkenderwijs in kleine stappen, daar waar mogelijk, de borging te laten plaatsvinden. Verder is dit onderwerp een onderdeel van het uitvoeringsplan dat voortvloeit uit de brede beleidsvisie, zie hieronder bij 3.
2. De inzet van een actueel instrumentarium is geborgd in de organisatie	Nee	Het onderzoek naar een adequaat instrumentarium heeft eerder plaatsgevonden. De verdere borging is onderdeel van het uitvoeringsplan dat voortvloeit uit de brede beleidsvisie, zie hieronder bij 3.
3. Een gerealiseerd actieplan om verbinding tussen samenleving en gemeente te verstevigen.	Ja	In afstemming met de raad is gekozen om eerst een brede beleidsvisie voor communicatie en participatie op te stellen. Deze beleidsvisie is besproken in de raadscommissie, maar de besluitvorming daarover is daarna uitgesteld. Eerst is de verbeteragenda en het uitwerkingsplan van de raad besproken.
4. Het faciliteren van de uitwerking van de raadsagenda voor deze bestuursperiode.	Ja	De inzet is met name geweest op de trajecten omgevingswet/ omgevingsvisie en Regionale Energietransitie.

Organisatie		Portefeuillehouder: T.C.M. Horn
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Actualiseren van het informatieveiligheid.	Nee	Het informatiebeleid volgt op de te actualiseren visie op dienstverlening. Deze visie wordt begin 2022 vastgesteld. Vervolgens start het actualiseren van het informatiebeleid. Dit is gemeld bij de voortgangsrapportage.
2. Uitwerken informatieveiligheid	Nee	Na vaststelling van het informatiebeleid volgt het uitwerken van de jaarplannen.
3. Invullen gevolgen Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming.	Ja	Ook in 2021 zijn er meerdere DPIA's uitgevoerd. DPIA = data protection impact assessment, oftewel er is kritisch gekeken welke persoonsgegevens op welke wijze verwerkt worden in een proces en wat de risico's daarvan zijn. Verder is er gewerkt aan privacybewustwording, zijn AVG inzageverzoeken
4. Invoeren Wet Generieke Digitale Infrastructuur (WGDI).	Ja	Het project Gegevensmanagement is verder uitgevoerd. De activiteiten lopen door in 2022.
5. Vernieuwing technische apparatuur raadzaal	Ja	De nieuwe apparatuur is geïnstalleerd.
6. Actualiseren nota verbonden partijen	Nee	De concept-nota is opgesteld. Begin 2022 ligt de nota ter inzage en volgt daarna de besluitvorming.
Collegeprogramma 2018-2022:		
7. Het programma voor organisatieontwikkeling is geïmplementeerd met als resultaat: a. de medewerkers zijn getraind invulling te geven aan een ondernemende, op netwerken en samenwerking gerichte organisatie b. de organisatie werkt procesmatig voor reguliere taken en projectmatig voor enkelvoudige opgaven c. het gemeentehuis is toekomstbestendig	Ja	a. De noodzakelijke trainingen zijn veelal digitaal gegeven. Een aantal zijn uitgesteld vanwege corona omdat die niet digitaal konden. b. Procesmatig en projectmatig werken is onderdeel van onze organisatie. Dit blijven we continu verbeteren en door ontwikkelen. c. Het gemeentehuis is gerenoveerd en toekomstbestendig. In 2022 worden nog een aantal restpunten aangepakt (bv invalidentoiletten en de toegang).

Dienstverlening		Portefeuillehouder: T.C.M. Horn
Activiteit programmabegroting	Uitgevoerd?	Toelichting
1. Bewaren van documenten in een e-depot.	Ja	Het plan van aanpak voor het aansluiten/vormen van een e-depot is opgesteld. Het onderzoek naar de mogelijkheden is uitgevoerd. In 2022 wordt de keus gemaakt hoe we het e-depot gaan organiseren.
Collegeprogramma 2018-2022		
2. Een geactualiseerde visie op dienstverlening inclusief servicenormen is opgesteld.	Nee	Het opstellen van deze visie is doorgeschoven naar 2022, zoals in de voortgangsrapportage gemeld. Daarmee kan er afstemming plaatsvinden met de resultaten uit een analyse van de gemeentelijke dienstverlening dat n.a.v. de verbeteragenda Quick scan en het uitwerkingsplan van de raad. Ook kan er afstemming plaatsvinden met de beleidsvisie communicatie/ participatie nadat er besluitvorming over heeft plaatsgevonden.
3. Een geactualiseerd implementatieplan KCC is opgesteld.	Nee	Op basis van de uitkomst van de analyse van Rijnconsult en de nog te actualiseren visie wordt een geactualiseerd implementatieplan KCC opgesteld.

Wat heeft dat gekost

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	3.300	3.273	3.374	-101
Baten	404	404	438	34
Saldo	-2.896	-2.869	-2.936	-67

Paragrafen

1 | Lokale heffingen

1.1 Inleiding

De paragraaf lokale heffingen beschrijft het beleid en de uitvoering daarvan ten aanzien van de lokale heffingen en de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

1.2 Beleidskaders

Naast landelijke regelgeving is het gemeentelijk beleid vastgelegd in onderstaande documenten.

- belastingverordeningen
- tarieventabel 2021
- collegeprogramma 2018-2022
- regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen
- beleid arrangementen toeristenbelasting

Tribuut heeft uitvoeringsbeleid vastgelegd in de volgende documenten:

- Uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen
- Leidraad invordering
- Incassoreglement
- Regeling elektronisch berichtenverkeer
- Beleidsregels hoorzittingen en proceskosten
- Beleidsregels voor het aanwijzen van een belastingplichtige of belanghebbende
- Beleidsregels fiscaal bestuurlijke boeten

1.3 Beleidsverantwoording

Algemeen

Tribuut belastingsamenwerking heeft de belastingen en WOZ uitgevoerd. De coronamaatregelen hebben wederom flinke impact gehad op de uitvoering. Voor bedrijven heeft Tribuut op verzoek bijzonder uitstel van betaling verleend, gevolgd door maatwerkafspraken over betalingsregelingen. Hieronder wordt per specifieke taak een korte verantwoording gegeven. In het overzicht algemene dekkingsmiddelen zijn de bedragen van de geraamde en gerealiseerde belastingopbrengsten tegen elkaar afgezet.

Wet waardering onroerende zaken

In februari zijn de WOZ-waarden bekend gemaakt. In 96% van de gevallen is geen bezwaar gemaakt tegen de waarde. Het algemeen oordeel van de Waarderingskamer over de uitvoering van de WOZ was voldoende. Tribuut werkt planmatig aan verbeteringen om eind 2021 als algemeen oordeel 'goed' te krijgen. Dat is in 2021 nog niet gelukt, mede omdat de Waarderingskamer steeds strengere eisen stelt aan de uitvoering. In een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Tribuut zal deze norm opnieuw afgewogen tegen de daarmee samenhangende (extra) lasten.

Onroerende-zaakbelastingen

De WOZ-waarde is de grondslag voor dit algemene dekkingsmiddel. Bij de niet-woningen blijft de opbrengst wat achter bij de raming. Dit heeft te maken met autonome lagere waarde-ontwikkelingen.

Reinigingsheffingen

Deze heffingen dekken de kosten voor het inzamelen en verwerken van huisvuil en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval. Uitgangspunt is een kostendekkende heffing. 2021 was het eerste jaar waarin het vastrechtdeel van diftar in rekening is gebracht. Het variabele deel dat afhankelijk is van het aantal ledigingen of inworpen wordt wel in 2021 verantwoord, maar is met de aanslagoplegging in 2022 bij de inwoners en bedrijven in rekening worden gebracht. Het aantal malen dat inwoners gebruik hebben gemaakt van de vuilophaaldienst ligt hoger dan geraamd. Voor een aantal gevallen waarin sprake was van een extreem hoog aantal inworpen in de ondergrondse container heeft het college de hardheidsclausule toegepast. Dit is verwerkt in de jaarrekening. De lasten zijn ook wat hoger en de vergoeding voor kunststof valt hoger uit dan geraamd. Er resteert een exploitatieoverschot van € 156.000. Dit bedrag wordt in de egalisatiereserve gestort.

Bedragen x € 1.000

Taakveld	verhaalbare lasten	baten
2.1 - verkeer en vervoer	61	-
6.3 - inkomensregelingen	-	- 104
7.3 - afval	3.505	4.650
0.4 overhead	177	-
BTW	636	-
totaal	4.390	4.546

Rioolheffingen

Samen met het riolaanleggeld dekken de rioolheffingen de kosten die verbonden zijn aan de watertaken van de gemeente. In onderstaand overzicht zijn de geraamde en gerealiseerde lasten en baten. opgenomen Vanwege boekhoudvoorschriften worden lasten en baten bij deze heffing gescheiden verwerkt in reserves en voorzieningen. Het nadeel van € 15.000 bij de baten wordt aan de reserve riolering onttrokken. Het voordeel op de lasten van € 135.000 is aan de voorziening riolering toegevoegd.

Bedragen x € 1.000

Taakveld	verhaalbare lasten		baten	
	begroot	werkelijk	begroot	werkelijk
2.1 - verkeer en vervoer	86	93	-	-
6.3 - inkomensregelingen	11	11	- 22	- 21
7.2 - riolering	2.377	2.225	2.846	2.830
0.4 - overhead	99	81	-	-
BTW	315	343	-	-
totaal	2.888	2.753	2.824	2.809

Hondenbelasting

Deze belasting dekt de kosten van voorzieningen voor hondenbezitters binnen de bebouwde kom. Het buitengebied is daarom vrijgesteld. Deze belasting is met ingang van 2022 afgeschaft. Hieronder het overzicht van gerealiseerde lasten en baten. Het exploitatietekort van € 3.000 wordt aan de reserve hondenbelasting onttrokken.

Bedragen x € 1.000

Taakveld	verhaalbare lasten	baten
1.2 - openbare orde en veiligheid	32	-
0.64 - belasting overig	17	66
0.4 - overhead	12	-
BTW	8	-
totaal	69	66

Forensenbelasting

Dit betreft de belastingheffing op (tweede) woningen van mensen die niet in Epe wonen. De opbrengst is een inschatting, omdat de aanslagen na afloop van het jaar worden opgelegd. De verwachte opbrengst valt € 27.000 hoger uit dan geraamd als gevolg van autonoom hogere waarde van de objecten en als gevolg van aanslagen die zijn opgelegd over eerdere jaren .

Toeristenbelasting

In 2021 is besloten tot een andere systematiek voor de heffing van toeristenbelasting. De recreatiesector is daarbij betrokken geweest. De nieuwe systematiek gaat in per 2022 en heeft dus geen invloed op de opbrengst in 2021. De recreatiesector heeft in 2021 een uitstekend jaar gehad. Er waren meer overnachtingen dan geraamd. Dit heeft geleid tot een extra opbrengst van € 62.000.

Precariobelasting

Dit is de belasting op voorwerpen op, onder of boven gemeentegrond. In de loop van 2021 heeft de raad besloten om het tarief voor terrassen en uitstallingen voor heel 2021 op € 0 te zetten vanwege de coronamaatregelen. Verder valt de opbrengst lager uit doordat sommige marktkoopliden vanwege de coronamaatregelen hun marktplaats tijdelijk niet hebben ingenomen. De opbrengst op kabels en leidingen over 2021 staat onherroepelijk vast en is conform eerdere besluitvorming in de reserve huisvesting onderwijsvoorzieningen gestort.

Begraafrechten

Met deze heffing zijn de kosten van de gemeentelijke begraafplaatsen gedekt. Er is een egalisatievoorziening waaruit de onderhoudskosten worden gedekt van in het verleden afgekochte graven. Hieronder het overzicht van gerealiseerde lasten en baten. In 2021 zijn er meer baten uit de heffing gerealiseerd dan begroot. Het exploitatieoverschot van € 202.000 is in de voorziening begraven gestort en is nodig om in de toekomst de kosten te dekken van graven die nu zijn uitgegeven of verlengd.

Bedragen x € 1.000

Taakveld	verhaalbare lasten	baten
7.5 - begraafplaatsen	817	1.104
0.4 - overhead	85	-
totaal	902	1.104

Leges

De opbrengst Wabo valt € 539.000 hoger uit dan geraamd. Er zijn meer en meer grote bouwprojecten aangevraagd. Bij de waboleges is het tarief afhankelijk van de bouwkosten. Daar is gemiddeld genomen sprake van 'subsidiëring' van dure bouwwerken aan goedkope bouwwerken. Een deel van de opbrengst wordt conform bestaand beleid in de reserve gestort om daarmee in de toekomst (tijdelijk) de verwachte hogere lasten als gevolg van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen te kunnen dekken.

Bij de overige legesproducten is geen sprake van beleid om te subsidiëren tussen producten. Hieronder is de begrote en gerealiseerde kostendekking per product weergegeven. De legesverordening was in het geheel voor 113% kostendekkend.

Product	Kostendekking	
	raming	werkelijk
Kopieën	100%	100%
Huwelijken	90%	52%
Akten en afschriften	87%	36%
BRP-verstrekkingen	50%	93%
Rijbewijzen	86%	89%
Reisdocumenten	104%	114%
APV/bijzondere wetten	82%	75%
Kapvergunningen	35%	29%
Wabo	83%	135%

1.4 Kostendekking

Bij de toepasselijke heffingen zijn de lasten-batenoverzichten en specifieke beleidsuitgangspunten vermeld. Naast de lasten die direct uit de taakvelden zijn af te leiden, zijn overheadkosten en btw toegerekend. De methodiek hiervoor is vastgelegd in de Financiële verordening 2017.

1.5 Kwijtschelding

Van rioolheffing voor gebruikers en afvalstoffenheffing is onder voorwaarden kwijtschelding mogelijk. Er is € 125.000 aan belastingschuld kwijtgescholden. Dit is € 26.000 minder dan geraamd. Bij ruim 400 huishoudens is de belastingschuld (gedeeltelijk) kwijtgescholden. In ruim twee derde van deze

gevallen was daarvoor geen aanvraag nodig en kon geautomatiseerd kwijtschelding worden verleend.

1.6 Woonlasten

De gemiddelde woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een eigen woning bedroegen in 2021 € 679 (bron: COELO). Dit is inclusief de € 50 woonlastenverlichting. Epe behoorde hiermee tot de 30 goedkoopste gemeenten van Nederland qua woonlasten.

2 | Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

2.1 Inleiding

Effecten van de Covid-19 uitbraak:

Sinds het voorjaar van 2020 zijn we geconfronteerd met het COVID-19 virus. Dat heeft op wereldwijde schaal grote gevolgen en daarmee ook voor de Nederlandse samenleving, de burgers en bedrijven in onze gemeente en de gemeentelijke organisatie. De coronacrisis die ontstaan is als gevolg van het virus, heeft een grote impact op de samenleving gehad, ook in 2021. De coronacrisis trof de zorg, de economie en het maatschappelijk leven en leidde tot tal van ongewenste maatschappelijke effecten. Diverse partijen, inwoners en gemeente hebben een rol in het beperken dan wel tegengaan van die ongewenste maatschappelijke effecten. Voor de gemeente geldt de vraag waar zij zich in de bestrijding van die ongewenste effecten op richt.

In de coronacrisis zijn drie fases te onderscheiden: acuut, overbrugging en herstel/stimuleren. De eerste acute fase vanaf maart 2020, waarin direct handelen centraal stond, is inmiddels afgerond. We bevonden ons in 2021 in de overbruggingsfase. Het accent lag in deze fase op het aanpassen aan de nieuwe situatie met de beperkende corona-maatregelen. Na deze fase gaat de herstel- en stimuleringsfase meer naar maatregelen gericht op opbouw en stimuleren als gevolg van de economische recessie die uit de coronacrisis volgt. Gemeenten hebben in 2021 te maken gekregen met stijgende kosten en daling van verschillende inkomsten. Een verdere toelichting is te vinden in Paragraaf 10: Covid-19.

Algemeen

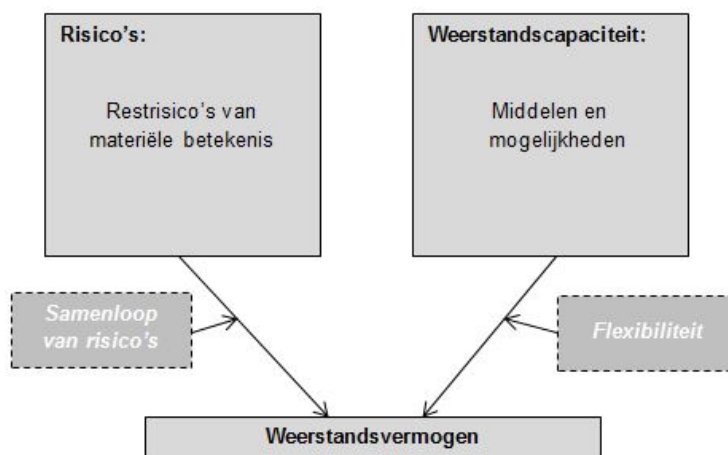
Risicobeheersing wordt in de gemeente Epe procesmatig uitgevoerd in een risicomanagement proces. Het risicomanagement proces is een systematisch en cyclisch proces om risico's te identificeren, te analyseren en te beoordelen, op basis hiervan maatregelen te nemen (beheersing) en die te evalueren.

Door de gekozen manier van beheersen van een bepaald risico kan er een restrisico voor de organisatie overblijven. Op het moment dat een risico manifest wordt is het uitgangspunt van de gemeente Epe dat er middelen beschikbaar zijn binnen de organisatie zodat de (financiële) gevolgen van het risico geen invloed hebben op de normale bedrijfsvoering. Ofwel restrisico's dienen opgevangen te worden binnen de normale bedrijfsvoering en hebben daarop geen invloed. Gezien de toename van de onzekerheden is (de norm voor) de algemene reserve verhoogd naar € 2,5 mln. waardoor het eigen vermogen en de weerstandscapaciteit van de gemeente zijn versterkt.

De relatie tussen de beschikbare middelen (ook wel weerstandscapaciteit genoemd) en de restrisico's wordt het weerstandsvermogen genoemd. Nader uitgewerkt is het weerstandsvermogen de relatie tussen:

1. Weerstandscapaciteit: Dit zijn de middelen en mogelijkheden die de gemeente in staat stelt om financiële tegenvallers op te vangen.
2. Risico's: Dit zijn de restrisico's die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie van de gemeente.

Schematisch ziet dat er als volgt uit:

2.2 Beleidskaders

In februari 2018 heeft de gemeenteraad van Epe de nota risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. In deze nota is het risicomanagementproces vastgelegd en de kaders aangegeven voor de uitvoering van het risicomanagement en het weerstandsvermogen.

De volgende randvoorwaarden zijn vastgelegd:

- Het risicomanagement wordt procesmatig en conform de standaarden in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen uitgevoerd.
- De risico's waarbij het financiële effect op de bedrijfsvoering Groot tot Zeer groot is en de kans daarop ook Groot tot Zeer groot is, worden (in de regel) maatregelen getroffen voor het restrisico in de vorm van een voorziening, bestemmingsreserves of (structurele) stelpost(en) in de begroting.
- De weerstandscapaciteit wordt gevormd uit het saldo van de algemene reserve, de begrotingsruimte of het rekeningresultaat en het bedrag voor onvoorzien.
- De ratio voor het weerstandsvermogen is minimaal voldoende (groter dan 1).
- De verhouding algemene reserve in relatie tot de benodigde weerstandscapaciteit is minimaal voldoende (groter dan 1).

2.3 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die de gemeente in staat stelt om financiële tegenvallers op te vangen. Onder deze middelen worden opgenomen de algemene reserve, de begrotingsruimte (of het rekeningresultaat) en het bedrag voor onvoorzien.

De onderdelen van de weerstandscapaciteit kunnen een structureel of een incidenteel karakter hebben. Incidentele weerstandscapaciteit is opgebouwd uit eenmalig beschikbare middelen, structurele weerstandscapaciteit is opgebouwd uit structureel beschikbare middelen. In de onderstaande tabel wordt de weerstandscapaciteit aangegeven.

Bedragen * € 1.000

Weerstandscapaciteit	2021	karakter
Algemene reserve	2.740	incidenteel
Jaarrekeningresultaat 2021	2.027	incidenteel
Totaal	4.767	

De stand van de algemene reserve op 31 december 2021 bedraagt € 2,74 miljoen. Dit bedrag is € 240.000 hoger dan de benodigde stand.

2.4 Risico's

Een risico voor een organisatie is een onzekere gebeurtenis die, als die zou plaatsvinden, vertragend of belemmerend werkt om de doelstellingen te bereiken. De gevolgen van het zich werkelijk voordoen van deze gebeurtenissen vertalen zich vaak in financiële schade maar ook in niet-financiële schade.

De inventarisatie van risico's heeft als doel om de, op het moment van het opstellen van deze jaarrekening, bekende risico's te benoemen en toe te lichten. Voor zover risico's als concrete toekomstige financiële verplichtingen te kwantificeren zijn, zijn daarvoor (financiële) voorzieningen gevormd.

Het kwantificeren van risico's is lastig en in veel gevallen zullen de gemaakte keuzes arbitrair zijn. Bij de kwantificering van risico's wordt gebruik gemaakt van het onderscheid tussen het inherente risico en het restrisico. Het inherente risico is het risico zonder dat er rekening gehouden is met het effect van een beheersmaatregel die getroffen is om het risico in te perken. Door het nemen van beheersmaatregelen wordt de omvang van het risico minder. Het risico dat overblijft na het nemen van beheersmaatregelen wordt het restrisico genoemd.

De risico's zijn in een risicokaart weergegeven waarbij het effect (het restrisico) van de gebeurtenis op de financiële positie van de gemeente, is afgezet tegen de kans dat de gebeurtenis zich voordoet. Onder de tabel wordt een omschrijving van het risico gegeven en de risicokenmerken benoemd.

Risicokaart:

E F F E C T	Zeer groot restrisico restrisico \geq € 500.000		- Borg en garantstelling	- Juridisch		
	Groot restrisico restrisico tussen € 250.000 en € 500.000		- Verbonden partijen		- Organisatie- Personeel (2022)	
	Midden restrisico restrisico tussen € 100.000 en € 250.000				- Onderhoud openbare ruimte	
	Klein restrisico restrisico tussen € 25.000 en € 100.000			- Accommo- daties, sport- velden en btw- sport.		
	Zeer klein restrisico restrisico \leq € 25.000		- Grond- exploitatie	- Sociaal domein - Inkomens- voorziening - Lucrato		- Algemene uitkering - Corona & Econ. crisis
		Zeer klein < 10%	Klein 10 - 30%	Midden 30-50%	Groot 50-70%	Zeer groot 70-90%
K A N S						

Toelichting risico's.

Onderstaand wordt een korte toelichting gegeven op de in de risicokaart opgenomen risico's en enkele kenmerken benoemd.

Corona en Economische crisis	Risico kenmerken
Zoals in de inleiding bij deze paragraaf geschreven heeft de Corona crisis gevolgen op het maatschappelijk vlak in de gemeente maar ook op de gemeentefinanciën. De gemeente voert een continue monitor uit op de ontwikkeling van deze inkomsten en uitgaven (incidenteel en structureel). Met de in de begrotingen opgebouwde en ingezette financiële buffers wil de gemeente zo veel mogelijk de effecten van de Coronacrisis opvangen en mogelijkheden creëren voor herstel en stimulering. Hiermee wordt ook ingespeeld op de verwachte druk op de gemeentefinanciën. Deze aanpak is conform het gemeentelijk risicomanagement waarbij voor risico's die zich met grote zekerheid zullen voordoen risicoreserves worden gevormd om het effect op de reguliere bedrijfsvoering van de gemeente zo veel mogelijk te reduceren. Een nadere toelichting is te vinden Paragraaf 10 Covid-19	Kansklasse: Zeer Groot Effectklasse na maatregel: onbekend Restrisico: onbekend Ontwikkeling risico: Afgenomen Risico sturing: Reduceren Risico karakter: Incidenteel / Structureel Beslag op weerstandscapaciteit: onbekend

Sociaal Domein	Risico kenmerken
De middelen voor de uitvoering van de taken in het sociaal domein verstrekt het Rijk via de algemene uitkeringen en integratie-uitkeringen. De gemeente kan dat geld naar eigen inzicht besteden, verantwoordend aan het Rijk is niet nodig. De gemeente loopt met de uitvoering van deze taken aanzienlijke financiële risico's. Dit wordt mede veroorzaakt door het 'open einde' karakter van deze taken. De jaarcijfers 2021 laten een positief resultaat zien van rond de € 1,4 mln. (2020	Kansklasse: Midden Effectklasse na maatregel: Zeer klein Restrisico: Geen Ontwikkeling risico: Afgenomen Risico sturing: Reduceren Risico karakter: Structureel

<p>gaf een positief resultaat van € 1,8 mln.). Doordat het Rijk voor de komende jaren extra middelen aan de gemeenten heeft toegekend kan het tekort in het sociaal domein vooralsnog op begrotingsbasis worden opgevangen. Om de risico's te beheersen is een monitoring systematiek opgezet waardoor tijdig signalen worden ontvangen zodat bijgestuurd kan worden zowel beleidsmatig als in de uitvoering en financieel. Via het project Grip op zorg moet in de komende jaren een structurele besparing worden gerealiseerd worden. Er wordt een eenmalige investering van € 1,7 miljoen ingezet om deze ombuiging in gang te zetten. De resultaten van Grip op zorg zal na 2021 voor een deel zichtbaar moeten gaan worden. Daarnaast wordt door de Coronapandemie gezien dat zorgtrajecten zwaarder worden en dat zorg langer nodig is. Dit zorgt wel voor een grotere groei binnen de jeugdzorg.</p> <p>Met de reserve Risico's Sociaal Domein worden de financiële risico's opgevangen die de gemeente loopt als gevolg van de uitvoering van de taken in het sociaal domein. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de Paragraaf 9 Sociaal Domein.</p>	<p>Beslag op weerstandscapaciteit: Geen</p>
---	---

Grondexploitatie	Risico kenmerken
<p>De gemeente Epe voert een facilitair grondbeleid. Daarbij is de gemeente bij ontwikkelingen eerder volgend dan initiërend. Hiermee worden de risico's voor de gemeente sterk beperkt. Voor een verdere uitwerking wordt verwezen naar Paragraaf 7 Grondbeleid. Uit deze paragraaf blijkt dat de risico's binnen het grondbedrijf en regionale woningbouwprogrammering voldoende afgedekt worden met een bestemmingsreserve.</p>	<p>Kansklasse: Klein Effectklasse na maatregel: Zeer klein Restrisico: Geen Ontwikkeling risico: Gelijk gebleven Risico sturing: Reduceren Risico karakter: Incidenteel Beslag op weerstandscapaciteit: Geen</p>

Verbonden partijen (excl. Lucrato)	Risico kenmerken
<p>De gemeente heeft (zeer uiteenlopende) relaties en verbindingen met instellingen en vennootschappen. In paragraaf 6: Verbonden Partijen wordt uitgebreid ingegaan op relaties en verbindingen van de gemeente met deze verbonden partijen. Kenmerkend voor verbonden partijen is dat zij op afstand van het college en de gemeenteraad functioneren. Elk van de verbonden partijen hebben hun eigen risicoprofiel met een daarbij behorend pakket aan maatregelen om de bestuurlijke en financiële risico's te beheersen. Bij verbonden partijen wordt ernaar gestreefd dat de eigen vermogenspositie van de verbonden partij een solide omvang heeft zodat in eerste instantie financiële tegenvallers door de verbonden partij zelf opgevangen kunnen worden.</p> <p>Het risico van de gemeente in vennootschappen bedraagt formeel niet meer dan de waarde van de aandelen die de gemeente bezit. In de praktijk zal het echter zo zijn dat in financieel slechte tijden (insolvabiliteit) de gemeente bestuurlijk zal worden aangesproken om bij te dragen in mogelijke oplossingen.</p> <p>Voor het afdekken van de risico's in de privaat-publieke samenwerking zijn middelen opgenomen in de reserve bouwgrondexploitatie.</p>	<p>Kansklasse: Klein Effectklasse na maatregel: Groot Restrisico: € 262.300 Ontwikkeling risico: Gelijk gebleven Risico sturing: Reduceren Risico karakter: Incidenteel Beslag op weerstandscapaciteit: € 52.000</p>

Lucrato	Risico kenmerken
<p>Lucrato voert de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) uit voor de in Lucrato participerende gemeenten: Epe, Apeldoorn en Heerde. Daarnaast biedt Lucrato in opdracht van gemeenten dienstverlening aan mensen die onder de Participatiewet vallen en een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt (tot 1 jaar) hebben. De deelnemende gemeenten kunnen ook aanvullende dienstverlening bij Lucrato inkopen voor de doelgroep die vanuit de gemeenten wordt bediend: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt langer dan een jaar of mensen uit de doelgroep participatie.</p> <p>Uit de vastgestelde Meerjarenbegroting 2022-2025 van Werkbedrijf Lucrato blijkt dat het financiële eindresultaat voor de komende jaren negatief is begroot. De bezuinigingen van het Rijk en de stijgende gemiddelde loonkosten per SW-medewerker hebben een negatief subsidieresultaat tot gevolg. Het macrobudget voor de Rijksbijdrage Wsw staat voor de komende jaren vast en wordt alleen nog aangepast aan de loon- en prijsontwikkeling. Daarnaast is door de Coronapandemie het genereren van omzet lastiger geworden.</p> <p>In 2020 is was de reserve binnen Lucrato niet meer toereikend. Het aandeel van de gemeente Epe voor het tekort van Lucrato is als taakstelling opgenomen in de begroting 2021 voor een bedrag van € 240.000. Het uiteindelijke aandeel van gemeente Epe in het gerealiseerde tekort over 2021 komt uit op € 12.000. In overeenstemming met het gemaakte beleid in 2019 is deze bijdrage gecompenseerd binnen de gebundelde uitkering en daarmee financieel afgedekt via de reserve BUIG.</p>	<p>Kansklasse: Midden Effectklasse na maatregel: Zeer klein Restrisico: geen Ontwikkeling risico: Gelijk gebleven Risico sturing: Reduceren Risico karakter: Structureel Beslag op weerstandscapaciteit: geen</p>

Juridische risico's en aansprakelijkheid	Risico kenmerken
<p>De gemeente loopt juridische risico's, omdat veel primaire processen binnen de gemeente van juridische aard zijn en bij het onrechtmatig handelen van de gemeente kan een schadeclaim worden ingediend. Juridische procedures kunnen zowel bestuursrechtelijk als civielrechtelijk van aard zijn.</p>	<p>Kansklasse: Midden Effectklasse na maatregel: Zeer groot Restrisico: € 637.000 Ontwikkeling risico: Toegenomen</p>

<ol style="list-style-type: none"> Bestuursrechtelijke risico's worden -voor zover het om beschikkingen gaat- beperkt doordat in bezwarenprocedures een toetsing plaatsvindt door een onafhankelijke commissie. Civilrechtelijke procedures betreffen zowel gevallen waarin de gemeente door derden in een juridische procedure wordt betrokken (dagvaarding, aansprakelijkheidstelling, derdenbeslag etc.) als gevallen waarbij de gemeente zelf tegenover derden een juridische procedure start (aansprakelijkheidstelling, dagvaarding etc.). <p>Het financiële risico is vaak moeilijk van te voren in te schatten. De kosten voor (verplichte) externe juridische bijstand, alsmede proceskosten, zijn de laatste jaren opgelopen, maar lijken zich te stabiliseren. Het claimen van proceskosten en het toewijzen daarvan door de rechter is standaard geworden. Tegen civielrechtelijke claims, voortvloeiend uit onrechtmatige daad en onrechtmatige besluiten (bijv. vernietigde besluiten) heeft de gemeente zich verzekerd. Voor juridische bijstand, veroordelingen in proceskosten/griffiekosten, eigen risico's en eigen bijdragen heeft de gemeente regulier budgetten opgenomen. Naarmate de gemeente meer optreedt als regievoerder en opdrachtgever, wordt de kans dat in de uitvoering verschillen van inzicht optreden over gemaakte afspraken groter. Dit kan ook leiden tot procedures wanneer partijen er niet in slagen hun verschillen van inzicht in onderling overleg op te lossen.</p> <p>Financiële claims: Op dit moment loopt er een schadeclaim en een schadestaatprocedure bij de rechtbank. Voor de eventuele financiële gevolgen van de schadestaatprocedure heeft de gemeente, conform het beleid, risico reserveringen getroffen.</p>	<p>Risico sturing: Reduceren Risicokarakter: Incidenteel Beslag op weerstandscapaciteit: € 208.000</p>
--	--

Borg en garantstellingen	Risico kenmerken
<p>De gemeente heeft diverse waarborgen verstrekt voor geldleningen. Dit betekent dat de gemeente als achtervang borg staat op het moment dat de instantie of persoon waaraan de lening verstrekt is, niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. De grootste waarborgen die de gemeente heeft verstrekt zijn (1) Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) voor woningstichtingen en (2) Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW).</p> <p>Het risico bij de WSW en de WEW is klein door de structuur. Voordat de waarborgfondsen een beroep doen op de achtervang wordt eerst het vermogen van het Waarborgfonds zelf aangesproken. Is het daarna noodzakelijk om de achtervang aan te spreken dan bestaat er een garantieverdeling van 50% Rijk / 50% gemeenten, in de vorm van een lening. Daarbij vervult het Rijk voor het WEW een volledige achtervang positie voor garantstellingen afgegeven vanaf 1 januari 2011. Door de totale omvang van de achtervang posities (bijna € 98 mln.) kunnen de financiële gevolgen voor de gemeente groot zijn.</p>	<p>Kansklasse: Klein Effectklasse na maatregel: Groot Restrisico: € 980.000 Ontwikkeling risico: Afgenomen Risico sturing: Reduceren Risico karakter: Incidenteel Beslag op weerstandscapaciteit: € 196.000</p>

Algemene uitkering	Risico kenmerken
<p>Er lopen momenteel 2 trajecten in het kader van de herziening van de algemene uitkering. Het betreft de herverdeling van het klassieke en sociaal domein. Het rijk heeft eind januari 2021 inzage gegeven in de nieuwe verdeelvoorstellen. Deze voorstellen vallen minder nadelig uit voor Epe dan verwacht werd bij het opstellen van de begroting 2021-2024. Echter het betreft een voorlopige verdeling, waarbij de minister vorig jaar al kanttekeningen plaatste. In juni en in december 2021 zijn de voorlopige voorstellen verder verfijnd. Hierdoor is het nadeel van Epe gestegen naar € 14 per inwoner.</p> <p>Ondanks de verfijning hebben het ROB en de VNG nog steeds kritiekpunten op de herverdeling. In de meicirculaire 2022 zijn de voorlopige verdeel voorstellen doorgerekend naar 2023 en enigszins verbeterd. Dat resulteert in een voordeel van € 6 per inwoner. Er volgen nog vervolg onderzoeken op een aantal onderwerpen (sociaal domein, ozb). Het is niet te sluiten dat het nu gepresenteerde voordeel weer omslaat in een nadeel.</p> <p>Daarnaast speelt de onzekerheid ten aanzien van het structurele karakter (vanaf 2023) van de aanvullende uitkering van het rijk voor de stijging van de jeugdzorgkosten. Een extern onderzoek naar de toereikendheid van het jeugdbudget is medio 2021 afgerond. De middelen voor 2022 zijn inmiddels in de septembercirculaire 2021 opgenomen en de vorige regering heeft een voorlopige inschatting gemaakt van een toename van het rijksbudget voor de komende jaren. Vervolgens is in het regeerakkoord is een structurele verlaging van het jeugdhulpbudget opgenomen.</p> <p>Voor beide onderwerpen zal nog verdere besluitvorming plaatsvinden door de nieuwe regering. In de meicirculaire 2022 is alleen voor 2023 de aanvullende uitkering geraamd.</p> <p>Voor al deze risico's is in de begroting 2022-2025 rekening gehouden met een daling van de algemene uitkering oplopend van € 350.000.</p> <p>Gezien de voorlopige uitkomst van de nieuwe verdeling is de verwachting dat de daling van de algemene uitkering lager uitvalt dan de € 350.000 die opgenomen is in de begroting 2022-2025. Het effect na 2023 blijft onzeker en zal vanaf 2026 met alle waarschijnlijkheid de € 350.000 overschrijden.</p>	<p>Kansklasse: Zeer groot Effectklasse na maatregel: Zeer klein Restrisico: geen Ontwikkeling risico: Gelijk gebleven Risico sturing: Reduceren Risico karakter: Structureel Beslag op weerstandscapaciteit: geen</p>

<p>Het regeerakkoord heeft ook andere effecten op de hoogte van de algemene uitkering. Bijvoorbeeld de bekostiging van de woningbouw uit de algemene uitkering, de opschalingskorting en de wijziging in de systematiek van de berekening van het accres hebben invloed op de omvang van de algemene uitkering. Eind maart komt hiervoor een extra circulaire om deze effecten in beeld te brengen.</p>	
---	--

Uitkering inkomensvoorziening	Risico kenmerken
<p>Vanuit de via het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van de Wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorzieningen aan Gemeente (BUIG) bekostigd de gemeente de inkomensvoorzieningen WWB, IOAZ, IOAW en een deel van de Bbz. In hoeverre de gemeente uit komt met deze middelen is afhankelijk van o.a. de economische ontwikkelingen binnen de regio als de ontwikkelingen van de verdeelmaatstaven waarop het Rijk de beschikbare middelen verdeelt. Hier zitten de grootste onzekerheden.</p> <p>In 2019 en 2020 (met uitloop in 2021) is extra ingezet op het voorkomen van instroom en het stimuleren van uitstroom van uitkeringsgerechtigden. Het voordeel dat is ontstaan, vangt voor nu de tekorten van de Sociale Werkvoorziening op. In de begroting 2022 zijn deze middelen voor een groot deel structureel voortgezet. De verwachte Corona- en de daaropvolgende verwachte economische crisis heeft op dit werkveld waarschijnlijk grote gevolgen. Deze gevolgen zijn in 2021 nog niet zichtbaar. Met de reserve BUIG worden financiële risico's (van voornamelijk fluctuerende Rijksinkomsten) opgevangen.</p>	<p>Kansklasse: Midden Effectklasse na maatregel: Zeer klein Restrisico: geen Ontwikkeling risico: Gelijk gebleven Risico sturing: Reduceren Risico karakter: Structureel Beslag op weerstandscapaciteit: geen</p>

Organisatie - Personeel	Risico kenmerken
<p>Een risico dat zich altijd kan voordoen is het onverwacht wegvallen van personeel op kritische functies door langdurige ziekte, (gedwongen) vertrek van medewerkers en boven formatief personeel. Het is niet vooraf te voorzien wanneer en in welke mate dit zich zal voordoen in het personeelsbestand van de gemeente. De financiële consequenties van dit risico kunnen groot zijn. Voor het opvangen deze situaties van langdurige ziekte, boven formatief personeel en vertrek van medewerkers is een reserve gevormd waaruit deze lasten gedekt kunnen worden. Jaarlijks wordt bij de begroting het risico ingeschat van de te verwachten uitgaven en op basis hiervan wordt de reserve aangevuld. Tot nu toe was binnen de begroting niet voorzien in structurele middelen om toekomstige situaties af te dekken.</p> <p>In 2021 (zie voortgangsrapportage) is opnieuw gebleken dat voor langdurig ziekten aanmerkelijk moest worden bij geraamd. Omdat blijkt dat deze problematiek een structureel karakter heeft, is bij de begroting 2022-2025 voor dit risico een structurele stelpost in de meerjarenbegroting opgenomen vanaf boekjaar 2023. Omdat de uitgaven een sterke fluctuatie vertonen zal moeten blijken in hoeverre deze stelpost het risico structureel voldoende afdekt.</p>	<p>Kansklasse: Groot Effectklasse na maatregel: Groot Restrisico in 2022: € 325.000 Ontwikkeling risico: Neemt af per 2023 Risico sturing: Reduceren Risico karakter: Incidenteel Beslag op weerstandscapaciteit: € 195.000</p>

Groot onderhoud accommodaties en sportvelden en btw-sport	Risico kenmerken
<p>Uit eerder onderzoek bleek dat de kosten van het groot onderhoud van accommodaties (Koekoek/Wieken, Hezebrink en PWA) fors stijgen. Het beleidsvoornemen is dat accommodatie besturen zelf de toegenomen kosten van groot onderhoud in de eigen begroting opnemen. Het risico is echter aanwezig dat de accommodaties niet in staat blijken deze stijgende kosten op te kunnen vangen. In de gemeentelijke begroting 2022 is een aanvullende bijdrage voor groot onderhoud van de PWA en Hezebrink opgenomen. Wat betreft Koekoek/Wieken zal de vraag beantwoord moeten worden hoe structureel invulling wordt gegeven aan de locatie de Wieken.</p> <p>De komende jaren zullen renovatiewerkzaamheden aan natuur- en kunstgrasvelden bij diverse verenigingen aan de orde komen. Uit een onderzoeksrapport blijkt dat grootschalige renovatie nodig is. In de gemeentelijke begroting 2022 is een extra storting gedaan in de reserve renovatie natuur- en kunstgrasvelden om de verwachte bijdrage voor renovatie de komende jaren te kunnen dekken. Tegelijk blijkt dat op dit moment meer natuurgrasvelden gesubsidieerd worden voor onderhoud dan op basis van normering van de KNVB nodig is.</p> <p>Door een wetswijziging is het recht op aftrek van btw voor de stichtingen en verenigingen vervallen waardoor er een fors financieel nadeel ontstaat bij de stichtingen en verenigingen.</p> <p>Samenvattend is er nog steeds het risico dat de in gemeentebegroting opgebouwde buffer ontoereikend is.</p>	<p>Kansklasse: Midden Effectklasse na maatregel: Klein Restrisico: € 70.000 Ontwikkeling risico: Afgenomen Risico sturing: Reduceren Risico karakter: Structureel Beslag op weerstandscapaciteit: € 28.000</p>

Onderhoud Openbare Ruimte	Risicokenmerken
<p>Het beheer van de Openbare Ruimte is in de gemeente uitbesteedt aan Axent via een dienstverleningsovereenkomst. Axent voert het onderhoud uit op basis van door de gemeente opgestelde specificaties. Echter de leefomgeving verandert door klimaatverandering, burgers hebben veranderde wensen/eisen ten aanzien van het onderhoudsniveau en bijvoorbeeld de biodiversiteit en</p>	<p>Kansklasse: Groot Effectklasse na maatregel: Midden Restrisico: € 215.000 Ontwikkeling risico: Gelijk gebleven Risico sturing: Reduceren</p>

verschillende onderdelen van het gemeentelijk "areaal" verouderen (denk bijvoorbeeld aan het ouder worden van bomen waardoor meer onderhoud nodig is). Daarnaast blijkt het contractueel afgesproken indexpercentage structureel lager te liggen dan de stijging van de werkelijke kosten die aannemers maken. Dit leidt tot het risico dat bij een nieuwe opdracht de kosten van dezelfde werkzaamheden structureel veel hoger liggen. Al met al zien we dat ook bij een gelijkblijvend niveau van onderhoud van de openbare ruimte de kosten zullen gaan stijgen de komende jaren. In de komende jaren zal in de reguliere periodieke actualisatie van beheerplannen, financiële voorzieningen en reserves rekening gehouden worden met deze ontwikkelingen.

Risico karakter: Structureel
Beslag op weerstandscapaciteit: € 129.000

Vervallen risico's.

Ten opzichte van de vorige publicatie van risico's (bij de begroting 2022) is het risico ten aanzien van de omgevingswet vervallen. De Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) treden 1 januari 2023 in werking en hebben gevolgen voor de hele gemeentelijke organisatie en de daarmee samenhangende financiële middelen. Naar aanleiding daarvan is het 'Programma Omgevingswet' ingericht voor de implementatie van de wetten. Het gaat dan zowel om de inhoud van de (fors gewijzigde) regelgeving, als ook de ondersteuning daarvoor; digitale ondersteuning, werkwijzen en processen die moeten worden aangepast en dienstverlening en participatie gericht op houding, gedrag en communicatie. De invoeringskosten van de Omgevingswet en de Wkb zijn geraamd in de begroting 2022. De structureel nadelige financiële effecten zijn op dit moment becijferd op € 150.000. Deze kunnen naar verwachting tot en met 2028 worden gedekt door een onttrekking aan de risico/egaliseringsreserve voor de invoering van de Omgevingswet. In 2029 ontstaat een tekort van € 11.000 dat in 2030 oploopt tot € 150.000, doordat de reserve niet meer toereikend is. De komende jaren zal bezien moeten worden hoe de structurele effecten zich ontwikkelen en welke mogelijkheden er zijn om deze te dempen dan wel structureel te verwerken in de komende begrotingen.

2.5 Conclusie weerstandsvermogen

De gekwantificeerde risico's afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit laat het volgende beeld zien:

Weerstandsvermogen	2021
Weerstandscapaciteit	4.767.000
Risico's	808.000
Weerstandsvermogen	3.959.000

Gerekend in ratio's wordt de weerstandscapaciteit ultimo 2021 als volgt weergegeven:

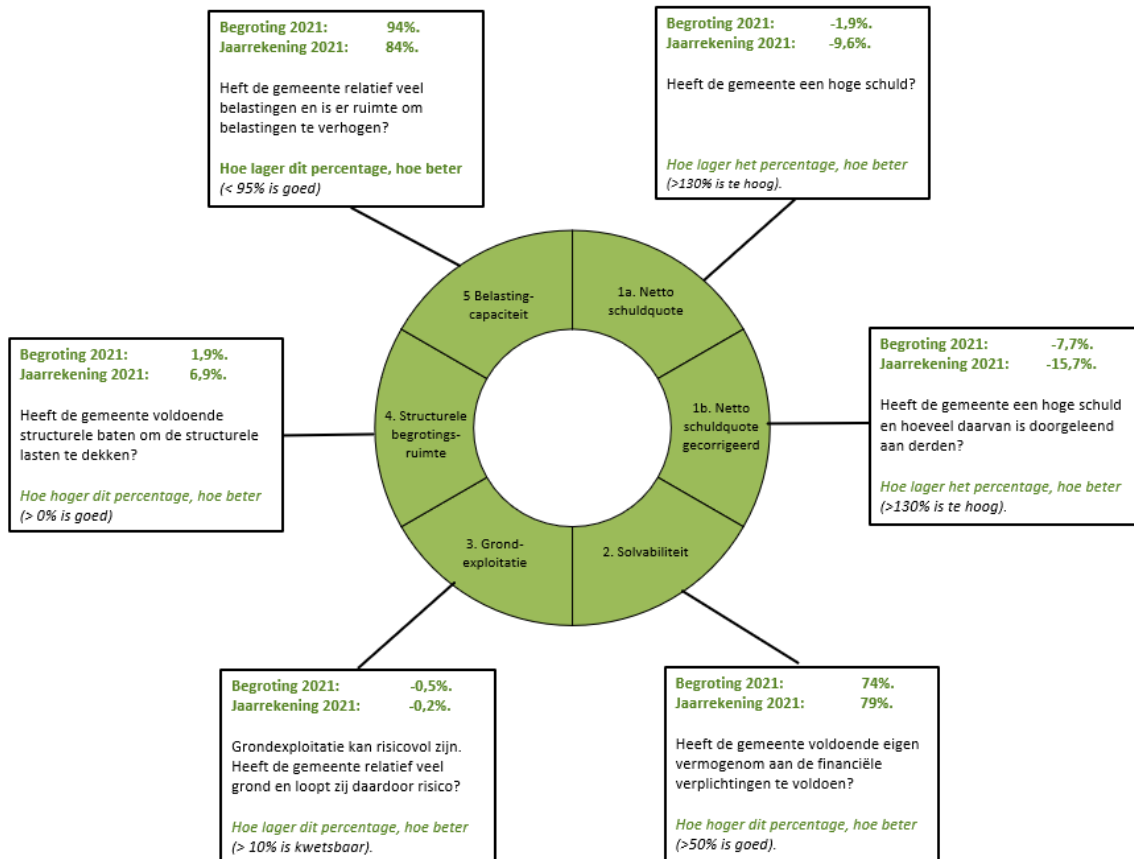
1. Algemene reserve in relatie tot de risico's: 3,4
2. Weerstandscapaciteit in relatie tot risico's: 5,9

De stand van de algemene reserve bedraagt € 2,7 miljoen. De ratio weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's (5,9) is uitstekend.

2.6 Kengetallen

De gemeente is op basis van de regelgeving (BBV) verplicht een vijftal kengetallen in de begroting op te nemen. Deze geven een inzicht in de financiële positie van de gemeente. In de onderstaande tabel worden deze kengetallen weergegeven.

Kengetal	Verslag 2020	Begroting 2021	Verslag 2021
1a. Netto schuldquote	-6,7%	-1,9%	-9,6%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-12,8%	-7,7%	-15,7%
2. Solvabiliteitsratio	76%	74%	79%
3. Grondexploitatie	-0,7%	-0,5%	-0,2%
4. Structurele exploitatieruimte	6,2%	1,9%	6,9%
5. Belastingcapaciteit	89%	94%	84%

2.6.1 Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij de door de gemeente verstrekte leningen onzekerheid kan bestaan over of ze allemaal worden terugbetaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.

Duiding

Sinds 2019 zijn de langlopende (vaste) schulden van de gemeente nul. De totale kortlopende schulden en de overlopende passiva samen bedragen in de jaarrekening 2021 € 9,7 mln. Dit ligt rond het gemiddelde van de afgelopen 5 jaar en iets onder het niveau van eind 2020. De financiële bezittingen (in de vorm van uitgegeven lang- en kortlopende leningen, liquide middelen en overlopende activa) van de gemeente nemen de afgelopen jaren toe. Dit leidt er eind 2021 toe dat de financiële bezittingen van de gemeente groter zijn dan de totale schulden. Dit komt tot uitdrukking in het percentage van -9,6% (resp. -15,7%) bij de jaarrekening 2021.

2.6.2 Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de ratio wordt verstaan het eigen vermogen (algemene en bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat) als percentage van het balanstotaal.

Duiding

Het solvabiliteitspercentage van de gemeente is de afgelopen vier jaar redelijk stabiel met een percentage van 79% in de jaarrekening 2021. Sinds 2011 is de solvabiliteit gestegen (van 58% naar 79%) met name als gevolg van een toename van het eigen vermogen van de gemeente.

2.6.3 Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van de gronden is van belang omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Voor de risico's in de grondexploitatie heeft de gemeente op haar balans een risicoreserve gevormd. De

accountant beoordeelt ieder jaar in de controle de waardering van de gronden op de balans en de hoogte van de gevormde reserve.

2.6.4 Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Duiding

De structurele lasten zijn in 2021 lager dan de structurele baten per programma ook als daar de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves bij worden opgeteld. Dit houdt in dat de gemeente een structureel sluitende exploitatie heeft.

2.6.5 Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Duiding

Dit kengetal laat zien dat de woonlasten in de gemeente onder het landelijk gemiddelde liggen.

3 | Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Inleiding

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt het beleidskader over het onderhoud van kapitaalgoederen weergegeven. De belangrijkste criteria in het beleidskader zijn “schoon, heel en veilig”, waarbij het gekozen uitgangspunt de gewenste kwaliteit in verhouding tot de beschikbare middelen is. De kwaliteit en het onderhoud van de kapitaalgoederen is bepalend voor het voorzieningenniveau en de daarmee samenhangende jaarlijkse lasten. Omdat met het onderhoud van de kapitaalgoederen een aanzienlijk deel van de rekening is gemoeid, is een goed overzicht van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft, net als de andere paragrafen, een dwarsdoorsnede van de rekening omdat de kosten van het onderhoud van de kapitaalgoederen over verschillende programma's is verspreid.

3.2 Beleidskaders

Het beleid van de gemeente Epe voor het onderhoud van de kapitaalgoederen is vastgelegd in de onderstaande beleidsplannen.

- Wegenbeleidsplan
- Gemeentelijk Watertakenplan
- Groenstructuurplan / Bomenbeleidsplan
- Beleidsplan Openbare Verlichting
- Beleidsplan Civiele Kunstwerken
- Beleidsplan gemeentelijke begraafplaatsen /Beheervisie begraafplaatsen
- MJOP gebouwen

3.3 Stand van zaken

Hieronder wordt – per gemeentelijk kapitaalgoed – aangegeven wat de stand van zaken is met betrekking tot de uitvoering van het beleid, welke relevante ontwikkelingen er spelen, of er noodzaak is voor bijstelling van het beleid, de financiële consequenties van het beleid en de vertaling ervan in de rekening.

Financiële vertaling van het onderhoud in de jaarrekening (bedragen in € 1.000):

Beleids-en beheerplan	Jaar vaststelling raad	Looptijd t/m	Achterstand onderhoud	Kosten 2021	Begroting 2021	Structureel m.i.v. 2022	Wijze
Wegen	2014	2018	Nee	684	2.246	1.997	structureel budget met egaliseringsreserve
Riool	2021	2025	Nee	721	679	808	structureel budget
Civiele	2017	2022	Nee	17	17	17	storting voorziening

kunstwerken				11	18	15	structureel budget
Bomen en groen	2010	-	Nee	930	980	944	structureel budget
Openbare verlichting	2018	2026	Nee	-	1	1	storting voorziening
				57	57	68	structureel budget
Gebouwen	-	-	Nee	308	283	279	storting voorziening
				248	220	254	structureel budget

3.3.1 Wegen

In gemeente Epe ligt ongeveer 785 kilometer in lengte aan wegen. In oppervlakte is dat ongeveer 2.763.000 m². De helft van deze oppervlakte bestaat uit asfalt, 27% uit elementen en 23% uit onverhard en beton. Jaarlijks wordt het wegareaal geïnspecteerd. Naar aanleiding van de inspectieresultaten wordt een onderhoudsprogramma opgesteld voor het jaar volgend op het jaar waarin de inspectie plaats had. Ten behoeve van het groot onderhoud van wegen beschikt de gemeente over een reserve voor de egalisatie van de onderhoudskosten. Ieder jaar worden in de hele gemeente werkzaamheden uitgevoerd om het kwaliteitsniveau constant te houden. Het actualiseren van het wegenbeleidsplan is uitgesteld naar 2022. Het opstellen van het wegenbeleidsplan dient gelijktijdig op te lopen met het mobiliteitsplan, aangezien deze plannen veel raakvlakken met hebben. Het mobiliteitsplan wordt begin 2022 vastgesteld. Het gladheidbestrijdingsplan gaat deel uitmaken van het wegenbeleidsplan.

3.3.2 Gemeentelijke Watertaken

In 2021 zijn het BRP en GWP (gemeentelijk watertakenplan) 2021-2025 opgesteld en door gemeenteraad vastgesteld.

Eén van de kernfactoren voor het behouden van een goede leefomgeving is het in stand houden en optimaliseren van de voorzieningen omtrent de riolering en het watersysteem. Deze hebben een aantal belangrijke doelen voor het dagelijks leven:

- Het beschermen van de volksgezondheid tegen infectieziekten;
- Het schoon houden van de bodem en het oppervlaktewater;
- Het voorkomen van schade door hevige regenval én bij extreme droogte;
- Het voorkomen en beperken van structureel nadelige gevolgen van grondwater

Het rioolnetwerk in de gemeente is ca 460 kilometer lang. Daarvan is ca 229 kilometer drukriolering en ca 231 kilometer vrij verval riolering. Het drukrioolstelsel is voorzien van 1.023 minigemalen en 28 rioolgemalen.

Jaarlijks wordt met gedetailleerde camera-inspecties circa 7% (15 km) van het areaal geïnspecteerd. Deze wijze van inspecteren wordt de komende jaren doorgezet, hoe wordt omgegaan met de bevindingen wordt nader uitgewerkt in het Rioolbeheerplan. Eind 2021 is de kwalitatieve toestand van nagenoeg het gehele stelsel in beeld.

Hieronder volgt een opsomming van de uitgevoerde werken en werkzaamheden in 2021:

- Uitvoering centrumplan fase 2, aanleg vuilwater en infiltratieriool
- Vervangen persleiding in Vaassen en Emst
- Voorbereiding reconstructie Krugerstraat/van Riebeeckstraat en Tuindorppweg
- Vervangen defecte riolering

3.3.3 Civiele kunstwerken

Een brug is een overspanning over water om twee weggedeelten te verbinden. De gemeente Epe heeft in totaal 64 bruggen en 2 tunnels in eigendom: 41 met een draagconstructie van beton en 23 met een draagconstructie van staal met een kunststof, houten of metselwerk opbouw. De kosten voor de vervanging van bruggen worden betaald uit een daartoe ingestelde reserve. Voor het opvangen van kosten voor het onderhoud van de bruggen is een onderhoudsvoorziening ingesteld. De hoogte van deze voorziening is in lijn met het beleidsplan bruggen. De geraamde financiële middelen in de begroting zijn voldoende om het huidige niveau in stand te houden.

In 2021 zijn geen bruggen vervangen. Wel is er onderhoud uitgevoerd.

3.3.4 Bomen en groen

Het Bomenbeleidsplan en het Groenstructuurplan geven de toekomstvisie weer van de gemeente Epe op groen in de openbare ruimte van de bebouwde kommen van Epe, Vaassen, Emst en Oene. In de kernen en het buitengebied (exclusief het bosgebied) staan ruim 32.500 onderhoudsplichtige bomen

op gemeentelijke gronden. Om de boomveiligheid te waarborgen worden de bomen regelmatig gecontroleerd. De frequentie is op basis van kwaliteit en gebruiksdruk geprioriteerd. Het onderhoud van de openbare ruimte - waaronder bomen en gazons (ongeveer 50 ha), zandwegen en begraafplaatsen - is vastgelegd in kwaliteitsniveaus gebaseerd op het CROW. De beeldkwaliteit wordt geborgd door maandelijks een schouw uit te voeren. Voor de centra en wijken van Epe en Vaassen vindt het onderhoud op tenminste het niveau 'basis' plaats. Daarnaast wordt extra aandacht geschonken aan de bestrijding van boomziekten zoals de kastanjeziekte, iepziekte en essentaksterfte en de bestrijding van invasieve exoten zoals de Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw e.d. Het nieuwe Bomenbeleidsplan wordt in 2022 vastgesteld. Het onderhoud van de openbare ruimte is uitbesteed aan Axent Groen en vastgelegd in een overeenkomst met een looptijd tot 2025. Daarin is vastgelegd dat Axent Groen de openbare ruimte op basisoniveau onderhoudt. Gemeente Epe heeft hierin de rol van opdrachtgever en toezichthouder op de geleverde kwaliteit in de openbare ruimte. De geraamde financiële middelen in de begroting waren voldoende om het huidige niveau in stand te houden.

3.3.5 Openbare verlichting

Het beleids- en beheerplan openbare verlichting is geactualiseerd in een nieuw plan met een looptijd van 2017 tot 2026. Het heeft als belangrijkste doel het leggen van een bestuurlijke, beheersmatige en financiële basis voor de zorg voor de openbare verlichting in de planperiode met een doorkijk naar de daaropvolgende jaren.

Eind 2021 zijn er ca 6.119 masten in beheer bij de gemeente Epe. Binnen de gemeentegrenzen zijn bij de provincie Gelderland 8 masten in beheer, bij Dorpsbelang Oene 6 stuks en bij Triada 354 stuks. Er zijn ca 6.204 armaturen, dat zijn er meer dan er lichtmasten zijn en dat komt omdat op sommige lichtmasten meer armaturen met meer lampen zijn gemonteerd. Het doel is om de komende jaren de gemeente Epe geheel uit te rusten met ledverlichting. Eind 2021 was deze vervangingsslag voor meer dan de helft uitgevoerd, zo'n 69%, en liggen de werkzaamheden op schema. Voor het onderhoud is er een voorziening waarin jaarlijks een bedrag wordt gestort.

3.3.6 Gebouwen

Er zijn 46 gebouwen en woningen in beheer en onderhoud bij gemeente Epe, waarvan 6 gymlokalen. Het beheer en onderhoud bestaat hoofdzakelijk uit het reguliere (dagelijks) en groot onderhoud. Het groot onderhoud wordt onder andere uitgevoerd op basis van MJOP's. Het MJOP is gericht op het in stand houden van de bestaande gebouwen. Per jaar wordt minimaal 50% van de MJOP's van de gebouwen geactualiseerd, zodat een cyclus van max. 2 jaar ontstaat. Een actuele MJOP levert een begroting voor de onderhoudsvoorziening en levert tevens de gegevens voor een jaarplanning voor de uitvoering. Het onderhoudsniveau wordt bepaald op basis diverse uitgangspunten, zoals toekomst, bouwjaar, huidige status e.d. Op basis van de MJOP's zijn voorzieningen gevormd, waaruit het groot onderhoud wordt bekostigd voor het Streekarchief, gemeentehuis, de buiten- en binnenzijde van de gymzalen, de brandweerkazernes, kinderopvang St. Crusiusweg, de wijkgebouwen, de bibliotheken, de Ossenstal, gemeentewerf Kweekweg, de Milieustraat Vaassen en de onderkomens op de begraafplaatsen.

4 | Financiering

4.1 Inleiding

De paragraaf financiering heeft tot doel inzicht te verschaffen in de activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's, ofwel: treasury.

4.2 Beleidskaders

Het beleid ten aanzien van de treasuryfunctie is vastgelegd in het Treasurystatuut (2014)

4.3 Beleidsverantwoording

4.3.1 Treasurybeheer

De Wet Fido geeft twee concrete richtlijnen voor de gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

4.3.2 Kasgeldlimiet

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. Juist voor kortere financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct invloed hebben op de rentelasten. Om een grens te stellen aan de korte financiering is in de Wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het begrotingsjaar. Voor Epe bedraagt de kasgeldlimiet voor 2021 € 7.650.000 (zie bijlage 3). Uitgangspunt is dat het financieringstekort zoveel mogelijk met kort geld wordt gefinancierd omdat het rentepercentage voor kort geld lager is dan het percentage voor leningen met een lange looptijd. In 2021 zijn geen nieuwe langlopende geldleningen afgesloten.

4.3.3 Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. De bedoelde aanpassingen van rentepercentages doen zich voor bij herfinanciering en renteherziening. Herfinanciering houdt in dat een vervangende lening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichtingen van bestaande leningen te voldoen. Renteherziening doet zich voor wanneer de geldgever het rentepercentage van een lening gedurende de looptijd herziet.

De renterisiconorm stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking mag komen voor herfinanciering en/of renteherziening. Voor Epe bedraagt de renterisiconorm ca. € 18 miljoen. Het werkelijke renterisico bedroeg in 2021 €0 en blijft ruim onder de renterisiconorm.

4.4 Financiering

4.4.1 Financieringspositie

Voor 2021 was een financieringstekort begroot op € 3,6 miljoen (op begrotingsbasis). Dit tekort zou gefinancierd worden met kortlopende geldleningen. Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van de volgende percentages:

Rente kort: 1 %

Rente lang: 2 %

In het voorjaar van 2021 is een kortlopende geldlening aangetrokken met een rentepercentage van - 0,45%. In het jaar 2019 is de laatste langlopende geldlening afgelost.

4.4.2 Leningenportefeuille

Sinds eind 2019 heeft Epe geen langlopende geldleningen schulden. In het kader van het financieel toezicht publiceert de provincie jaarlijks een overzicht van de schuldenpositie van de gemeenten in Gelderland. Uit dat overzicht blijkt dat de netto schuld per inwoner van Epe in vergelijking met de andere 54 gemeenten laag is. In de publicaties van de afgelopen jaren staat Epe op de 4e plaats van de gemeenten met de minste schulden.

4.4.3 Uitzettingen

Alle decentrale overheden, waaronder gemeenten, moeten hun overtollige middelen in de schatkist aanhouden. Voor Epe betekent dat, dat in 2021 de tijdelijke overtollige middelen gestort zijn in de schatkist van het rijk.

Daarnaast heeft de gemeente diverse uitzettingen/beleggingen bij o.a. de BNG en Vitens vanwege haar publieke taak.

4.5 EMU-saldo

In de wet zijn bepalingen opgenomen over het maximale toegestane EMU-saldo van de overheid en eventuele mogelijke sancties bij overschrijding van de deze norm. In het bestuurlijk overleg tussen rijk

en de decentrale overheden van 23 mei 2018 is afgesproken dat de EMU-tekortnorm voor 2019-2022 wordt vastgesteld op -0,4 % van het bruto binnenlands product (bbp).

Ontwikkeling EMU-saldo decentrale overheden (percentage van het bruto binnenlands product)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
tekortnorm	- 0,4%	- 0,3%	- 0,3%	- 0,4%	-0,4%	- 0,4%	-0,4%
realisatie	- 0,3%	-0,15	-0,1%	-1,6%	-1,8%		
raming (CPB)						-0,2%	-0,2%

In 2016, 2017 en 2018 was het werkelijke EMU-saldo van de decentrale overheden lager dan de tekort norm. Voor de jaren 2019 t/m 2020 is het werkelijk emu-saldo hoger dan de tekortnorm. (bron is de bijlage bij het financieel jaarverslag van het rijk)

Op basis van ramingen van het Centraal Planbureau wordt verwacht dat de decentrale overheden vanaf 2021 weer binnen de afgesproken norm blijven van het financieel akkoord blijven.

4.6 Conclusie

Het financieren met kortlopende leningen en de tijdelijke uitzettingen heeft binnen de kaders van het treasurystatuut plaatsgevonden.

5 | Bedrijfsvoering

5.1 Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering heeft tot doel inzicht te geven in de beleidsvoornemens op het gebied van de bedrijfsvoering en de ontwikkeling van de organisatie. Een goede bedrijfsvoering is een randvoorwaarde voor een succesvolle uitvoering van de primaire processen en ontwikkelingen zoals gebiedsgericht werken en de omgevingswet. Onder bedrijfsvoering wordt verstaan: personeel en organisatie, informatievoorziening en automatisering, financiën, huisvesting (incl. facilitaire zaken), interne communicatie en juridische zaken (PIOFHA-JC).

5.2 Beleidskaders

Het beleidskader voor de inrichting van de organisatie en de bedrijfsvoering is door het college vastgesteld in de volgende documenten:

- Organisatiebesluit
- Mandaatregister
- Financiële verordening 2017

De kaders en de ambitie voor de ontwikkeling van de organisatie zijn vastgelegd in de visiedocumenten:

- Epe regisserende gemeente
- Toekomstvisie Epe 2030
- Dienstverleningsvisie
- Programmaplan Sterk Werk

5.3 Beleidsvoornemens

Net als veel andere gemeenten staat Epe voor een grote opgave: de samenleving verandert snel en er wordt van overheidsorganisaties een andere rol invulling gevraagd. Waar we voorheen vaak de bepaler waren, hebben we steeds vaker de rol van medespeler. Dat vraagt nogal wat. Van de raad, het college en het ambtelijk apparaat. Voor iedereen heeft dit gevolgen.

Ook in Epe heeft deze ontwikkeling geleid tot een politieke ambitie om de organisatie en werkwijze hierop in te richten. 'We streven naar een ondernemende, op netwerken en samenwerking gerichte organisatie, die als vanzelfsprekend in verbinding staat met 'buiten'. De kernwaarden onderscheidend, duurzaam, verbindend en verrassend staan hierin voorop.

Om invulling te geven aan de visie op de organisatie is er in 2021 ingezet op de volgende onderdelen.

5.3.1 Organisatie

De activiteiten en projecten die nodig zijn om de gemeentelijke organisatie sterk en toekomstbestendig te maken zijn samengebundeld in het programma Sterk Werk. Het programma is een meerjarig traject, eindigt in 2021 en is georganiseerd in drie aandachtsgebieden: Sterke Werknemers, Sterke Werkwijze en Sterke Werkomgeving.

Corona heeft een enorme impact gehad op de manier waarop we met elkaar en met onze inwoners, instellingen en bedrijven samen werken. In 2020 en 2021 hebben we het grootste gedeelte van onze tijd op afstand, digitaal met elkaar samengewerkt. Dat was een uitkomst gezien de pandemie, maar heeft ook zijn sporen nagelaten. Fysiek overleg, ontmoeten en samenwerken leidt in veel gevallen tot hogere productiviteit, hogere kwaliteit en tot betere relaties. Essentiële ingrediënten om een hoge kwaliteit dienstverlening te realiseren. Tegelijkertijd zien we dat de nieuwe digitale instrumenten ook voordelen hebben. De optimale mix van inzet van digitale instrumenten gecombineerd met onze inzet op Sterke Werknemers, Sterke Werkwijzen en onze Sterke Werkomgeving, bieden kansen om onze dienstverlening op een hoger niveau te krijgen. In de perspectiefnota van 2021 is deze ontwikkeling genoemd waarbij ook de intensivering van de klantvraag is betrokken. Deze intensivering is zowel kwantitatief als kwalitatief. Er zijn significant meer (aan)vragen en de vragen zijn complexer van aard. Om deze ontwikkelingen effectief en efficiënt in onze bedrijfsvoering op te nemen, heeft de raad hier grotendeels incidentele middelen voor gegeven bij de begrotingsbehandeling 2022-2025. We zijn in 2021 gestart met een doorontwikkeling van onze organisatie voortbouwend op het programma Sterk Werk, aangevuld met de inzichten en middelen die we hebben gekregen in 2021. 2022 staat in het teken van deze doorontwikkeling.

Vorig jaar is er meer ingehuurd dan in de vorige jaren. We hebben vorig jaar te maken gehad met een aantal factoren wat maakt dat de externe inhuur noodzakelijk was:

1. Krapte op de arbeidsmarkt wat maakt dat vacatures moeilijk in te vullen zijn. De doorlooptijd van vacatures is lang, waardoor er ingehuurd moet worden om het werk door te laten gaan.
2. Stijging in de klantvraag, wat opgevangen moet worden door tijdelijke medewerkers (inhuur).
3. Incidentele middelen voor tijdelijke taken zorgt vaak voor tijdelijk opvulling door middel van inhuur.
4. Er was bij meerdere teams sprake van langdurige ziekte van medewerkers. Daarvoor moest personeel worden ingehuurd. Dit brengt aanzienlijk hogere kosten met zich mee.

Sterke Werknemers

In 2021 is verder uitvoering gegeven aan de al in gang gezette projecten binnen het programmadeel Sterke Werknemers. Het Goede Gesprek is geïmplementeerd en om de medewerkers hierin te scholen is een organisatiebrede feedbacktraining georganiseerd. Vanwege Corona is deze echter wel vertraagd en loopt in 2022 door. Het HRM-instrumentarium is verder uitgewerkt. Het generatiepact loopt nog een jaar door. Dit bevordert de doorstroom van het personeel en een juiste werk/privé balans waarmee duurzame inzetbaarheid geëffectueerd wordt. De Eper Academie is met succes gelanceerd. Via een online tool kunnen medewerkers zich (deels verplicht) inschrijven voor basistrainingen die je nodig hebt om het werken in Epe eigen te maken (bv: inkoop/procesgericht werken/informatieveiligheid), maar ook is er aandacht voor competentiegerichte trainingen gericht op persoonlijke ontwikkeling. Continu leren en ontwikkelen is hiermee geborgd, wat bijdraagt aan aantrekkelijk, goed en toekomstgericht werkgeverschap. Een start is gemaakt met een nieuwe aanpak van arbeidsmarktcommunicatie om het juiste talent aan te trekken en het thuiswerkbeleid is vastgesteld.

Sterke Werkwijze

In de pijler Sterke Werkwijze is een aanzet gemaakt voor het doorontwikkelen van projectmatig werken. Dit project wordt in 2022 verder uitgevoerd. Voor procesgericht werken is de standaard werkwijze, waarmee alle processen in de komende jaren worden beschreven en in de continu verbeteraanpak worden meegenomen, geïmplementeerd. Dit past in het lean gedachtengoed dat ook op andere manieren aandacht heeft gekregen: workshops, trainingen en begeleiding van teams bij weekstarts en procesverbeteringen.

Sterke Werkomgeving

De verbouw van het gemeentehuis is volgens planning verlopen. De aannemer heeft in 2021 opgeleverd. In 2022 worden een aantal restpunten opgepakt, zoals het verbeteren van de toegang. Hybride werken is mogelijk in het gemeentehuis. Veel ruimtes zijn zodanig ingericht dat het mogelijk is om zowel ter plekke als vanuit huis mee te doen met allerlei samenwerkingsvormen: met inwoners, met organisaties en met ketenpartners. In 2022 wordt dit met wat we geleerd hebben in de afgelopen twee jaar verder verbeterd.

5.3.2 Communicatie

Actieve communicatie en inwonerparticipatie

Er is in 2021 een beleidsvisie voor verbinding met de samenleving opgesteld. Bij het opstellen is een aantal inwoners en leden van een raads werkgroep betrokken. Deze brede visie, met als pijlers communicatie en participatie, is tijdens een commissievergadering van de raad besproken. Besluitvorming door de raad moet nog plaatsvinden.

De gemeente blijft inwoners actief betrekken bij de ontwikkeling van beleid. De adviezen die inwoners eerder gegeven hebben over inwonerparticipatie worden werkenderwijs toegepast. Zoals 'geef tijdige terugkoppeling', 'maak gebruik van deskundigheid uit de samenleving' en 'leg de spelregels bij inwonerparticipatie uit'. Zo zijn er diverse bijeenkomsten gehouden over de omgevingsvisie. Eind 2021 is de omgevingsvisie 'Natuurlijk goed leven' door de raad vastgesteld. Voor het opstellen van de transitievisie energie en warmte is er o.a. een energietafel opgezet, bestaande uit inwoners van de gemeente. Er is meer gebruik gemaakt van online ontmoetingen en het uitwisselen van informatie en ideeën. Via het inwonerpanel Epe Spreekt is vier keer een onderzoek gehouden in 2021. Er is verder ingezet op het trainen van medewerkers in communicatieve vaardigheden en Omgevingsbewust werken (factor C). Uitgangspunt hierbij is dat de communicatieaanpak integraal onderdeel is van beleids- of projectvoorstellen (en daarmee ook van de besluitvorming) en geborgd wordt. Dit draagt bij aan de kwaliteit van het beleid doordat belanghebbenden in een vroeg stadium in beeld zijn en hun ervaring en deskundigheid kunnen inbrengen.

5.3.3 Informatievoorziening en Automatisering

Voor onze informatievoorziening en automatisering was 2021 wederom een ander jaar dan gebruikelijk. Door de voortdurende wereldwijde pandemie en de verplichting tot zoveel mogelijk thuiswerken bleven vragen als hoe kunnen wij met binnen de bestaande middelen dit zo optimaal mogelijk faciliteren en welke verbeteringen kunnen we hier continu in doorvoeren? Hierdoor hebben wij bepaalde keuzes gemaakt qua prioritering in projecten, zo is deels de actualisatie van ons informatiebeleid doorgeschoven naar 2022 en is binnen het project gegevensmanagement e.e.a. uitgesteld vanwege impact op de organisatie.

Informatiebeveiliging

Op het gebied van informatiebeveiliging is gewerkt aan de implementatie van de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid). Nadat in 2020 het beleid is geactualiseerd lag in 2021 de focus op de verdere vertaling van het beleid in zogenaamd aanvullend beleid. Onder andere voor de back-up van gegevens, het gebruik van wachtwoorden, en de incidenten procedure is dit gerealiseerd. Verder is in december een eerste cybersecuritycrisis oefening op niveau van het gemeentelijk beleidsteam (GBT) gehouden in samenwerking met de VNOG. In 2021 is een impuls gegeven aan een bewustwording campagne voor bestuurders en medewerkers op het gebied van informatieveiligheid, privacy en gegevensbeheer. De campagne bestaat uit een e-learning onder de noemer "The Human Firewall" game, een phishingcampagne waarbij -intern- nep phishing mails zijn verstuurd. Verder zijn communicatiemiddelen gemaakt in vorm van posters, rolbanners etc. Naast informatieveiligheid en privacy wordt hierbij ook aandacht besteed aan het onderwerp kwaliteit van gegevens, gebruik van basisregistraties etc.

De audits op DigiD (elektronisch identificatiemiddel) en Suwinet (elektronische samenwerking tussen UWV, SVB en Gemeenten) zijn met goed gevolg doorlopen.

Daarnaast is een aantal beveiligingsincidenten volgens de vastgestelde procedures afgehandeld. In 2021 waren er 31 meldingen met mogelijke hoge impact op Epe. Bij de impact gaat het dan om beschikbaarheid van systemen of integriteit/vertrouwelijkheid van gegevens. Van de 31 meldingen waren er 23 op basis van een melding van de Informatiebeveiligingsdienst gemeenten (IBD). De 8 overige meldingen zijn intern of van leveranciers ontvangen. Daarnaast zijn er 484 overige meldingen geregistreerd in de service meldingen applicatie (Topdesk) Bij deze meldingen gaat het om password resetten/ontgrendelen accounts (255), melding spam/phishing mails (137) en verzoeken om autorisatie op mappen (37) en mailboxen(92) buiten de standaard autorisatie . In 2021 zijn 35 meldingen van (mogelijke) datalekken geregistreerd. Hiervan zijn er 26 beoordeeld als datalek. Van de 26 zijn er 2 gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en 12 gemeld bij betrokkene. Bij de overige ging het om een verwaarloosbare dan wel lage impact op persoonlijke levenssfeer van betrokkene dat van melding is afgezien conform regels van de AP. Negen (9) meldingen zijn beoordeeld als geen datalek. Waar relevant zijn adviezen gegeven tot aanpassing van het proces dan wel de inrichting van de betreffende applicaties.

ICT (Informatie- en communicatietechnologie).

In 2020 is de aanbesteding voor de outsourcing van onze ICT-infrastructuur voorbereid en gestart. In begin 2021 is er gegund en hiermee heeft de gemeente een geschikte leverancier geselecteerd om in gezamenlijk met de betrokken medewerkers en organisatie dit project en daarbij mee de organisatie klaar te maken voor de rol van opdrachtgever en regievoerder. Door onverwachte complicaties in het project is het outsourcingtraject vertraagd en wordt verwacht dat deze in april/mei 2022 gereed zal zijn. Wel is in november 2021 een nieuwe digitale werkplek geïmplementeerd, waarbij het mogelijk is om zowel binnen als buiten de organisatie beter digitaal te samenwerken.

Gegevensmanagement

In 2019 is het project Gegevensmanagement gestart, dit meerjarige project heeft ook in 2021 zijn vervolg gekregen. In dit project werken we aan het vergroten van de kwaliteit van onze gegevens (actualiteit, volledigheid, meervoudig gebruik) zodat we nog meer waarde uit onze gegevens kunnen halen t.b.v. onze dienstverlening en ter vergroting van de effectiviteit van ons beleid. Het zichtbaar maken van die gegevens in dashboards maakt ook deel uit van dit project. E.e.a. in dit project is met het oog op de impact op de organisatie uitgesteld tot 2022. Dit betreft een nulmeting over het gebruik van gegevens binnen onze organisatie

Zaakgericht Werken

Vanuit de in 2019 gestarte evaluatie rondom Zaakgericht Werken is in 2020 begonnen met een project om Zaakgericht werken en daarmee onze dienstverlening naar een hoger niveau te brengen. Vanuit dit project is onder andere de hervorming van (Digitaal)Informatiebeheer ingezet, waarbij het gehele informatiebeheer ondergebracht is bij team Informatisering. Er wordt continu gewerkt aan verbeteren van gebruikersondersteuning en het bieden van interne trainingen voor gebruikers. In 2021 is de uitvoering gestart van voor de optimalisatie en volledig van zaaktypes in ons Zaaksysteem. Dit is voor het grootste gedeelte afgerond, op dit moment moeten er nog circa 25 zaaktype van de 230 aanwezige zaaktype geoptimaliseerd worden.

5.3.4 Juridische Zaken

Om te voldoen aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zijn een aantal Data protection impact assessments (DPIA's) uitgevoerd, zijn de privacyaspecten in een vroeg stadium betrokken bij werkprocessen en is er gewerkt aan de privacy bewustwording. De functie van privacy officer was een tijdelijke functie, er is besloten een structurele functie hiervan te maken in 2021. Er is een onderzoek geweest naar de formatie van de rollen Functionaris gegevensbescherming, Privacy Officer en Chief Information Security Officer. Dat heeft er toe geleid dat er uitbreiding van de formatie zal komen die per 2022 ingaat. Daarna kan er een kwaliteitsimpuls gegeven worden aan de invulling van de AVG.

5.3.5 Financiën

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet op de vennootschapsbelasting (Vpb) van toepassing op overheidsondernemingen. Aanleiding daarvoor zijn de EU-afspraken om het fiscale verschil tussen overheidsondernemingen en marktpartijen tegen te gaan en zo een gelijk speelveld te creëren voor overheid en marktpartijen. De activiteiten van de gemeente zijn samen met een extern fiscaal adviseurs doorgenomen. Voor de aangifte heeft voor het onderdeel grondexploitatie overleg plaatsgevonden met de belastingdienst.

In de verslagperiode is de aangifte vennootschapsbelasting definitief verwerkt tot en met het boekjaar 2020. Voor het jaar 2021 is een raming opgenomen op basis van de verwachte uitkomsten. De aangiften hebben plaatsgevonden op basis van de vaststellingsovereenkomst met de belastingdienst.

Nieuw financieel systeem

Met ingang van 1 januari 2021 werken we met een nieuw financieel pakket. Het nieuwe financieel systeem biedt mogelijkheden om inkoop en financiën meer te integreren en hiermee als organisatie meer "in control" te komen. In de verslagperiode zijn hiervoor stappen gezet. Dit gaan we in 2022 verder uitwerken.

5.3.6 Planning en Control

De planning en control cyclus kon in 2021 volgens planning worden uitgevoerd. Op basis van regelmatige evaluaties is het doorvoeren van verbeteringen, vanuit de vraag naar de klantwaarde, onderdeel geworden van de reguliere werkwijze. Er wordt gewerkt vanuit een 'procesgerichte aanpak', waarbij gaandeweg meer gebruik wordt gemaakt van geautomatiseerde toepassingen (zoals 'workflow').

Door verscherping van eisen bij de accountantscontrole en de impact van de taken in het sociale domein voor de financiële verantwoording, kan behandeling en vaststelling van de jaarstukken door de raad doorgaans niet eerder dan in juni/juli plaats vinden.

In 2021 is de raad twee maal in de voortgangsrapportage geïnformeerd over de afwijkingen in de uitvoering van de geplande activiteiten en de verwachte financiële mee- en tegenvallers.

Dit jaar is weer een Perspectiefnota opgesteld, waarin relevante (inhoudelijke) ontwikkelingen en verwachtingen en onzekerheden ten aanzien van het financiële meerjarenperspectief geschetst zijn. De Perspectiefnota was het kader/uitgangspunt voor de in het najaar aan de raad aangeboden

programmabegroting voor de komende 4 jaar. Meest in het oog springend hierin zijn het onzekere financiële beeld en de hiermee samenhangende risico's, door de op handen zijnde 'herijking' van het gemeentefonds, de gevolgen van de coronacrisis en het nieuwe regeerakkoord.

Door middel van een projectmatige aanpak zijn de uitdagingen als gevolg van de coronacrisis aangegaan. De raad heeft een beleidskader vastgesteld voor de uitgaven van acute hulp, voor overbrugging en herstel en voor het opstellen van een 'stimuleringsagenda'. De raad is meerdere keren geïnformeerd in een 'coronarapportage' over de actuele stand van zaken (indicaties van de verwachte kosten en opbrengsten).

Epe viel in 2021 opnieuw onder het repressieve toezicht van de provincie, de lichtste vorm van toezicht.

De 'verbijzonderde interne controle' (VIC) over 2021 is uitgevoerd, gericht op de opzet, het bestaan en de werking van processen en de daarin opgenomen beheersmaatregelen. Daarbij is de aandacht vooral gericht op de rechtmatige uitvoering van de processen. Verbeterpunten worden gerapporteerd en stap voor stap geïmplementeerd.

In de commissie planning en control heeft in 2021 driemaal overleg plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van gemeenteraad en vakspecialisten uit de gemeentelijke organisatie.

Onderwerpen die aan de orde waren betreffen de planning en control cyclus, de rechtmatigheidsverantwoording, bedrijfsvoeringzaken en het overleg met de accountant. Met de huidige accountant is een contract gesloten met een looptijd van vier jaar (2020-2023).

5.3.7 Rechtmatigheidsverantwoording

In 2021 is duidelijk geworden dat de (landelijke) invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is vertraagd. We gaan er nu vanuit dat vanaf boekjaar 2023 het college een verantwoording over de rechtmatigheid zal gaan afgeven bij de jaarrekening. Tot en met 2022 geeft de accountant een oordeel over de rechtmatigheid in de controle verklaring bij de jaarrekening.

Om een oordeel te kunnen geven over de rechtmatigheid (zowel door de accountant als door het college) heeft het college een systeem van interne beheersing ingericht dat er op gericht is dat de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording wordt opgesteld zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In de toekomstige rechtmatigheidsverantwoording zal het college aangeven of en in welke mate er afwijkingen zijn geconstateerd die in totaal uitkomen boven de door de raad vastgestelde tolerantiegrens (fouten en/of onzekerheden). Daarnaast zullen door het college eventuele tijdens de interne controle gesignaleerde afwijkingen onder die grens worden toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

In de rechtmatigheidsverantwoording zal het college aangeven of het van mening is dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Dat wil zeggen: in overeenstemming met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Geconstateerde afwijkingen zullen worden vermeld. Voor de jaarrekening 2021 en 2022 geeft de accountant dit nog aan in zijn 'Verslag van bevindingen'.

De raad heeft besloten (voorjaar 2021) over het ambitieniveau van de mate van 'in control zijn' en de te hanteren tolerantie- en rapporteringsgrenzen. Bij de verdere uitwerking zal bepalend zijn in hoeverre het niveau van interne beheersing (kwaliteit en uitvoering van de processen) in relatie tot het risicomanagement voldoende op niveau zijn, zodat het college de rechtmatigheidsverantwoording kan afgeven. Via de paragraaf Bedrijfsvoering wordt de raad geïnformeerd over de voortgang en de stand van zaken ten aanzien van het 'rechtmatig handelen'.

6 | Verbonden Partijen

6.1 Inleiding

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de relaties en verbindingen van de gemeente met 'verbonden partijen. Van een verbonden partij' is sprake wanneer er vanuit de gemeente bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en wanneer er financiële belangen mee gemoeid zijn.

- Onder bestuurlijk belang wordt verstaan het hebben van een zetel in het bestuur van de verbonden partij of het hebben van stemrecht.
- Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld (en die ze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt kan zijn) en/of in geval dat er financiële problemen ontstaan bij de verbonden partij er verhaal op de gemeente kan plaatsvinden.

6.2 Beleidskaders

Het beleid ten aanzien van de verbonden partij is vastgelegd in de Nota verbonden partijen (2016).

6.3 Beheersing risico's

De verbonden partijen van de gemeente Epe lopen sterk uiteen in (financiële) omvang en vorm. Hierdoor variëren ook de gemeentelijke belangen en risico's sterk. Op basis van de in de nota verbonden partijen 2016 opgenomen risico analysemodellen wordt per partij bezien hoeveel bestuurlijk (inhoudelijk) en financieel belang er is en hoeveel risico er wordt gelopen. Op basis van beide analyses wordt tweemaal per jaar het risicoprofiel bepaald. Hoe groter het bestuurlijk en/of financieel belang bij een verbonden partij, hoe intensiever de sturing. Er zijn drie risicoprofielen:

Basis pakket

Verbonden partijen waarbij de gemeente een laag bestuurlijk en financieel risico loopt worden ingedeeld in het Basis pakket. De gemeenteraad wordt over verbonden partijen in dit pakket geïnformeerd bij de gemeentelijke begroting en jaarrekening.

Pluspakket

Verbonden partijen waarbij de gemeente een gemiddeld bestuurlijk of financieel risico loopt worden ingedeeld in het Pluspakket. Aanvullend op het Basis pakket wordt de gemeenteraad ook bij de voortgangsrapportage geïnformeerd over deze verbonden partijen, zo nodig ook met een informatienota. Daarnaast zal de bestuurlijke en ambtelijke overleg frequentie met deze verbonden partijen hoger zijn dan bij de partijen in het basispakket. Tot slot worden deze verbonden partijen ook periodiek geagendeerd in het college.

Plusplus pakket

Verbonden partijen waarbij de gemeente een hoog bestuurlijk en financieel risico loopt worden ingedeeld in het Plusplus pakket. Aanvullend op het Pluspakket wordt de bestuurlijke en ambtelijke overleg frequentie met deze verbonden partijen verder opgevoerd.

6.4 Overzicht verbonden partijen

Op basis van regelgeving volgt hierna het overzicht van bestaande verbonden partijen. Daarin wordt per partij de voorgeschreven informatie verschaft. Bij de gemeenschappelijke regelingen die geen eigen vermogen hebben is het financieel belang van de gemeente gelegen in de verplichting om bij te springen als er financiële problemen ontstaan bij de verbonden partij.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Volledige naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Vorm	Vennootschap		
Wijze van belang	Algemene vergadering		
Openbaar belang	Bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang		
		1 jan. 2021	31 dec. 2021
Financieel belang	van de gemeente	€ 4,8 mln.	€ 4,7 mln.
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 5.097 mln.	€ 5.062 mln.
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 155.262 mln.	€ 143.9995 mln.
Financieel resultaat	van de verbonden partij		€ 236 mln
Gerealiseerd beleidsvoornemen	BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar maatschappelijke impact en een redelijk rendement voor de aandeelhoudende overheden.		
Risicoprofiel	laag (basispakket)		

Circulus			
Volledige naam	Circulus B.V.		
Vestigingsplaats	Apeldoorn		
Vorm	Vennootschap		
Wijze van belang	Algemene vergadering		
Openbaar belang	Afvalverwijdering en straatreiniging		
		1 jan. 2021	31 dec. 2021
Financieel belang	van de gemeente	€ 797.724	€ 862.724
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 14.059.000	€ 14.673.000
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 53.625.000	€ 53.549.000

Financieel resultaat	van de verbonden partij	€ 1.469.000 dit betreft voor € 563.778 winst uit dochterondernemingen waarin de gemeente Epe niet participeert.
Gerealiseerde beleidsvoornemens	De beleidsvoornemens van Circulus staan beschreven in de Strategienota 2021-2024. Circulus richt zich hierin op de volgende strategische speerpunten: - We ontwikkelen ons verder als solide partner voor gemeenten, inwoners en samenwerkingspartners. - We ondernemen initiatieven om nog meer milieuwinst te boeken. - Met gemeenten en inwoners geven we verder vorm aan een buitengewone leefomgeving. - We versterken onze rol in het sociaal domein. In Epe heeft het nieuw vastgestelde grondstoffenplan geleid tot een verandering in de inzameling en tariefstelling met ingang van 2021.	
Risicoprofiel	laag (basispakket)	

GGD NOG

Volledige naam	GGD Noord- en Oost Gelderland		
Vestigingsplaats	Warnsveld		
Vorm	Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam		
Wijze van belang	Voorzitter dagelijks bestuur, lid algemeen bestuur		
Openbaar belang	GGD NOG beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de inwoners van 22 gemeenten die bij GGD NOG zijn aangesloten.		
		1 jan. 2021	31 dec. 2021
Financieel belang	van de gemeente	€ 0,1 mln.	€ 0,1 mln.
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 2,8 mln.	€ 2,9 mln.
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 7,1 mln.	€ 10,0 mln.
Financieel resultaat	van de verbonden partij		€ 77.000
Gerealiseerde beleidsvoornemens	GGD NOG beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de inwoners van 22 gemeenten die bij GGD NOG zijn aangesloten. Dat houdt in dat GGD NOG zorgt voor o.a. de algemene gezondheidszorg (infectieziektenbestrijding, epidemiologie etc.) en de jeugdgezondheidszorg voor 4-19 jaar (onderdeel van het CJG Epe). GGD NOG besteedt ook aandacht aan de invoering van de Omgevingswet. 2021 heeft wederom in het teken gestaan van de Covid-pandemie. Voor zover mogelijk en binnen de richtlijnen heeft GGD NOG de dienstverlening van andere producten dan infectieziektenbestrijding door laten gaan.		
Risicoprofiel	laag (basispakket)		

Leisurelands

Volledige naam	Leisurelands B.V.		
Vestigingsplaats	Arnhem		
Vorm	Vennootschap		
Wijze van belang	Algemene vergadering		
Openbaar belang	Openbare toegankelijkheid dagrecreatieterrein Kievitsveld		
		1 jan. 2020	31 dec. 2020
Financieel belang	van de gemeente	€ 6.705	€ 6.705
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 68,9 mln.	€ 73,1 mln.
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 15,5 mln.	€ 15,2 mln.
Financieel resultaat	van de verbonden partij		€ 4,2 mln.
Gerealiseerde beleidsvoornemens	Sterke uitgangspositie behouden, intensieve samenwerking met partners, ontwikkeling duurzame exploitatie.		
Risicoprofiel	laag (basispakket)		

Lucrato

Volledige naam	Werkbedrijf Lucrato		
Vestigingsplaats	Apeldoorn		
Vorm	Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam		
Wijze van belang	Lid dagelijks bestuur		

Openbaar belang	Het bieden van werkplekken voor inwoners met een arbeidshandicap, die niet zelfstandig kunnen werken (WSW) of alleen in een beschutte werkomgeving. En begeleiding naar werk (re-integratie) van mensen die onder de Participatiewet vallen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt.		
		1 jan. 2021	31 dec. 2021
Financieel belang	van de gemeente	€ 496.350	€ 466.350
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 3.309.000	€ 3.109.000
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 4.184.000	€ 4.237.000
Financieel resultaat	van de verbonden partij		€ -85.000
Gerealiseerde beleidsvoornemens	<p>Voor het realiseren en vergroten uitstroombestelling Participatiewet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Efficiënte inzet op begeleiden inwoners naar passende arbeidsplek. -Doorontwikkelen inzet Maatwerkdienstverlening (voorheen PMC's); expertise bieden voor de brede doelgroep die onder de Participatiewet valt. -Inzet WerkClub statushouders en inzet extra consultant om intensievere passende dienstverlening te kunnen bieden. 		
Risicoprofiel	gemiddeld (pluspakket)		

Omgevingsdienst OVIJ			
Volledige naam	Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)		
Vestigingsplaats	Apeldoorn		
Vorm	Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam		
Wijze van belang	Voorzitter dagelijks bestuur		
Openbaar belang	Uitvoering wettelijke milieutaken		
		1 jan. 2021	31 dec. 2021
Financieel belang	van de gemeente	€ 40.413	€ 36.886
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 297.582	€ 271.608
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 1.383.775	€ 2.310.597
Financieel resultaat	van de verbonden partij		€ 13.783
Gerealiseerde beleidsvoornemens	Uitvoering (wettelijke) milieutaken		
Risicoprofiel	laag (basispakket)		

OMVV			
Volledige naam	Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken B.V.		
Vestigingsplaats	Arnhem		
Vorm	Vennootschap		
Wijze van belang	Algemene vergadering		
Openbaar belang	Revitalisering vakantieparken		
	<i>cijfers bij oprichting</i>	1 jan. 2018	31 dec. 2018
Financieel belang	van de gemeente	-	€ 1.565
Eigen vermogen	van de verbonden partij	-	€ 4.000.000
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	-	-
Financieel resultaat	van de verbonden partij	-	-
Gerealiseerde beleidsvoornemens	het verbeteren van de kwaliteit van de vakantieparken en hiermee bij te dragen aan een sterkere positie van de Veluwe als toeristisch-recreatieve bestemming.		
Risicoprofiel	laag (basispakket)		

Basismobiliteit			
Volledige naam	Basismobiliteit		
Vestigingsplaats	Lochem		
Vorm	Gemeenschappelijke regeling: bedrijfsvoeringsorganisatie		
Wijze van belang	Lid bestuur		
Openbaar belang	Doelgroepen prettig en efficiënt vervoeren wanneer er geen vervoersalternatief is.		
		1 jan. 2021	31 dec. 2021
Financieel belang	van de gemeente	€ 74.309	€ 49.014
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 620.919	€ 409.559
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 7.227.443	€ 6.878.591

Financieel resultaat	van de verbonden partij		€ 23.000
Gerealiseerde beleidsvoornemens	In 2021 zijn diverse projecten gestart om de infrastructuur ICT, de telefooncentrale en het planningsportaal (monitoring/communicatiesysteem) te verbeteren. Deze projecten worden naar verwachting in 2022 afgerond cq. opgeleverd. Hierdoor zullen de financiële lasten afnemen en klanttevredenheid toenemen.		
Risicoprofiel	gemiddeld (pluspakket)		

Regio Stedendriehoek			
Volledige naam	Gemeenschappelijke regeling regio Stedendriehoek		
Vestigingsplaats	Apeldoorn		
Vorm	Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam		
Wijze van belang	Lid/plaatsvervangend voorzitter dagelijks bestuur en lid regio raad		
Openbaar belang	Belangenbehartiging op gebied van ruimtelijke ordening en landschapsontwikkeling, volkshuisvesting, sociaaleconomische ontwikkeling en arbeidsvoorziening, verkeer en vervoer, milieu, onderwijs en welzijn en recreatie.		
		1 jan. 2021	31 dec. 2021
Financieel belang	van de gemeente	€ 12.945	€ 11.332
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 172.600	€ 152.515
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 2.089.739	€ 1.169.774
Financieel resultaat	van de verbonden partij		€ 152.515
Gerealiseerde beleidsvoornemens	Agenda Cleantechregio is overeenkomstig planning uitgevoerd.		
Risicoprofiel	laag (basispakket)		

Streekarchief			
Volledige naam	Streekarchief Epe, Hattem en Heerde		
Vestigingsplaats	Epe		
Vorm	Gemeenschappelijke regeling: centrumgemeente		
Wijze van belang	Voorzitter commissie en plaatsvervangend lid		
Openbaar belang	Het beheer van de oude openbare archieven en het toezicht op het beheer van de nieuwe archieven.		
		1 jan. 2021	31 dec. 2021
Financieel belang	van de gemeente	€ 0	€ 0
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 0	€ 0
Financieel resultaat	van de verbonden partij		€ 7.500
Gerealiseerde beleidsvoornemens	Het beheer van de oude openbare archieven en het toezicht op het beheer van de nieuwe archieven.		
Risicoprofiel	laag (basispakket)		

Tribuut			
Volledige naam	Tribuut belastingsamenwerking		
Vestigingsplaats	Epe		
Vorm	Gemeenschappelijke regeling: bedrijfsvoeringsorganisatie		
Wijze van belang	Bestuurslid		
Openbaar belang	Het uitvoeren van de gemeentelijke belastingen en Wet waardering onroerende zaken.		
		1 jan. 2021	31 dec. 2021
Financieel belang	van de gemeente	€ 36.000	€ 98.000
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 327.000	€ 902.000
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 1.979.000	€ 1.241.000
Financieel resultaat	van de verbonden partij		€ 163.000
Gerealiseerde beleidsvoornemens	Er is een organisatie-ontwikkeltraject doorlopen. De organisatie-inrichting is gewijzigd. Er is nog één manager en teamleiders vervullen nu HR taken. De vrijkomende formatie is ingezet om kwetsbare functies formatief te versterken. Software-as-a-service (SAAS) is deels gerealiseerd. Inkooprisico's zijn weggewerkt. Thuiswerkbeleid is opgesteld. De geplande lean green belt opleiding van medewerkers is door corona uitgesteld.		
Risicoprofiel	laag (basispakket)		

Veiligheidsregio			
Volledige naam	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland		
Vestigingsplaats	Apeldoorn		
Vorm	Gemeenschappelijke regeling: openbaar lichaam		
Wijze van belang	Lid algemeen bestuur		
Openbaar belang	De missie van de VNOG is "Samen werken aan veiligheid". Dit bereikt de VNOG door zich sterk te maken voor de kwaliteit en efficiency van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, bevolkingszorg en crisisbeheersing en rampenbestrijding.		
		1 jan. 2021	31 dec. 2021
Financieel belang	van de gemeente	€ 560.837	€ 630.725
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 14,5 mln.	€ 15,5 mln.
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 42,3 mln.	€ 38,2 mln.
Financieel resultaat	van de verbonden partij		€ 5,2 mln.
Gerealiseerde beleidsvoornemens	De VNOG heeft in 2021 haar Opgaven uitgevoerd, zoals die begin 2020 in de Toekomstvisie van de VNOG zijn vastgesteld. Covid-19 is net zoals in 2020 van grote invloed geweest op de uitvoering van de Opgaven. De inzet van de VNOG bij de bestrijding van Covid-19 was wel anders dan in 2020; de gemeenten kwamen meer aan zet en de VNOG bood hierin vooral ondersteuning. Het verloop van covid-19 heeft in 2021 voor de VNOG een groot effect gehad op de mogelijkheden om de reguleren taken uit te voeren. Dit had ook tot gevolg dat er minder uitgaven werden gedaan dan begroot, wat leidt tot een overschot in 2021.		
Risicoprofiel	gemiddeld (pluspakket)		

Vitens			
Volledige naam	Vitens N.V.		
Vestigingsplaats	Zwolle		
Vorm	Vennootschap		
Wijze van belang	Algemene vergadering		
Openbaar belang	Het beschikbaar stellen van voldoende betrouwbaar drinkwater.		
		1 jan. 2021	31 dec. 2021
Financieel belang	van de gemeente	€ 35.000	€ 35.000
Eigen vermogen	van de verbonden partij	€ 557,1 mln.	€ 600,3 mln.
Vreemd vermogen	van de verbonden partij	€ 1.340,1 mln.	€ 1.387,8 mln.
Financieel resultaat	van de verbonden partij		€ 19,4 mln.
Gerealiseerde beleidsvoornemens	In 2021 is er gewerkt aan: - 24/7 betrouwbaar en betaalbaar drinkwater - meer gemak voor de klant - voldoende beschikbare schone bronnen		
Risicoprofiel	laag (basispakket)		

7 | Grondbeleid

7.1 Beleidskaders

In december 2013 is de Nota Grondbeleid 2013 door de gemeenteraad vastgesteld. De in deze nota verwoorde uitgangspunten worden gehanteerd als kaders voor het grondbeleid van de gemeente Epe.

7.2 Grondbeleid in Epe

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van het collegeakkoord en de volgende programma's in de programmabegroting:

- Ruimte en wonen (programma 5)
- Bedrijvigheid (programma 9).

De gemeente Epe voert een facilitair grondbeleid. Daarbij volgt de gemeente de ontwikkelingen eerder dan dat ze die initieert. De gemeente speelt in op particuliere initiatieven, zonder zelf de beschikking te verkrijgen over de grond. Hierbij heeft de gemeente een voorwaardenscheppende rol door middel van de structuurvisie en het bestemmingsplan. Marktpartijen verwerven en exploiteren de grond. De risico's voor de gemeente bij facilitair grondbeleid zijn minimaal; de gemeente koopt geen grond en

het ontwikkelrisico ligt bij een private partij.

De gemeente Epe beschikt over een voorraad aan (eigen) grond die kan worden ontwikkeld. Voorbeelden hiervan zijn: Eekterveld IV Vaassen, Oosterhof-Zuid Vaassen, 't Slath in Epe en Hoge Weerd in Epe. Dit is ontstaan door (actief) verwerven of doordat de grond (historisch) al in eigendom bij de gemeente was. Een deel van deze gronden worden opgenomen in grondexploitaties en zullen nadat ze bouwrijp zijn gemaakt, als bouwterrein worden uitgegeven door verkoop. Daarnaast geldt voor een deel van de gronden dat de ontwikkelingen nog in voorbereiding zijn. In 2022 wordt een geactualiseerde nota Grondbeleid aan de raad aangeboden.

7.3 Grondexploitaties

7.3.1 Afgesloten exploitaties

Op 31 december 2021 is het plan Warande met een totale winst van € 239.391 afgesloten.

7.3.2 Voortgang van de plannen

- Kweekweg VI Epe
In dit plan zijn in 2021 geen percelen bedrijfsterrein verkocht. Het laatste bedrijfsterrein van 591 m² wordt in 2022 uitgegeven.
- De Pirk-Noord Vaassen
Voor dit plan is in 2007 een anterieure overeenkomst gesloten met De Pirk BV. Van de 74 woningen zijn er 66 opgeleverd. In 2021 is overeenstemming bereikt voor de verwerving van de laatste percelen ter afronding van het plan.
- Hoge Weerd Epe
In december 2021 is hiervoor een grondexploitatie vastgesteld. De ontwikkeling van 24 sociale huurwoningen en 4 seniorenwoningen start in 2022.
- Klarbeek Epe
De verwachting is dat dit plan in 2022 kan worden afgesloten.

7.3.3 Parameters grondexploitatiebegrotingen

Bij de actualisatie van de grondexploitatiebegrotingen zijn de volgende parameters gehanteerd en tussen haakjes zijn de wijzigingen ten opzichte van de begrotingen per 30 juni 2021 aangegeven:

1. Kostenstijging:
 - 4% per jaar (was 2,5% per jaar)
2. Opbrengstenstijging:
 - bouwterrein voor woningen: 3% per jaar (was 1%)
 - bedrijfsterrein: 2% per jaar (was 1%)
3. Rekenrente:
 - 0,41% per jaar (was 0,34% per jaar)

7.3.4 Tussentijdse winst- en verliesnemingen

Met zekerheid in de plannen gerealiseerde winsten moeten (op grond van voorschriften) tussentijds worden overgeboekt naar de reserve bouwgrondexploitatie. In 2021 zijn op 30 juni en 31 december de volgende tussentijdse winsten overgeboekt:

Plan	Winstneming per 30-06-2021	Winstneming per 31-12-2021	Totaal tussentijdse winstneming 2021
Hoge Weerd Epe	n.v.t.	0	0
Warande Epe	€ 16.863	€ 40.094	€ 16.863
Kweekweg VI Epe	€ 15.996	€ 119.148	€ 135.144
De Pirk-Noord Vaassen	€ 51.516	0	€ 51.516
Klarbeek, Epe	€ 20	€ 1.896	€ 1.916

Als uit een grondexploitatiebegroting blijkt, dat er een verlies op een plan ontstaat, wordt dit verlies direct ten laste van de reserve bouwgrondexploitatie gebracht. In dit kader is op basis van de geactualiseerde grondexploitatiebegrotingen per 31 december 2021 voor het plan De Pirk-Noord een bedrag van € 6.136 als tussentijds verlies genomen. Dit verlies wordt gedekt uit de reserve bouwgrondexploitatie.

7.3.5 Cijfers geactualiseerde grondexploitatiebegrotingen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste cijfers weergegeven van de grondexploitatiebegrotingen per 31 december 2021.

Plan	boekwaarde 31-12-2020*	verwacht eind- resultaat grexen*	jaar afsluiting plan
Hoge Weerd	- € 18.198	+ € 306.545	2025
Warande	Afgesloten	Agesloten	2021
De Pirk-Noord	+ € 181.458	- € 257.294	2023
Kweekweg VI	+ € 114.782	+ € 852.112	2022
Klaarbeek	+ € 6.394	- € 158.230	2022

* min (-) = nadelig; plus (+) = voordelig

De reeds tussentijds genomen winst- en verliesnemingen zijn meegenomen bij het bepalen van de verwachte eindresultaten.

7.4 Aan- en verkopen van gronden en opstallen

7.4.1 Aankopen

In 2021 is 30 m² grond aangekocht voor de aanleg van een rotonde en 1.317 m² voor de aanleg van een toekomstig parkeerterrein.

7.4.2 Verkopen

In 2021 is verkocht:

- Woningbouw 9.064 m²
- agrarische gronden 6.253 m²
- snippergroen 225 m²

7.5 Reserve bouwgrondexploitatie

Voor het afdekken van de risico's van de bouwgrondexploitatie is een reserve bouwgrondexploitatie gevormd. Het te hanteren model voor het berekenen van de reserve bouwgrondexploitatie is opgenomen in de Nota Grondbeleid 2013.

De benodigde reserve bouwgrondexploitatie bedraagt per 1 januari 2022 € 3.488.212. De werkelijke stand van de reserve bouwgrondexploitatie bedraagt per 31 december 2021 € 3.534.819 en is dus voldoende voor het afdekken van de risico's van de bouwgrondexploitatie.

8 | Demografische ontwikkelingen

8.1 Inleiding

Het is belangrijk de demografische ontwikkelingen en specifiek de ontwikkeling van de bevolking te monitoren. Demografische ontwikkelingen kunnen leiden tot een verandering van de bevolkingssamenstelling. Dit heeft een impact op de gehele samenleving en de beleidskeuzes die gemaakt moeten worden op o.a. wonen, werk, welzijn, voorzieningen en vrije tijd. Dit kan gevolgen hebben voor de gemeentelijke financiële middelen. Hierna wordt ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot de Eper situatie.

8.2 Beleidskaders

Het beleid is vastgelegd in diverse documenten. Het jaar van vaststelling is tussen haakjes aangegeven.

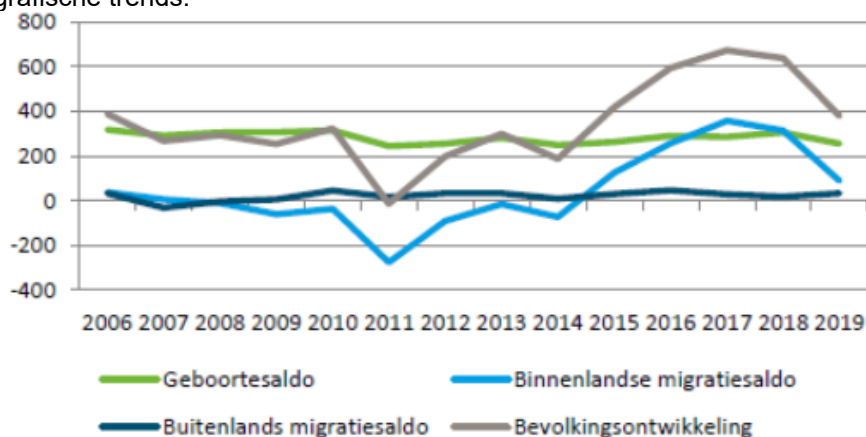
- Toekomstvisie Epe 2030 (2013)
- Omgevingsvisie Natuur Goed Leven, (2021)
- Sociale Agenda Natuur Goed Samenleven (2021)
- Gebiedsgericht werken/Transformatieagenda (2016)
- Woonagenda 2019-2023
- Woonzorgagenda (2021)
- Economische visie (2016)
- Nota verblijfsrecreatie (2016)
- Cleantech agenda 2019-2023

8.3 Stand van zaken

Kijkend naar het aantal inwoners, dan zien we de laatste jaren een lichte stijging. In 2018 waren er 32.863 inwoners. In 2020 stond de teller op 33.160 inwoners. Dit is nagenoeg hetzelfde aantal inwoners als in 2019: 33.155. Eind 2020 stond de teller op 33.186 inwoners. In december 2021 stonden 33.256 inwoners ingeschreven.

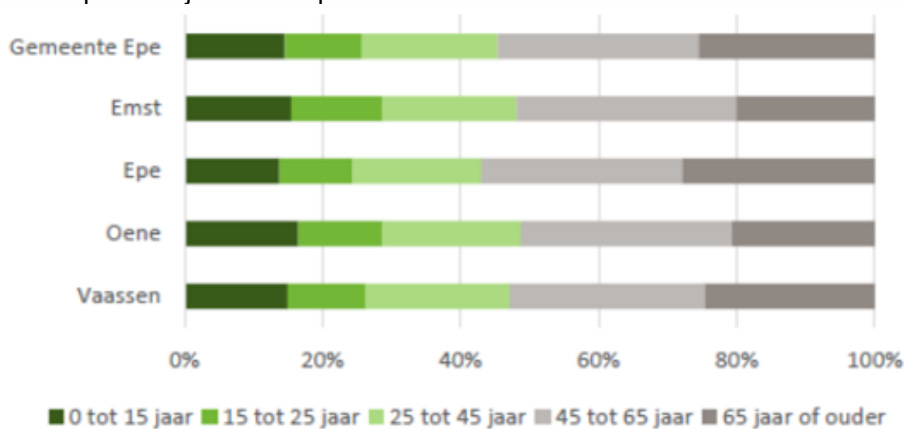
Hieronder een drietal schema's met cijfers waarin de ontwikkeling van de bevolking te zien is qua leeftijd en huishoudens per kern. Enerzijds zien we het aantal ouderen toenemen, wat leidt tot meer eenpersoonshuishoudens. Anderzijds blijkt ook dat het aandeel gezinnen op 35% van het aantal huishoudens ligt en in de kernen Emst en Oene relatief meer gezinnen wonen dan in de kernen Epe en Vaassen.

Demografische trends:

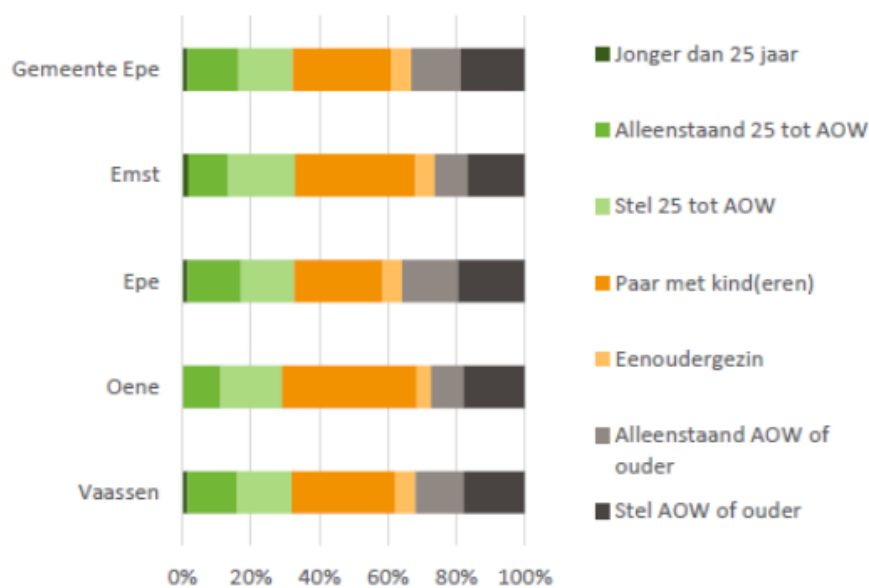
Bron: CBS, 2021

Inwoners per leeftijdsklassen per kern:

Bron: CBS, 2021

Huishoudenssamenstelling en leeftijd per kern

Bron: Lokale Monitor Wonen, 2021

8.4 Koersbepaling op demografische ontwikkelingen

Demografische ontwikkelingen zijn belangrijk om in beeld te houden. Vooral die trend die daarin waarneembaar is, kan om specifiek beleid vragen. Dit gebeurt ook. Strategische documenten zijn de toekomstvisie waarin destijds de koers beschreven staat. Van recente data zijn de Omgevingsvisie en de Sociale Agenda voor het integrale samenhangende beleid voor de fysieke leefomgeving en de zorg voor en het welzijn van de Eper samenleving.

Om in te spelen op de vergrijzing, ontgroening en leefbaarheid in de gemeente zal Epe een attractieve gemeente moeten zijn en blijven om te wonen, te werken, te leven en te bezoeken. Speciale focus daarbij dient te zijn het behoud van en het extra aantrekken van 20 tot 35-jarigen als potentiële toekomstige beroepsbevolking. Wat de komende jaren ook gaat spelen is de toenemende vergrijzing en de gevolgen van de scheiding tussen wonen en zorg.

8.5 Beleid gericht op gevolgen van demografische ontwikkelingen

Het beleid voor de gevolgen van demografische ontwikkelingen kan onderscheiden worden in vier thema's: Wonen, Openbare Ruimte, Voorzieningen en Arbeidsmarkt. Hierna worden ze toegelicht.

8.5.1 Wonen

Geplande activiteiten	Uitgevoerd in 2021
Voldoende betaalbare woningen beschikbaar krijgen voor starters, alleenstaanden en huishoudens met een laag inkomen en een zorgvraag.	In de prestatieafspraken met Triada zijn afspraken gemaakt over de bouw van extra sociale huurwoningen en een flexwonen project te starten. Verschillende locaties zijn in beeld. Lopende ontwikkelingen bieden voldoende aanbod in het betaalbare segment. Daar wordt de komende jaren ook extra inzet op gepleegd.
Het bevorderen van de doorstroming van senioren naar levensloopgeschikte woningen	Er zijn/worden appartementen in de sociale huursector, het middensegment en duur toegevoegd. Zowel in de huur, als koop. Hierdoor ontstaat een verhuisketen en kunnen meerdere doelgroepen aan een woning geholpen worden. Uit cijfers blijkt dat minimaal 80% van de kopers inwoners uit de gemeente Epe zijn.
Uitvoering geven aan de Woonagenda 2019-2023 Vaststelling van de Woonzorgagenda, Vaststellen Omgevingsvisie en sociale agenda.	De regionale Woonagenda is in 2020 geactualiseerd en houdt een forse toename in van de te realiseren woningen in de komende 10 jaar. Tussen 2010 en 2030 houdt dit voor de gemeente Epe de bouw van 1.300 woningen in. In de Omgevingsvisie zijn de uitbreidingslocaties aangeduid. Daarnaast loopt er regionaal/provinciaal het geprek over een extra woningbouwopgave. Voor wonen en zorg is de Woonzorgagenda vastgesteld en voor het sociale domein (zorg en welzijn) de sociale agenda.

Het project "Thuis wonen, nu en later", gericht op het langer zelfstandig thuis wonen, heeft een vervolg gekregen. Koppel/Swoe voert dit nu uit.	Dit project is gecontinueerd.
--	-------------------------------

8.5.2 Openbare ruimte

Vanuit het uitvoeringsplan zijn in 2021 op de centrale looproutes een aantal op- en afritjes aangelegd. Hierdoor is de toegankelijkheid voor mensen met een beperking op de centrale looproutes verbeterd.

8.5.3 Voorzieningen

Beschreven effecten in begroting

Er is geen verandering in het beschreven effect, te weten: herijking van het voorzieningenaanbod door veranderende vraag, vanuit kostenoverwegingen (3 D's) een groter beroep op algemene voorzieningen, minder schoolgebouwen door afname leerlingenaantal.

Geplande activiteiten	Uitgevoerd in 2021
Het versterken van vrijwilligerswerk en -zorg in wijken en buurten door onder meer in te zetten op wijkgericht werken, het faciliteren van vrijwilligersorganisaties en het laten ondersteunen van vrijwilligers(organisaties) door professionele organisaties.	In 2021 lag de nadruk op het zoveel mogelijk voortzetten van het vrijwilligerswerk en de vrijwilligerszorg in de wijken en buurten, ondanks de beperkingen door Covid 19. Zo bleven de buurtpunten zoveel mogelijk open voor kwetsbare groepen. Daarnaast zijn de vrijwilligersorganisaties ondersteund en gefaciliteerd om beter om te gaan met de gevolgen van Covid 19.
Vaststellen van het minimale basisvoorzieningenniveau. Vanuit een vastgesteld basisvoorzieningenniveau in combinatie met het project Accommodaties II zal de komende jaren gewerkt worden aan de vernieuwing en logische spreiding van een aantal accommodaties in welzijn en sport.	Eind 2019 is een start gemaakt met het opstellen van een toekomstbestendig plan voor maatschappelijke accommodaties op het gebied van welzijn, cultuur, sport en onderwijs. Als gevolg van de Covid19 pandemie is dit project medio maart 'on hold' gezet. In 2021 is er een doorstart gemaakt, zodat het plan eind 2022 opgeleverd kan worden. In oktober is de gemeenteraad geconsulteerd over het participatietraject. In november en december zijn bijeenkomsten georganiseerd met verschillen belanghebbenden uit de dorpen en kernen. Samen met hen wordt in 2022 verder gewerkt aan een toekomstvisie voor accommodaties in Epe.
In overleg met het onderwijs bepalen hoe om te gaan met afname van het leerlingenaantal. Schoolgebouwen zijn niet meer uitsluitend gericht op het invullen van de onderwijsfunctie maar bieden ook plaats aan functies zoals kinder-/peuteropvang, culturele vorming en sportactiviteiten. Ze vervullen een belangrijke dorps-/wijkfunctie.	Al een paar jaar bezig om vorm te geven aan toekomstige duurzame kindvoorzieningen. Er zijn een aantal projecten waar we momenteel mee bezig zijn. Waaronder project Vaassen West, Vaassen Oost, Epe Zuidwest, vorming expertise centrum. Ook vorming van Integraal Kindcentra daar waar mogelijk wordt nagestreefd.

8.5.4 Arbeidsmarkt

Beschreven effecten in begroting

Er is geen verandering in het beschreven effect, te weten: ontstaan van een krappe arbeidsmarkt waarbij de vraag naar arbeidskrachten het aanbod overstijgt.

Geplande activiteiten	Uitgevoerd in 2021
De economische visie is vastgesteld. Daaraan is een uitvoeringsprogramma gekoppeld. Met betrokkenen worden acties uitgevoerd die bijdragen aan een versterking van de (lokale) economie. Daarbij wordt aangehaakt bij de Omgevingsagenda.	De economische visie en het daarbij behorende actieprogramma is enkele jaren geleden vastgesteld. De visie is opgesteld in overleg met externe partners. In juli 2021 is een nieuw actieprogramma vastgesteld door het college met daarin acties gericht op toekomstbestendige bedrijventerreinen, vitale centra, arbeidsmarkt & onderwijs en Recreatie en Toerisme.
Uitvoeren projecten voortkomend uit het (voormalige) Akkoord van Beekbergen en gericht op het terugdringen van werkloosheid, goed en snel vervullen van vacatures, goede aansluiting onderwijs en werk en het activeren van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het uitvoeren van het lokaal convenant "samen werken in Epe". Het convenant heeft als doel om met het bedrijfsleven, onderwijs en de overheid gezamenlijk de weg te bewandelen richting een inclusieve arbeidsmarkt. Een arbeidsmarkt waaraan mensen zoveel mogelijk en duurzaam meedoen. Niet kijkend naar beperkingen, maar naar mogelijkheden.	Human Capital is één van de speerpunten van de Cleantech Regio. Er wordt een regionale agenda opgesteld waarin Human Capital / arbeidsmarkt een belangrijk onderdeel vormt. Aandacht voor aansluiting onderwijs en werk is daarmee een blijvend aandachts- en actiepunt. Extra focus daarbij is op de sector techniek. Vanuit het lokale convenant "samen werken in Epe" werken het bedrijfsleven, onderwijs en de overheid samen aan een inclusieve arbeidsmarkt. Ook is het onderwerp een vast agendapunt in de reguliere overleggen met het bedrijfsleven.
Bieden van een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en organisaties. Dit uit zich in goede voorwaarden en faciliteiten en mogelijkheden in het kader van "het nieuwe werken", zoals bedrijfsverzamelgebouwen. In de economische visie is het vestigingsklimaat een belangrijk terugkerend thema, vooral ook ten	Regionaal wordt er vanuit de Agenda Cleantech Regio 2019 - 2023 gewerkt aan acties die bijdragen aan het optimaliseren van een goed vestigingsklimaat. Daarnaast is een lokale economische visie waar onder de noemer 'uitnodigend' het vestigingsklimaat

<p>aanzien van jongeren en hun plek op de arbeidsmarkt. Door middel van het uitvoeringsprogramma moeten verdere stappen gezet worden om het economisch profiel van Epe te versterken.</p>	<p>één van de speerpunten benoemd. Samen met het bedrijfsleven wordt hier onverminderd aan gewerkt. In 2020 is de Regio Deal binnengehaald door de Cleantech Regio. In deze deal zijn afspraken gemaakt om regionale opgaven integraal aan te pakken. De focus ligt hierbij op toekomstbestendige bedrijventerreinen. Dit geeft een stevige impuls aan het versterken van onze groene, duurzame en inclusieve economie en daarmee een goed vestigingsklimaat.</p>
<p>Een extra focus in de ontwikkeling van de speerpuntsectoren zorg en recreatie/toerisme. Met aandacht voor onderscheidende elementen daarin draagt het bij aan een goed woon- en leefklimaat en aan werkgelegenheid.</p>	<p>De recreatiesector en de Stichting Promotie Gemeente Epe (SPGE) werken aan de online en offline zichtbaarheid van het profiel '100% wildgarantie'.</p>

9 | Decentralisaties sociaal domein

9.1 Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet. In 2015 kwamen door de decentralisaties in het sociale domein meer taken terecht bij de gemeenten en werden de daarmee gemoeide budgetten voor de overheveling gekort. Gemeenten moeten met minder geld de zorg- en ondersteuningstaken uitvoeren.

Een zorgvuldige implementatie van de nieuwe taken kostte tijd en is succesvol verlopen. Dat maakt het mogelijk om nu duurzaam te werken aan de transformatie. De gemeente Epe wil, samen met organisaties voor welzijn, zorg en ondersteuning, het sociale domein anders inrichten binnen de beschikbare budgetten. Daarbij ligt de nadruk op meer algemene voorzieningen voor alle inwoners van Epe, op preventie en op zorg dicht bij huis die aansluit op wat inwoners nodig hebben. Om de transformatie door te ontwikkelen en om te anticiperen op de ontwikkelingen binnen het sociaal domein heeft de gemeenteraad extra financiële middelen beschikbaar gesteld. Daarmee is onder andere de doorontwikkeling van de algemene voorziening Buurtpunten gefinancierd en wordt uitvoering gegeven aan het in 2020 opgestarte project 'grip op zorg'.

9.2 Beleidskaders

Het beleid ten aanzien van de decentralisatie en transformatie in het sociaal domein is vastgelegd in:

- Beleidsplan Sociaal Domein 2019-2022 (2018)
- Visie Gebiedsgericht werken (2016)
- Sociale Agenda 2015-2021 (2015)
- Toekomstvisie Epe 2030 (2013)
- Inkoopkader 2019
- Regiovisie Samen tegen huiselijk geweld 2020 t/m 2023
- Sluitende aanpak personen met verward gedrag
- Kadernota beschermd thuis 2022-2030

9.3 Beleid gericht op uitvoering taken sociaal domein

Hieronder staat beschreven wat we voor de onderdelen Wmo, Jeugd en W&I willen bereiken.

9.3.1 Wmo

De gemeente biedt ondersteuning voor inwoners voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet). Dit doen wij op de volgende manier:

- het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van inwoners met een beperking of chronische, psychische of psychosociale problemen;
- het bevorderen van de sociale samenhang, mantelzorg, vrijwilligerswerk en het voorkomen van huiselijk geweld;
- het bieden van opvang (maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, beschermd wonen en verslavingszorg).

Onze belangrijkste opgave is de transformatie: samen met onze uitvoeringpartners de mensen centraal zetten en integraal werken. Dit doen wij met het doel om de zelfredzaamheid te vergroten en zodat alle inwoners kunnen meedoen.

Wat hebben we gedaan in 2021?

De activiteiten in het kader van Wmo zijn in programma 3 benoemd. De activiteiten richten zich op het bieden van maatwerk in de vorm van individuele en groepsbegeleiding, kortdurend verblijf/logeeropvang en beschermd wonen en het bieden van algemene voorzieningen.

Uitgangspunten hierbij zijn dat: zorg en ondersteuning dichtbij inwoners is georganiseerd, er keuzevrijheid is in het ondersteuningsaanbod, de eigen regie en zelfredzaamheid van inwoners wordt versterkt en de financiën beheersbaar blijven. In 2021 hebben we onder andere het volgende hieraan gedaan:

- De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft nog steeds een impact op ons allemaal. Dit raakt ook veel beleidsterreinen van onze organisatie waaronder de Wmo. Specifieke aandacht vanuit de rol van de gemeente is uitgegaan naar het organiseren van zorgcontinuïteit en het aanbieden van alternatieve zorg;
- Uitvoeren van het Actieprogramma Sociaal Domein 2019-2022 (jaar 2021), die voortvloeit uit het beleidsplan Sociaal Domein 'Samen meedoen mogelijk maken' 2019-2022.
- Voortzetten van het huidige Wmo-beleid, in combinatie met het evalueren en oprichten van algemene voorzieningen, zoals de Buurtpunten, de Was- & Strijkservice en de pilot Steuntje in de rug;
- Voortzetten, evalueren en waar nodig bijsturen van de raamovereenkomst voor de individuele maatwerkvoorzieningen voor Jeugd, Wmo en Beschermd Wonen en de raamovereenkomst voor de hulpmiddelen;
- Uitvoeren van de Kadernota Beschermd Thuis 2022-2030 en het Ontwerp Beschermd Thuis en het regionale en lokale Jaarwerkplan. Er wordt bijvoorbeeld een nieuwe inkoop gestart.
- Uitvoeren van de uitvoeringsagenda 'Samen tegen huiselijk geweld 2020 t/m 2023' samen met het beleidsterrein Jeugd;
- Doorontwikkelen van de monitoring gericht op de financiële en inhoudelijke uitvoering en de uitkomsten en bevindingen vertalen naar beleidskeuzes binnen het project 'Grip op zorg';
- Uitvoeren van een plan voor het ondersteunen van jonge mantelzorgers en het uitreiken van een waardering voor (jonge) mantelzorgers.

9.3.2 Jeugdzorg

In 2015 is de jeugdzorg overgeheveld van het rijk naar gemeenten. Gemeenten kregen hiermee de opdracht om het probleemoplossend vermogen van kinderen en jongeren, hun ouders/verzorgers en sociale omgeving te versterken, evenals de opvoedcapaciteiten van ouders/verzorgers en de sociale omgeving te bevorderen. Daarnaast moest er meer aandacht zijn voor preventie en vroegsignalering en het tijdig bieden van de juiste hulp op maat. Dit alles in een effectieve en efficiënte samenwerking rondom het gezin. Een deel van de jeugdhulp wordt lokaal georganiseerd, een deel regionaal met de zorgregio Midden-IJssel/Oost-Veluwe (gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Hattem, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen) en een deel bovenregionaal in G7 verband (regio's Achterhoek, Centraal Gelderland, Food Valley, Midden-IJssel/Oost-Veluwe, Noord Veluwe, Rijk van Nijmegen, Rivierenland).

Wat waren de ambities voor 2021?

De transformatie van jeugdhulp laat zich vatten in de frase: beter met minder, zorg en ondersteuning zo 'normaal' mogelijk en nabij inzetten. Het streven was om voor jeugdigen en hun ouders beter passende en integrale ondersteuning en hulp te organiseren, binnen het beschikbare budget. Hulp en ondersteuning moesten effectiever en efficiënter ingezet worden; zoveel mogelijk vanuit het eigen netwerk, zo 'normaal' mogelijk, zo min mogelijk met dwangmaatregelen. We wilden een toekomstbestendige Wmo en Jeugdhulp door uitvoering te geven aan:

- het versterken van het gewone leven.
- verandering in te zetten vanuit de inhoud (staan voor goede kwalitatieve zorg, passend bij de hulpvraag van onze inwoners).
- buiten de kaders te denken, bestaande zorgstructuren kritisch te bekijken en te doorbreken waar nodig.
- meer inzet van ambulante zorg en ondersteuning en minder inzet van intramurale zorg (minder grote residentiële instellingen, meer kleinschalige gezinshuizen en pleeggezinnen).
- ontschotting, zowel verticaal (ketenzorg) als horizontaal (intersectoraal).
- gericht te zijn op ontwikkeling en ruimte te bieden aan innovatie bij aanbieders.

De activiteiten in het kader van jeugdzorg zijn in programma 1 benoemd. Kader is het beleidsplan sociaal domein 2019 - 2022. Hieraan zit een lokaal uitvoeringsprogramma gekoppeld. Daarnaast

werken we binnen de jeugdzorg regio nauw samen in de transformatie van de jeugdzorg en de inkoop van maatwerkvoorzieningen. In het programmaplan Wmo en Jeugdhulp 2020-2022 staan de doelen en inspanningen uitgewerkt. Thema's als de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming en afbouw JeugdzorgPlus/3 milieuvorzieningen worden op G7 niveau opgepakt.

Wat hebben we bereikt in 2021?

Het is belangrijk dat jongeren en hun ouders/verzorgers de regie blijven houden over hun leven en dat ze samen met hun eigen omgeving en eventueel met professionele hulpverleners naar oplossingen zoeken. Kinderen moeten passende hulp krijgen. Hierbij wordt goed gekeken naar het opvoedkundige en pedagogische aspect. We willen zo min mogelijk medicaliseren en zoveel mogelijk normaliseren. Hulp en ondersteuning wordt daarom zoveel mogelijk ingezet vanuit het gedachtengoed van De Nieuwe Route waarbij de toeleiding naar zorg en de besluitvorming over de inzet van zorg op een andere manier wordt vormgegeven. Centraal staat dat verantwoordelijkheid en beslissingsbevoegdheid bij elkaar horen. De toegangsmedewerkers jeugdzorg en schoolmaatschappelijk werkers van het CJG zijn getraind in deze werkwijze. Zij hebben in 2021 een start gemaakt met het toepassen van dit gedachtengoed. Het daadwerkelijk eigen maken van deze werkwijze vraagt een langere tijdsinvestering en zal in 2022 worden vervolgd.

In 2020 hebben gemeenten in VNG-verband de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) vastgesteld. In 2021 hebben we als zorgregio een samenwerkingsdocument opgesteld dat helderheid geeft over hoe de gemeenten in regioverband de beschikbaarheid en continuïteit van vormen van jeugdhulp borgen. Regionaal zijn er op acht onderwerpen afspraken gemaakt, te weten:

1. Het opstellen van een samenwerkingsdocument met daarin een uitwerking van:
2. De regiovisie
3. De lokale toegang, met daarin de vijf basisfuncties
4. De governance in de regio
5. (boven)regionaal samenwerken
6. Administratieve lasten
7. Zorgvuldige inkoop
8. Voldoen aan een reële prijs.

Om sneller een passende (integrale) oplossing te vinden voor cliënten met complexe problematiek, is de Regionale Experttafel (RET) opgericht. Het RET zorgt ervoor dat elk kind in een zeer complexe situatie waarbij de hulpverlening en de toegang zijn vastgelopen, passende hulp krijgt. Ook voorgenomen uithuisplaatsingen die via de lokale toegang lopen, worden in het RET besproken. Medewerkers van het RET kunnen escaleren naar de Bovenregionale Experttafel (BOEG). Er is meer geïnvesteerd in preventie, signalering en ambulante hulp om uithuisplaatsingen te voorkomen. Als kinderen niet meer thuis kunnen wonen, worden zij zo veel mogelijk kleinschalig, gezinsgericht en in perspectief biedende voorzieningen opgevangen. Bij voorkeur in het eigen netwerk. Er zijn meer Gezinshuizen en pleeggezinnen geworven.

Vanaf 2019 werken we met één integraal contract voor alle maatwerkvoorzieningen Wmo, Jeugdhulp en MO/BW. De huidige inkoop is met 2 jaar verlengd tot en met 2023. Er zijn een aantal optimalisatiemogelijkheden benoemd die in 2021 verder zijn onderzocht. In 2022 worden deze mogelijkheden verder uitgewerkt. De inkoop van de jeugdbescherming is uit het contract gehaald. Dit is een onderdeel van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming geworden.

De samenwerking met huisartsen is gecontinueerd met de inzet van een GZ-psycholoog, waardoor minder (onjuiste) doorverwijzingen naar de sGGZ plaatsvinden. Met het onderwijs is nog meer de samenwerking gevonden in verband met passend onderwijs.

Binnen de gemeente Epe loopt het project Grip op (Jeugd)Zorg waarin extra aandacht gaat naar complexe jeugdcasus en jeugdbeschermingsgezinnen. Het ombuigvoorstel "Geen dyslexiezorg voor middelbare scholieren" is in 2021 afgerond. De Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Epe worden in 2022 aangepast zodat dyslexiezorg alleen nog wordt vergoed voor kinderen op de basisschool die maximaal 12 jaar oud zijn. Dit past binnen de Jeugdwet en was voor overheveling van de Zorgverzekeringswet naar de Jeugdwet ook al het geval. Uit de nadere uitwerking van het ombuigvoorstel is gebleken dat er in de praktijk al op deze manier wordt gewerkt, maar door het opnemen in de beleidsregels is het ook juridisch vastgelegd.

9.3.3 De arbeidsmarkt (Participatiewet)

Wat willen we bereiken?

Met de Participatiewet is er één regeling gekomen voor mensen waarbij het niet vanzelfsprekend is dat zij een plekje krijgen op de reguliere arbeidsmarkt. De budgetten voor de oude doelgroep, de Wsw en voor de nieuwe doelgroep zijn samengevoegd. Bij de decentralisatie is bezuinigd op het budget voor de sociale werkvoorziening, terwijl de oud-Wsw'ers hun rechten en plichten behouden. Per arbeidsmarktregio hebben gemeenten en sociale partners de opdracht gekregen om een werkbedrijf te ontwikkelen voor het organiseren van (beschut) werken naar vermogen. De Participatiewet moet leiden tot meer participatie, meer gerichte en effectieve inzet van budgetten en besparing van kosten. Er is minder geld beschikbaar om een uitkeringsgerechtigde naar werk toe te kunnen leiden. Dit is merkbaar voor partners als bedrijven, onderwijs- en zorginstellingen. Uitdaging is om op een houdbare manier met deze financiële opgave om te gaan.?

Wat hebben we gedaan in 2021?

De activiteiten in het kader van Participatiewet zijn in programma 10 benoemd. De uitgangspunten uit de Kadernota Participatiewet zijn verder uitgewerkt in de Verordening Participatiewet en in beleidsregels.?

In 2021 hebben we onder andere het volgende gedaan*:-?

- Verhogen van het uitstroombudget participatiewet (voormalig WWB, voormalig WSW en jonggehandicapten):
 - a. Er zijn prestatieafspraken gemaakt met Werkbedrijf Lucrato over de uitstroom.
 - b. Er zijn baanafspraken gerealiseerd met werkgevers en maatschappelijke organisaties voor de Eper doelgroep samen met FactorWerk.
 - c. Er zijn projecten gestart gericht op extra inzet bij het activeren van mensen die al langere tijd een uitkering ontvangen.
- Voortzetten van het huidige participatiebeleid en armoede- en schuldenbeleid waaronder het in stand houden en versterken van de toegang van de gemeentelijke minimaregelingen: meedoenregeling, schoolfonds en het kindpakket;
- Uitvoering geven aan de verzamelverordening en verzamelbeleidsregels voor de Participatiewet;
- Het realiseren van baanafspraken voor de Eper doelgroep door zowel regionale (op arbeidsmarktregio niveau via Factor Werk) als lokale samenwerking vorm te geven met werkgevers;
- Doorontwikkelen van de uitvoeringsorganisaties voor de Participatiewet en de oud-Wsw'ers gericht op de transformatie;
- Er is intensiever ingezet op de doelgroep statushouders binnen het zittend uitkeringsbestand door de integrale aanpak van de WerkClub.
- Alle inwoners met een bijstandsuitkering zijn opnieuw op de participatieladder geplaatst en voorzien van een perspectieftrede om zodoende gerichte ondersteuning te kunnen bieden met als doel inwoners te laten participeren naar vermogen;
- Vervolg geven aan de monitoring op de uitvoering (inhoud en financiën) die zowel landelijk, regionaal als lokaal wordt vormgegeven.

* door de coronacrisis en de RIVM maatregelen is een aantal in te zetten instrumenten uitgesteld, zoals de empowerment voor vrouwen, jobcoaching voor doelgroepregisterkandidaten en fysieke bijeenkomsten zoals het Meet & Greet evenement en vacaturegroepen.

9.4 Financiën en risico's

Wat zijn de financiële effecten van de drie decentralisaties?

Tot 2019 kregen gemeenten via integratie-uitkeringen de middelen beschikbaar voor de Participatiewet, Wmo-begeleiding en de Jeugdwet. In 2019 zijn de integratie-uitkeringen voor Wmo-begeleiding, Wmo-huishoudelijke verzorging en een deel van de Jeugdwet overgeheveld naar het algemene deel van de uitkering. Deze overheveling zorgt ervoor dat een verdeling tussen de twee uitkeringen voor Wmo niet meer te maken is. Voor de jeugdwet geldt dat de middelen voor Voogdij/18+ nog wel een integratie-uitkering blijft en deze dus nog specifiek te volgen blijft. Naast de overheveling naar het algemene deel van de uitkering, was de planning dat in de meicirculaire 2021 een nieuwe herverdeling plaats zou vinden op basis van vernieuwde maatstaven. Door de uitbraak van Covid-19 en door onduidelijkheid over de effecten van de herverdeling bij diverse gemeenten, is de herverdeling uitgesteld en zal deze naar verwachting ingaan per 1 januari 2023. Deze wijziging zorgt ervoor dat de toekomstige middelen niet in te schatten zijn. De gemeente kan dat geld naar eigen inzicht besteden, verantwoording aan het Rijk is niet nodig

De volgende bedragen (€ x 1.000) waren beschikbaar:

Taak	2021
WMO	10.128
Jeugdzorg	7.917
Arbeidsmarkt / Participatie	4.760
Totaal	22.805

Wat hebben we gedaan?

- Vanuit de transformatieagenda en de daarvoor beschikbaar gestelde middelen is gewerkt aan de verschuiving van specialistische zorg en ondersteuning naar voorliggende-, algemene voorzieningen.
- Het project 'grip op zorg' is vastgesteld met als doel uitvoering te geven aan de ambitie om structureel €1 miljoen om te buigen binnen het sociaal domein, om ook in de toekomst binnen de beschikbare middelen te blijven. 'Grip op zorg' omvat 14 ombuigvoorstellen op het gebied van Wmo, Jeugd en contractmanagement.
- De raadsmonitor sociaal domein wordt twee keer per jaar aan de raad gepresenteerd. Daarnaast is er een integrale beleids- en financiële monitor die maandelijks geanalyseerd wordt en kan de Datamonitor Epe (DaME) worden gebruikt om analyses en prognoses op te stellen.
- Er is een reserve Risico's Sociaal Domein. Daaruit worden de financiële risico's in het sociale domein opgevangen.

10 | Covid-19

10.1 Inleiding

De coronacrisis heeft een grote impact op de samenleving. Dat zal nog wel enige tijd merkbaar blijven. De gemeente Epe wil de maatschappelijke effecten van de coronacrisis zoveel mogelijk bestrijden.

In 2021 zijn financiële middelen ingezet voor de kosten van maatregelen in de acute en overbruggingsfase als gevolg van de coronacrisis. Bij de vaststelling van de begroting 2021 in november 2020 heeft de gemeenteraad een bedrag van €5,4 miljoen beschikbaar gesteld voor de benodigde maatregelen in de komende periode. De gemeente ontvangt ook financiële ondersteuning van de rijksoverheid en de provincie.

In deze paragraaf volgt een integraal beeld van de beleidsmatige en financiële inzet vanuit doelen en uitgangspunten naar een daarop afgestemde uitwerking van maatregelen.

10.2 Doel

Het gemeentelijke doel is te investeren om de ongewenste maatschappelijke effecten van de coronacrisis op lokale activiteiten te beperken danwel tegen te gaan. Daartoe in 2021 en 2022 maatregelen in te zetten gericht op de fase van overbruggen van de periode met coronabeperkingen en de eerste stappen in de fase van herstel en stimuleren.

De gemeente zet zich met name in op het sociaal maatschappelijk en economisch terrein waar de impact het grootst is.

10.3 Uitgangspunten

Het zal niet mogelijk zijn om als gemeente in te gaan op alle effecten van deze crisis. Keuzes zijn nodig waar ondersteuning te bieden, welke organisaties en doelgroepen dat zijn. Dit rekening houdend met wat voor de gemeente te dragen is. De volgende uitgangspunten gelden daarbij:

1. De maatregelen zijn aanvullend op regelingen en maatregelen van het Rijk en andere regelingen.
2. De compensatiebudgetten vanuit het Rijk worden ingezet conform het doel met daar waar mogelijk en wenselijk een lokale invulling.
3. De maatregelen richten zich op de middellange termijn, zijnde de jaren 2021 en 2022. De maatregelen bieden geen zekerheid, garantie of doorkijk voor daarna.
4. De maatregelen richten zich op specifieke doelgroepen en organisaties en niet op het totaal aan organisaties in de gemeente.

5. Per doelgroep gelden niet alleen de regelingen van het Rijk en de provincie, maar ook wat andere partijen (kunnen) doen zoals banken, vastgoedeigenaren en de bedrijven, organisaties en instellingen zelf.
6. De maatregelen zijn tijdelijk, direct uitvoerbaar, geven op korte termijn effect.
7. Maatregelen en investeringen sluiten zoveel als mogelijk aan bij het collegeprogramma en actueel bestaand beleid.

10.4 Maatschappelijke effecten

De gemeentelijke inzet richt zich op het sociaal maatschappelijk en economisch domein. Per domein is een aantal beleidsterreinen geformuleerd voortkomend uit het doel, de uitgangspunten en de lokale situatie.

Sociaal maatschappelijk

De gemeentelijke inzet is gericht op:

- het voortbestaan en de continuïteit van een organisatie of van sociaal-maatschappelijke structuren, die onmisbaar zijn in onze gemeente.
- toekomstbestendigheid, levensvatbaarheid en ondersteuning voor een korte periode (2021-2022).
- het ondersteunen van mensen in een kwetsbare situatie en bij te dragen aan verbinding in de samenleving.

De maatregelen richten zich op de volgende beleidsterreinen:

1. **Zorg en ondersteuning (*Jeugdzorg, WMO*):** Bieden van continuïteit van zorg. De gemeentelijke budgetten voor zorg en ondersteuning, waar nodig de komende twee jaar verhogen (geraamd bedrag: € 856.000 (voor gehele periode; bron: 5e coronarapportage))
2. **Welzijn, sport en cultuur (*gesubsidieerde gemeentelijke instellingen, verenigingen en stichtingen*):** Financieel bijdragen in de stijgende kosten als gevolg van de corona-crisis. Instellingen (dorpshuizen, sportcentra, bibliotheek etc.) met een exploitatie/instandhouding subsidie: gedeeltelijke compensatie van de stijging van het exploitatietekort (geraamd bedrag: € 351.000 (voor gehele periode; bron: 5e coronarapportage)). Verenigingen en stichtingen: gedeeltelijk financiële tegemoetkoming (geraamd bedrag: € 341.000 (voor gehele periode; bron: 5e coronarapportage)).
3. **Leefbaarheid (*verbinding in de samenleving*):** Tegengaan negatieve gevolgen kwetsbare groepen en impuls geven aan sociale cohesie in de dorpen. Extra activiteiten voor kwetsbare groepen en extra inzet maatschappelijk werk (geraamd bedrag: € 315.000 (voor gehele periode; bron: 5e coronarapportage)). Stimuleringsfonds welzijn, zorg, sport en cultuur (geraamd bedrag: € 330.000).
4. **Ambtelijke capaciteit:** extra personele inzet onder meer ten behoeve van openbare orde en veiligheid, het uitvoeren van rijksregelingen en extra ambtelijke ondersteuning in de samenleving (geraamd bedrag: € 706.000 (voor gehele periode; bron: 5e coronarapportage)).

Economisch

De gemeentelijke inzet is gericht op:

- ondersteunen van ondernemers en bedrijven aanvullend op het rijksbeleid faciliteren.
- bij te dragen aan meer economische activiteiten in de lokale samenleving door extra te gaan investeren, voor zover het bijdraagt aan het beperken danwel tegengaan van ongewenste maatschappelijke effecten als gevolg van de coronacrisis.
- zoveel mogelijk lokale ondernemers en bedrijven te betrekken bij diverse werken en diensten van de gemeente, maar binnen de grenzen die de regelgeving voor aanbesteden daarvoor stelt.

De maatregelen richten zich op de volgende beleidsterreinen.

1. **Lokale economie:** Faciliteren en ondersteunen van lokale ondernemers en bedrijven.
 - Incidenteel budget voor extra uitvoeringskosten accountmanagement economie (geraamd bedrag: € 160.000 (voor gehele periode))
 - Incidenteel budget voor extra uitvoeringskosten voor versnelling woningbouwprogramma (geraamd bedrag: € 240.000 (voor gehele periode))
 - Stimuleringsfonds voor versnelde uitvoering actieprogramma economische visie (geraamd bedrag: € 100.000)
2. **Investeren en stimuleren:** Stimuleren economische activiteiten met multiplier effect.

- Diverse activiteiten gericht op het vitaal houden van de dorpscentra (geraamd bedrag: €215.000 voor de gehele periode, bron: 5e coronarapportage)
 - Stimuleringsfonds voor versnelling investeringen gericht op versterking lokale economie en kwaliteitsverbetering toerisme (geraamd bedrag: € 1.400.000).
3. Participatie en armoedebestrijding (werkgelegenheid, armoede- en minimabeleid, schuldhelpverlening): Voldoende ondersteuning kunnen bieden in de vorm van bijstandsuitkering, bijzondere bijstand, en schuldhelpverlening.
- Faciliteren van aanvullende maatregelen ten behoeve van het beleidsterrein werk en inkomen, en daar waar nodig de betreffende gemeentelijke budgetten de komende twee jaar te verhogen. (geraamd bedrag: € 808.000 (voor gehele periode; bron: 5e coronarapportage)).
 - Stimuleringsfonds voor ondersteuning/begeleiding van ondernemers in relatie tot schuldenproblematiek (geraamd bedrag: € 250.000)
4. Ambtelijke capaciteit: extra personele inzet onder meer als gevolg van meer vergunningsaanvragen en diverse projecten (geraamd bedrag: €459.000 voor de gehele periode, bron: 5e coronarapportage).

10.5 Financiële verantwoording over 2021

In de vijfde coronarapportage, behandeld in de raad in februari 2022, is gerapporteerd over de verwachte uitgaven ten aanzien van corona over 2021 en 2022. De financiële gevolgen van corona over 2021 worden transparant gemaakt in deze verantwoording, waarbij de werkelijkheid is afgezet tegen de verwachting.

Omschrijving	5e coronarapportage 2021	Werkelijk 2021	Vershil (+positief / - negatief)
Pijler Bestuur en organisatie			
Belastingen:			
Precario belasting; markt en nultarief terras	34.000	26.787	7.213
Toeristenbelasting	55.000	-62.000	117.000
Uitstel belastingen voor ondernemers, verenigingen e.d.; risico van oninbaarheid	0	-	-
Personeel:			
Communicatie, P&O, JZ	99.840	99.840	-
Zaakgericht werken	0	-	-
Digitaal samenwerken	0	-	-
Burgerzaken kosten inhaalvraag	0	-	-
BABS; inhaalvraag	0	-	-
Ondersteuning teamleiders	0	-	-
Vergoeding inzet gemeentesecretaris VNOG	13.000	-	13.000
Piketvergoeding communicatie	4.762	4.762	-
Administratieve/personele lasten projectgroep corona	38.000	41.417	-3.417
Controle kosten administratieve verwerking corona uitgaven in de jaarrekening.	10.000	12.504	-2.504
Divers:			
Inwonerparticipatie; extra kosten (inclusief video conferencing)	20.000	10.857	9.143
Verkiezingen	0	-	-
Sneltests personeel	5.950	5.998	-48
Voorlichting; informatievoorziening algemeen	1.799	7.827	-6.028
Subtotaal	282.351	147.992	134.359
Pijler Sociaal			
WMO en Jeugd:			
Meerkosten jeugdhulp	0	-	-
Meerkosten beschermd wonen	0	-	-
Meerkosten maatschappelijke opvang	0	-	-
Meerkosten WMO	-25.737	17.007	-42.744
Meerkosten toegang Jeugd	33.184	33.718	-534
Meerkosten toegang WMO	22.000	-	22.000
Plus OV/vervoerders; meerkosten corona protocol,	0	-	-
Basismobiliteit; vervallen eigen bijdrage llv (scholensluiting lockdown)	0	-	-
Plus OV; vaccinatieritten vav	0	-	-
Extra inzet 18-/18+	0	-	-
Steunouder	0	-	-
Personeel:			
Capaciteit team leefbaar	92.000	139.928	-47.928
OOV	172.800	176.276	-3.476
Huisbezoeken t.b.v. herindicatie	26.000	26.000	-
Capaciteit team SHV	56.000	89.533	-33.533
Schuldhelpverlening, Werk & Inkomen:			
hogere uitvoeringskosten o.b.v. DVO Apeldoorn	0	-	-
Minimaregelingen; stijging aantal aanvragen	50.000	-	50.000
Minimaregelingen; toename uitvoeringskosten Apeldoorn	22.000	-	22.000
Lucrato; toename dienstverlening participatiewet door stijging aantal werkzoekenden; extra consulent	108.000	69.940	38.060
Lucrato; extra middeling en trajecten	0	-	-
Lucrato; prgr. werkbegeleiding 3 gemeenten (co-financiering)	19.000	18.906	94
Uitvoeringskosten Activerium DVO Apeldoorn	0	-	-
Buig; toename aantal uitkeringen	0	-	-
Voedselbank: Toename vraag/afname	2.000	-	2.000

Formulierenteam; toename aantal aanvragen	14.000	14.000	-
Over Rood; meer aanvragen	7.000	-	7.000
TONK	70.000	68.397	1.603
Cultuur:			
Oranje verenigingen, kunsthuizen, exposities, e.d.	5.600	4.000	1.600
Muziekverenigingen, koren e.d.	7.078	5.576	1.502
Cultuurplein Noord Veluwe	12.000	12.000	-
Veluws museum Hagedoorns Plaatsse	5.300	10.600	-5.300
Bibliotheek	0	-	-
Sport:			
Sportverenigingen	0	-	-
PWA hal	22.000	22.000	-
Multifunctionele accommodaties:			
Koekoek/Wieken	131.000	84.224	46.776
Kulturhus Epe/EGW	45.000	-	45.000
Hezebrink	36.319	3.114	33.205
Welzijn en gezondheidszorg:			
Verian: Hogere kosten maatschappelijk werk	32.560	32.560	-
GGD; Infectieziektenbestrijding en communicatie	0	-	-
Koppel/Swoe: extra jongerenactiviteit	5.610	5.610	0
Wijk/ buurt- en speeltuinverenigingen	18.052	18.031	21
Negatieve gevolgen; jongeren, kwetsbare groepen en ouderen	244.725	198.846	45.879
Activering worst-case scenario	0	-	-
Vaccinatiecampagne	3.048	3.113	-65
Divers:			
Scholen	0	-	-
Peuterspeelzaalwerk; terugbetaling ouderbijdrage	5.985	-	5.985
Evenementen; leges	3.000	833	2.167
Subtotaal	1.245.524	1.054.212	191.312

Pijler Ruimte en economie			
Personeel:			
Afdeling Ruimte; productiviteitsverlies, vertraging in projecten o.a. omgevingswet	146.000	108.323	37.678
Extra inzet/personeel; Vergunningverl. inhaal achterstanden	93.000	115.780	-22.780
Openbare ruimte:			
Inrichting openbaren ruimte diverse maatregelen	16.607	25.798	-9.191
Recreatieve voorzieningen; bospaden	11.274	11.274	0
extra schoonmaakwerkzaamheden openbare begraafplaatsen	5.000	6.295	-1.295
Divers:			
(Ver)huur accommodaties; derving inkomsten extra huur	11.361	-	11.361
Afvalverwerking; hogere kosten inzameling papier grof afval	50.000	-	50.000
Actie voor ondernemers: posters	960	900	60
CTB controle	85.486	4.260	81.226
Afgelasting Epe on Ice	3.000	-	3.000
Vitale centra: diverse acties	0	-	-
Vitale centra: verlenging centrummanager	0	-	-
Vitale centra: herinrichting centrum Epe	0	-	-
Ondersteuning evenementensector	0	-	-
Lokale economie: verlenging accountmanager bedrijven	0	-	-
Toeristische markers rotondes	0	-	-
Subtotaal	422.688	272.630	150.058

Totaalsaldo acute- overbruggings- en herstelkosten (incl. afronding)	1.950.563	1.490.928	459.635
---	------------------	------------------	----------------

Totaalsaldo inkomsten	2.416.036	2.263.565	-152.471
Saldo beschikbaar als stortingsvoorstel in reserve herstel- en stimuleringsagenda coronacrisis		307.164	

Stimuleringsagenda	beschikbaar 2021 & 2022	werkelijk 2021	Vershil (+positief / -negatief)
Stimuleringsfonds welzijn, zorg, sport en cultuur	330.000	27.185	-302.815
Extra inzet op accountmanagement economie	80.000	14.652	-65.348
Extra inzet op versnelling woningbouwprogramma	240.000	108.322	-131.678
Stimuleringsfonds versnelde uitvoering actieprogramma economische visie	100.000	18.680	-81.320
Stimuleringsfonds voor versnelling investeringen	1.400.000	1.174.613	-225.387
Stimuleringsfonds voor ondersteuning/begeleiding van ondernemers	250.000	71.330	-178.670
Totaalsaldo stimuleringsagenda	2.400.000	1.414.782	985.218
Saldo beschikbaar voor 2022		985.218	

Toelichting op verschillen in de kosten en inkomsten:

- pijler sociaal: er is € 85.000 meer aan personele lasten uitgegeven dan voorzien als gevolg van extra werkzaamheden in relatie tot corona. Het gaat hier onder andere om opschaling handhaving bij extra corona maatregelen, extra contacten en ondersteuning van maatschappelijke organisaties/verenigingen, uitvoering van de vaccinatiecampagne en uitvoering van het worstcase scenario zorgcontinuïteit. Door extra inhuur van personeel kunnen we de gewenste dienstverlening leveren aan inwoners en organisaties/verenigingen.
- pijler sociaal: er is € 121.000 minder uitgegeven aan schuldhulpverlening, werk en inkomen. In de raming was op basis van landelijke onderzoeken / rapportages voorzien in een hogere toestroom. De steunmaatregelen van het Rijk hebben er waarschijnlijk aan bijgedragen dat er minder hulpvragen zijn dan oorspronkelijk voorzien.
- pijler sociaal: er is € 224.000 minder uitgegeven aan het in stand houden van multifunctionele accommodaties. Hier ligt grotendeels een technische oorzaak aan ten grondslag, waardoor er een vertekend beeld is over onze daadwerkelijke bijdrage aan multifunctionele accommodaties.
 - In 2021 is € 132.000 aan de Koekoek/Wieken uitgegeven. In de raming is rekening gehouden met een bijdrage vanuit onze eigen coronamiddelen, maar door het beschikbaar komen van een specifieke uitkering vanuit het Rijk hebben we deze bijdrage vanuit rijksmiddelen kunnen doen.
 - Voor Kulturhus Epe/EGW en de Hezebrink hebben we conform raming respectievelijk € 45.000 en € 36.000 coronasteun uitgegeven in 2021. Daarnaast voorzagen we een vergelijkbare financiële bijdrage aan beide accommodaties in 2021 over 2020. Hiertoe is een 'nog te betalen in 2021' opgenomen. Afgesproken was dat de daadwerkelijke bijdrage bepaald zou worden op basis van de jaarrekening 2020 van beide accommodaties. Op basis van de jaarrekening 2020 van beide multifunctionele accommodaties was deze bijdrage niet nodig.
- pijler sociaal: er is € 46.000 minder uitgegeven aan welzijn en gezondheidszorg. Dit wordt in 2022 uitgegeven (negatieve gevolgen jongeren, kwetsbare groepen en ouderen).
- pijler ruimte: voor de controle CTB is €18.829 beschikbaar gesteld aan ondernemers in 2021. De overige van het rijk ontvangen middelen zijn gestort in de VOB CTB 176409, omdat de middelen moeten worden terugbetaald als ze niet zijn besteed.
- pijler ruimte: er is € 50.000 minder uitgegeven aan afvalverwerking dan geraamd.

Bij het vaststellen van het Beleidskader Herstel- en stimuleringsagenda coronacrisis is in totaal € 2.400.000 beschikbaar gesteld voor stimuleringsagenda. Vanuit de stimuleringsmiddelen is € 1.100.000 beschikbaar gesteld voor het project Veluwe-op-1. Deze zijn gestort in de reserve Structuurvisies dorpscentra 980320. In 2021 is daarnaast € 314.782 uitgegeven, waardoor er nog € 985.218 beschikbaar blijft voor 2022.

Bij het vaststellen van het Beleidskader Herstel- en stimuleringsagenda coronacrisis (vastgesteld door de raad in februari 2021) is het uitgangspunt dat de beschikbare middelen van rijk en provincie, samen met de gemeentelijke middelen, worden ingezet voor de uitvoering van het beleidskader. In 2021 is aan de reserve het corona resultaat van de jaarrekening 2020 (€ 253.735) toegevoegd, de bij de begroting 2021 beschikbaar gestelde middelen (€ 4.290.500) en de ontvangen rijks- en provinciale middelen (€ 2.334.139,41).

De ontvangen en gestorte middelen verminderd met de uitgaven voor acuut, overbrugging, herstel & stimulering blijven beschikbaar in de reserve herstel- en stimuleringsagenda coronacrisis.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Raming 2021 voor wijziging			Raming 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's									
1. Opgroeien in Epe	592	13.396	-12.803	592	13.546	-12.953	973	14.391	-13.418
2. Actief in Epe	516	4.059	-3.543	516	4.604	-4.088	656	4.536	-3.880
3. Zorg en opvang	307	11.839	-11.533	307	12.239	-11.933	1.507	11.290	-9.783
4. Leefbaar en veilig	2	2.399	-2.397	2	2.462	-2.460	37	2.486	-2.449
5. Ruimte en wonen	2.695	4.171	-1.476	2.718	4.662	-1.944	4.172	4.085	87
6. Epe op orde	1.240	7.278	-6.038	1.218	7.162	-5.944	1.433	5.713	-4.280
7. Duurzaamheid	7.357	7.181	176	7.630	7.441	189	7.741	7.534	207
8. Toezicht en handhaving	110	644	-534	110	654	-544	221	929	-708
9. Bedrijvigheid	8	678	-670	8	1.126	-1.118	-15	928	-943
10. Weer aan het werk	6.793	14.853	-8.060	6.793	15.092	-8.299	8.206	15.823	-7.617
11. Bestuur en organisatie	404	3.302	-2.898	404	3.273	-2.868	438	3.374	-2.935
Saldo v.d. programma's	20.023	69.799	-49.776	20.298	72.262	-51.964	25.369	71.089	-45.720
Algemene dekkingsmiddelen:									
- Lokale heffingen	8.593	460	8.133	8.585	467	8.117	8.603	491	8.112
- Algemene uitkering	51.282	11	51.271	51.484	11	51.473	54.322	-	54.322
- Dividend	135	4	131	135	4	131	120	4	116
- Financieringsfunctie	1.209	-235	1.444	1.209	-235	1.444	1.399	90	1.309
- Overige	-	128	-128	-	128	-128	-	20	-20
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	61.219	367	60.852	61.412	374	61.038	64.444	604	63.840
Overhead	117	9.647	-9.530	124	10.590	-10.466	523	11.207	-10.684
Heffing Vennootschapsbel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien uitgaven	-	101	-101	-	91	-91	-	-	-
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	81.359	79.914	1.445	81.834	83.317	-1.483	90.336	82.901	7.436
Mutaties in reserves									
1. Opgroeien in Epe	46	532	-486	46	532	-486	57	4.984	-4.927
2. Actief in Epe	-	3	-3	-	3	-3	-	66	-66
3. Zorg en opvang	2.361	125	2.236	3.154	125	3.029	2.846	1.599	1.248
4. Leefbaar en veilig	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Ruimte en wonen	280	155	124	289	1.255	-966	248	2.010	-1.762
6. Epe op orde	254	408	-155	667	408	258	542	1.603	-1.061
7. Duurzaamheid	3	3	-0	3	49	-46	33	206	-173
8. Toezicht en handhaving	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Bedrijvigheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Weer aan het werk	26	72	-46	26	72	-46	105	1.088	-983
11. Bestuur en organisatie	4.757	6.077	-1.320	10.656	9.478	1.178	9.851	10.283	-432
Algemene dekkingsmidd.	440	2.350	-1.910	440	2.350	-1.910	2.856	321	2.536
Overhead	738	623	115	1.098	623	476	1.150	938	212
Totaal mutaties in reserves	8.904	10.349	-1.445	16.379	14.896	1.483	17.688	23.097	-5.409
Gerealiseerd resultaat	90.263	90.263	0	98.213	98.213	0	108.025	105.998	2.027

Toelichting op de baten en lasten

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Uitgangspunt is dat begrotingsoverschrijdingen onrechtmatig zijn. Er zijn echter situaties waarbij overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid vallen en binnen het doel blijven waarvoor het budget beschikbaar is gesteld. Hierbij kan gedacht worden aan overschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct daaraan gerelateerde opbrengsten (bijvoorbeeld via subsidies en kostendekkende omzet) en overschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. In deze gevallen hebben de overschrijdingen geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid. Zie hiervoor de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

In onderstaand overzicht zijn de programma's opgenomen waarbij sprake is van een overschrijding van de lasten, met daarbij een verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid en de conclusie ten aanzien van het oordeel over de rechtmatigheid. Voor een nadere uitwerking van de verschillen wordt verwezen naar de financiële analyse van de programma's. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

Programma	Begrotingsafwijking lasten			Verklaring voor verschil	Conclusie
	Begroot	Werkelijk	Vershil		
1. Opgroeien in Epe	13.546	14.391	-845	De hogere lasten zijn in hoofdzaak veroorzaakt door hogere uitgaven voor jeugdzorg (zorg in natura en de landelijke/ bovenregionale ingekochte zorg. Door de coronasituatie blijkt dat zorgtrajecten langer en intensiever waren. Eveneens als gevolg van corona zijn hogere uitgaven gedaan o.a. in het kader van het Nationaal Onderwijs Programma. Tegenover de hogere uitgaven staan voor een belangrijk deel compenserende inkomsten van het rijk.	Extra uitgaven passen binnen het beleid of worden gecompenseerd door daaraan gerelateerde inkomsten; geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid.
4. Leefbaar en veilig	2.462	2.486	-24	De hogere lasten zijn veroorzaakt door hogere uitgaven in het kader van de regeling van het rijk ter compensatie van uitgaven voor de controle van het coronatoegangsbewijs en voor onderhoud en beheer van de brandweerkazernes.	Extra uitgaven passen binnen het beleid of worden gecompenseerd door daaraan gerelateerde inkomsten; geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid.
7. Duurzaamheid	7.441	7.534	-93	De hogere lasten zijn in hoofdzaak veroorzaakt door uitstel van investeringen in riolering (lagere kapitaallasten die leiden tot een hogere toevoeging aan de voorziening riolering). Daarnaast zijn de kosten voor beheer en onderhoud van de riolering hoger dan begroot (met name tariefstijging).	Extra uitgaven passen binnen het beleid; geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid.
8. Toezicht en handhaving	654	929	-275	De hogere lasten zijn in hoofdzaak veroorzaakt door hogere uitgaven voor inhuur voor toezicht en handhaving. Deze extra uitgaven worden voor een deel gedekt door de van het rijk ontvangen uitkering in het kader van de coronacrisis. Het andere deel van de kosten wordt gedekt uit de daarvoor ingestelde reserve. Daarnaast is er een hogere toerekening van interne loonkosten aan dit programma, die wordt gecompenseerd door voordelen op andere programma's. Een totaalanalyse van de loonkosten is opgenomen in bijlage 1.	Extra uitgaven passen binnen het beleid of worden gecompenseerd door daaraan gerelateerde inkomsten of dekking uit de reserve; geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid.
10. Weer aan het werk	15.092	15.823	-731	De hogere lasten zijn in hoofdzaak veroorzaakt door de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Hierdoor werden zelfstandigen geholpen om tijdelijk in hun levensonderhoud te voorzien en was het mogelijk om een lening te krijgen voor bedrijfskapitaal. Voor de uitvoering werd een specifieke uitkering van het rijk ontvangen.	Extra uitgaven worden gecompenseerd door daaraan gerelateerde inkomsten van het rijk; geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid.
11. Bestuur en organisatie	3.273	3.374	-101	De hogere lasten zijn in hoofdzaak veroorzaakt doordat als gevolg van de coronasituatie meer kosten gemaakt zijn voor de verkiezingen. Het rijk heeft via de algemene uitkering een extra bedrag hiervoor beschikbaar gesteld. Daarnaast is er sprake van een hogere toerekening van interne loonkosten aan dit programma, die wordt gecompenseerd door voordelen op andere programma's. Een totaalanalyse van de loonkosten is opgenomen in bijlage 1.	Extra uitgaven passen binnen het beleid of worden gecompenseerd door daaraan gerelateerde inkomsten; geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid.
Algemene dekkingsmiddelen	465	604	-139	De hogere lasten zijn veroorzaakt door het resultaat op de rentelasten; per saldo zijn minder rentelasten dan begroot toegerekend aan de programma's. Op de programma's ontstaat hierdoor een voordeel. De interne rentelasten worden als bespaarde rente toegevoegd aan het totaal van de reserves en voorzieningen; verwezen wordt naar de toelichting	Extra uitgaven passen binnen het beleid; geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid.

				op het programma en naar bijlage 2 (totaalanalyse rente en afschrijving).	
Overhead	10.590	11.207	-617	De hogere lasten zijn voornamelijk veroorzaakt door hogere juridische advieskosten en een hogere toerekening van interne loonkosten aan dit programma. Daar staat een lagere doorberekening van kapitaallasten tegenover. Een totaalanalyse van de loonkosten en de kapitaallasten is opgenomen in bijlage 1 en 2.	Extra uitgaven passen binnen het beleid; geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid.
Resultaat bestemming	14.896	23.097	-8.201	De hogere 'lasten' zijn veroorzaakt doordat het saldo van de toevoegingen aan reserves resulteert in meer toevoegingen aan reserves dan begroot. De grootste afwijkingen betreffen de toevoegingen aan de reserve huisvesting onderwijsvoorzieningen, de reserve onderhoud wegen en het resultaat op de uitvoering van het sociaal domein, de uitvoering van de BUIG en de opbrengst bouwleges (Wabo). Een uitgebreide toelichting/specificatie is opgenomen in de analyse van de resultaatbestemming.	Betreft uitvoering van bestaand beleid en werkwijze; in lijn met begroting dan wel besluitvorming van de raad; geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid.
Investeringsen	Hogere uitgaven dan begroot			Op twee in 2021 afgesloten investeringskredieten is een overschrijding (groter dan € 25.000) op de uitgaven ontstaan. Een toelichting hierop is opgenomen in bijlage 2 van deze jaarstukken.	Extra uitgaven 2021 passen binnen het beleid; geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid.

Financiële analyses per programma

1 | Opgroeien in Epe

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	13.402	13.546	14.391	-845
Baten	594	592	973	381
Saldo	-12.808	-12.954	-13.418	-464

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

· De begroting van de zorg in natura (ZIN) en de landelijke/ bovenregionale ingekochte zorg is gerelateerd aan de werkelijke uitgaven in 2019. De bestedingen zijn gebaseerd op de gedeclareerde zorg en een inschatting op basis van productieverantwoordingen van zorgaanbieders van de door hen in 2021 geleverde zorg. Door Corona wordt gezien dat zorgtrajecten langer en intensiever worden wat resulteert in hogere lasten.	-
	84
	7

Het hierboven genoemde onderdeel wordt verrekend met de reserve risico's sociaal domein en heeft geen invloed op het resultaat. Voor het totaalbeeld van de gedecentraliseerde taken Wmo en jeugdzorg wordt verwezen naar de paragraaf sociaal domein.

Overige voor- en nadelen:

· Als gevolg van corona zijn er geen activiteiten gestart vanuit het expertisecentrum; het onderwijs en andere partijen hadden prioriteit bij de gevolgen van covid-19. Dit levert een voordeel op (€ 89.000). Vanuit het Rijk zijn voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 extra middelen ontvangen voor het Nationaal Onderwijs Programma (zie toelichting baten). In 2021 zijn in het kader hiervan extra uitgaven geweest van €213.000.	-
	16
	6
· In 2021 zijn er hogere uitgaven geweest op het onderwijsachterstandenbeleid dan begroot. Dit zorgt voor een nadeel van € 90.000. Dit verschil wordt opgevangen door een onttrekking aan de VOB onderwijsachterstandenbeleid. Per saldo geen effect heeft op de jaarrekening.	-90
· De GGD heeft in 2021 minder inspecties bij kinderopvanglocaties uitgevoerd als gevolg van corona. Hierdoor ontstaat een eenmalig voordeel van € 32.000.	32
· Vanuit het Rijk zijn er extra middelen gekomen voor voorschoolse educatie peuters beschikbaar gesteld via de algemene uitkering. Deze middelen zijn niet besteed	54
· De verzekeringen zijn in 2021 opnieuw aanbesteed, wat leidt tot hogere lasten op de verzekeringen van schoolgebouwen. Dit heeft een nadelig effect op de jaarrekening.	-29
· In 2021 is het hekwerk van speeltuin de Kouwenaar vervangen (€19.000), hiervan is reeds melding gedaan in de voortgangsrapportage. Daarnaast zijn de onderhouds en beheerkosten van de speeltuinen hoger uitgevallen in 2021 (€14.000). Per saldo ontstaat er een nadeel op het gebied van speelvoorzieningen.	-33
· Voor het opstellen van het Intergraal Huisvestingsplan zijn er extra kosten geweest (€20.000). Deze extra uitgaven worden gedekt uit de reserve huisvesting onderwijsvoorzieningen. Daarnaast ontstaat er een nadeel door een verhoogde storting in de voorziening groot onderhoud buitenzijde gymlokalen, deze storting was niet voorzien in de begroting (€7.000).	-27
· Voordeel kapitaallasten: in bijlage 2 is een totaalanalyse van de kapitaallasten opgenomen.	57
	1
· Door de coronacrisis zijn op dit programma uitgaven verantwoord die niet waren begroot. Deze extra uitgaven worden gedekt door de van het rijk ontvangen compensatie-uitkering verantwoord op programma algemene dekkingsmiddelen). In de paragraaf corona is een analyse en toelichting opgenomen op het geheel van de uitgaven en inkomsten in 2021 als gevolg van de coronacrisis.	-
	25
	8

Baten:

· Door de corona pandemie is het belang van goede ventilatie op scholen duidelijk geworden. Daarom heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld om goede ventilatie betaalbaar te maken. Hier tegenover staan uitgaven voor ventilatie bij scholen, waardoor de extra inkomst geen effect heeft op de jaarrekening.	64
· In 2021 zijn er hogere uitgaven geweest op het onderwijsachterstandenbeleid dan begroot. Dit verschil wordt opgevangen door een onttrekking aan de VOB onderwijsachterstandenbeleid. Dit levert aan de batenkant een voordeel op. Per saldo geen effect heeft op de jaarrekening.	90
· In 2021 heeft het Rijk aangekondigd voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 extra middelen beschikbaar te stellen voor gemeenten in het kader van opgelopen achterstanden bij scholieren vanwege corona. Het uitvoeringsprogramma hiervan heet het Nationaal Onderwijs Programma. In 2021 heeft de gemeente €213.000 aan inkomsten ontvangen. Tegenover deze inkomsten staan ook uitgaven (zie lasten). Per saldo heeft dit geen effect op de jaarrekening	21
	3

2 | Actief in Epe

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Vershil 2021
Lasten	4.059	4.604	4.536	68
Baten	516	516	656	140
Saldo	-3.543	-4.088	-3.880	208

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

· De stimuleringsregeling jeugd liep tot eind 2021. Het begrote budget is niet volledig uitgeput, waardoor het restant kan vrijvallen. Dit levert een voordeel op in de jaarrekening.	35 6
· Het college heeft in 2019 besloten om bij te dragen aan de investering voor de renovaties van kunstgrasvelden om zo de accommodatie toekomstbestendig te maken. Deze kosten zijn niet gemaakt in 2020. De niet gebruikte subsidie is in 2021 teruggevorderd wat zorgt voor een voordeel van € 63.000. Dit voordeel wordt gestort in de reserve renovatie kunst- en natuurgrasvelden 2021.	63
· In 2021 zijn er minder kosten voor regulier onderhoud en voor beheer gemaakt aan de wijkgebouwen dan begroot. Hierdoor ontstaat er een voordeel van € 42.000.	42
· Op sportbeleid zijn er diverse ontwikkelingen geweest in 2021. In 2021 ontstaat een voordeel op het budget van onder andere buurtsportcoaches (€ 10.000) en btw-corectie over de jaren 2016 en 2017 (€ 9.000). Daarnaast hebben er extra uitgaven plaatsgevonden in het kader van het lokaal sportakkoord (€ 85.000). Hier staan extra inkomsten van het Rijk tegenover (zie onder baten). Per saldo leveren al deze ontwikkelingen een nadeel op van € 25.000 in de jaarrekening.	-25
· De directe personele kosten van de afdelingen Ruimte en Samenleving toegerekend aan de programma's. Ten opzichte van de begroting is er een nadeel ontstaan. Het grootste onderdeel hiervan zijn de salariskosten. Een totaalanalyse van de salariskosten is opgenomen in bijlage 1.	-61
· Door de coronacrisis zijn op dit programma uitgaven verantwoord die niet waren begroot. Het betreft op dit programma uitgaven voor aanvullende subsidies. Deze extra uitgaven worden gedekt door de van het rijk ontvangen compensatie-uitkering (verantwoord op programma algemene dekkingsmiddelen). In de paragraaf corona is een analyse en toelichting opgenomen op het geheel van de uitgaven en inkomsten in 2021 als gevolg van de coronacrisis.	- 39 3

Baten:

· In 2020 is door gemeente Epe een verstrekte subsidie lager vastgesteld dan beschikt. Het bezwaar dat hierop is aangetekend, is gegrond verklaard. Het college heeft de subsidie in 2021 opnieuw vastgesteld. Het terug te vorderen deel van de subsidie is komen te vervallen. Dit zorgt voor een nadeel in de jaarrekening.	- 11 6
· Door de coronamaatregelen zijn er minder huurinkomsten voor binnensportlocaties ontvangen, waaronder huurinkomsten van Sport- en Dorpscentrum Vaassen.	- 12 9
· Er is een specifieke uitkering ontvangen voor het lokaal sport akkoord. Deze inkomst is niet begroot. Hierdoor ontstaat een voordeel op de baten. Hier staan de uitgaven van het lokaal sport akkoord tegenover. Per saldo heeft dit geen effect op het saldo van de jaarrekening.	85
· Door de coronacrisis zijn op dit programma inkomsten verantwoord die niet waren begroot. In de paragraaf corona is een analyse en toelichting opgenomen op het geheel van de uitgaven en inkomsten in 2021 als gevolg van de coronacrisis.	28 1

3 | Zorg en Opvang

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	11.851	12.239	11.290	949
Baten	307	307	1.507	1.200
Saldo	-11.544	-11.932	-9.783	2.149

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

· In 2021 zijn vanwege corona, beperkende maatregelen ingesteld voor het organiseren van groepsbijeenkomsten zoals dagbesteding (groepsbegeleiding). Hierdoor is de instroom naar deze voorziening beperkt geweest. Daarnaast is de Wmo dagbesteding getransformeerd naar een voorliggende voorziening, de Buurtpunten. Hierdoor worden er minder maatwerkvoorzieningen verstrekt.	279
· Voor het opstellen van de begroting 2021 is bij individuele begeleiding de werkelijke uitgaven uit 2019 als basis genomen. De lasten lijken te stabiliseren wat zorgt voor een voordeel van € 98.000	98
· In 2021 is het budget voor praktische gezinsondersteuning fors verhoogd, met de verwachting om hiermee meer kinderen voorliggend te kunnen helpen. De verwachting is niet uitgekomen wat zorgt voor een voordeel van € 39.000.	39
· In 2021 is er ten opzichte van de begroting minder uitgegeven aan begeleiding Wmo via persoons gebonden budgetten. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) factureert maandelijks een voorschot aan de gemeente voor de verwachte uitgaven. De uitgaven van budgethouders lagen in 2021 lager dan in de begroting is opgenomen.	37
· Kortdurend verblijf, logeeropvang of respijtopvang zijn producten die de gemeente Epe heeft ingekocht met als doel om bijvoorbeeld mantelzorgers even tijdelijk te ontlasten. In de praktijk maken weinig inwoners hier gebruik van. Dit komt onder andere doordat het voor aanbieders soms lastig is om een logeërplek aan te bieden. In regionaal verband wordt er een inventarisatie uitgevoerd of deze producten wel aansluiten bij de behoefte en wens van bijvoorbeeld mantelzorgers. Dit kan ertoe leiden dat het product anders ingekocht moet worden.	43
· Als centrumgemeente ontvangt Apeldoorn middelen voor de financiering van activiteiten gericht op de aanpak van huiselijk geweld, de zogenoemde DUVO middelen. 2021 is afgesloten met een overschot op de begroting. Tijdens het regionaal bestuurlijk overleg van 20 januari 2022 is besloten om het restant budget over te hevelen naar de regiogemeenten naar rato van het aantal inwoners en dit bedrag zoveel mogelijk te besteden binnen het sociaal domein.	88
· In 2019 is het financieel convenant voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO/BW) voor de regio Oost-Veluwe vastgesteld door de gemeenteraad. Het begrote voorschot voor de uitvoering van de MO/BW is niet ingezet wat zorgt voor een voordeel van € 134.000 op de lasten. Naast dit voordeel op de lasten wordt door gemeente Epe ook een bedrag ontvangen vanuit regio Oost-Veluwe wat zorgt voor een extra voordeel (zie baten).	134

Alle hierboven genoemde onderdelen worden verrekend met de reserve risico's sociaal domein en hebben daardoor geen invloed op het resultaat van de jaarrekening. Voor het totaalbeeld van de gedecentraliseerde taken Wmo en jeugdzorg wordt verwezen naar de paragraaf sociaal domein.

Overige voor- en nadelen:

· Vanaf 1 januari 2020 worden alle mobiliteitshulpmiddelen voor Wlz-cliënten (wet langdurige zorg) die in een Wlz-instelling wonen vanuit de Wlz worden gefinancierd. Het onderscheid tussen verblijf met – of verblijf zonder behandeling is dan dus niet meer relevant. Hierdoor worden er minder mobiliteitshulpmiddelen vanuit de Wmo verstrekt. Daarnaast worden er geen algemeen gebruikelijke hulpmiddelen meer verstrekt zoals fietsen met trapondersteuning. Dit zorgt voor een voordeel van € 102.000.	102
· In 2021 is er minder gebruik gemaakt van vraagafhankelijk vervoer als gevolg van corona. Dit levert een voordeel op van € 246.000	246
· In 2021 zijn er extra uitgaven geweest (€28.000) in het kader van het lokaal preventieakkoord. Deze uitgaven waren niet begroot, omdat de uitgaven gecompenseerd worden door een specifieke uitkering van het rijk (zie onder baten). Per saldo heeft dit geen effect op de jaarrekening.	-28
· De directe personele kosten van de afdelingen Ruimte en Samenleving toegerekend aan de programma's. Ten opzichte van de begroting is er een nadeel ontstaan. Het grootste onderdeel hiervan zijn de salariskosten. Een totaalanalyse van de salariskosten is opgenomen in bijlage 1.	-77
· Voordeel kapitaallasten: in bijlage 2 is een totaalanalyse van de kapitaallasten opgenomen.	0
· Door de coronacrisis zijn op dit programma uitgaven verantwoord die niet waren begroot. Deze extra uitgaven worden gedekt door de van het rijk ontvangen compensatie-uitkering verantwoord op programma algemene dekkingsmiddelen). In de paragraaf corona is een analyse en toelichting opgenomen op het geheel van de uitgaven en inkomsten in 2021 als gevolg van de coronacrisis.	-135

Baten:

· In 2019 is het financieel convenant voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO/BW) voor de regio Oost-Veluwe vastgesteld door de gemeenteraad. In dit convenant zijn afspraken gemaakt over de financiële overschotten en tekorten voor MO/BW tot 2023. Het overschot wordt naar rato van cliëntenaantal verdeeld over 6 gemeenten. Ook over 2021 heeft de gemeente Epe een bedrag uit het overschot ontvangen. Dit wordt gestort in de reserve risico's sociaal domein.	1.028
· In 2021 heeft een verrekening plaatsgevonden voor het WMO-abonnementstarief over de jaren 2020 en 2021 vanuit het minimabeleid. In 2020 heeft deze verrekening niet plaatsgevonden waardoor er een voordeel is ontstaan binnen het minimabeleid. Deze verrekening zorgt in 2021 voor een eenmalig voordeel van € 108.000. De uitgaven zijn te vinden op programma 10 . Het voordeel wordt gestort in de reserve risico's sociaal domein.	108

Eigen bijdrage WMO: Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

- Bij het opstellen van de begroting 2021 is er van uitgegaan dat de eigen bijdragen voor vervoer door de GR Basismobiliteit (PlusOV) verrekend zouden worden met de vervoerslasten. Omdat de eigen bijdragen echter als opbrengsten moeten worden gepresenteerd, ontstaat een voordeel in de baten. 36
- In 2021 heeft het rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor het Lokaal preventieakkoord. Hiermee krijgen gemeenten de kans om extra in te zetten voor gezondheidspreventie. Deze inkomsten zijn niet begroot, waardoor er een voordeel ontstaat. Hier tegenover staan extra uitgaven die niet begroot zijn. Per saldo heeft het geen effect op het saldo van de jaarrekening. 28

4 | Leefbaar en Veilig

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	2.387	2.462	2.486	-24
Baten	2	2	37	35
Saldo	-2.385	-2.460	-2.449	11

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

- De middelen voor Gebiedsgericht werken zijn incidenteel beschikbaar gesteld bij begroting 2017 voor de jaren 2017-2020. De periode is doorgetrokken tot 2021. In 2021 is er een evaluatie opgesteld over het Gebiedsgericht werken. Op basis van de eerste evaluatie, welke in 2021 is uitgevoerd, kan een bedrag van € 88.000 vrijvallen wat niet meer nodig is voor de afronding van de evaluatie. 88
- Diverse oorzaken hebben geleid tot een overschrijding op het onderhoud en beheer van de brandweerkazernes, uitgevoerd door de veiligheidsregio (VNOG). De overschrijding is hoger dan in voorgaande jaren; een aanpassing van het structurele budget in de begroting zal vermoedelijk nodig zijn. - 74
- In het kader van de regeling van het rijk ter compensatie van uitgaven voor de controle van het coronatoegangsbewijs zijn bijdragen ter ondersteuning aan organisaties en ondernemers verstrekt. Hier staan inkomsten van het rijk tegenover (zie onder de baten). - 37

Baten:

- In 2021 is (via de veiligheidsregio) een bijdrage van het rijk ontvangen voor de kosten die zijn gemaakt voor bijdragen/ondersteuning in verband met de controle op het coronatoegangsbewijs. Hier staan uitgaven tegenover (uitvoering van de regeling, zie onder de lasten). 37

5 | Ruimte en Wonen

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	4.203	4.662	4.085	577
Baten	2.708	2.718	4.172	1.454
Saldo	-1.495	-1.944	87	2.031

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

· Voor lagere lasten bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Dit wordt verrekend met de reserve bouwgrondexploitatie waardoor dit geen effect heeft op het saldo van de jaarrekening.	72 6
· Als gevolg van de coronapandemie zijn extra, niet begrote kosten gemaakt voor de inhuur van personeel. Deze zijn gedekt vanuit de daarvoor ingestelde reserve, waardoor dit geen effect heeft op het saldo van de jaarrekening.	- 22 4
· Er worden nog kosten gemaakt voor de sanering van een perceel in het plan Oosterhof-Zuid. Hiervoor is een voorziening gevormd. Hier tegenover staat een opbrengst door de verkoop van het perceel.	-38
· Er zijn meer vergunningaanvragen bouwen ingediend dan begroot, waardoor de lasten voor welstandsadviezen hoger uitvallen.	-47
· Voordeel kapitaallasten: in bijlage 2 is een totaalanalyse van de kapitaallasten opgenomen.	10 2

Baten:

· Er is een pand en een perceel grond in Oosterhof-Zuid verkocht waarmee geen rekening was gehouden in de begroting. Daar worden nog kosten voor gemaakt die aan de lastenzijde staan. Een deel wordt gereserveerd voor structureel hogere lasten van de nieuwe bibliotheek.	66 0
· In een koopovereenkomst met betrekking tot de realisatie van een appartementencomplex is afgesproken dat bij verkoopprijzen boven een bepaald bedrag, de gemeente meedeelt in de extra opbrengst. Vanwege de sterk gestegen huizenprijzen heeft dit een voordeel opgeleverd.	70 0
· Voor de lagere baten bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. De winsten zijn conform het beleid toegevoegd aan de reserve bouwgrondexploitatie en hebben daardoor geen effect op het saldo van de jaarrekening.	- 52 6
· Als gevolg van de ontwikkelingen op de woningmarkt zijn in 2021 enkele grote plannen in ontwikkeling gekomen, zoals Oosterhof-Zuid. Hiervoor zijn in 2021 overeenkomsten gesloten en de bijdragen van de ontwikkelaar aan ons betaald. Dergelijke grote plannen komen niet jaarlijks voor en waren daarom niet vooraf begroot.	77
· In de begroting was de verkoop van snippergroen ten onrechte opgenomen onder de bouwgrondexploitatie. Dit leidt in de jaarrekening tot een voordeel.	56
· Er zijn meer en meer grote vergunningaanvragen bouwen ingediend dan begroot. Dit heeft (vrijwel)geen invloed op het saldo van de jaarrekening, omdat het overschot in de reserve bouwleges wordt gestort.	54 0

6 | Epe op orde

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	7.242	7.162	5.713	1.449
Baten	1.218	1.218	1.433	215
Saldo	-6.024	-5.944	-4.280	1.664

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

· De kosten van het groot onderhoud van wegen worden in de begroting opgenomen voor een gemiddeld bedrag van de kosten over twintig jaar. Het werkelijke onderhoud wordt uitgevoerd op basis van inspectie van de wegen en het bijdragen in projecten. Hierdoor zijn in sommige jaren de werkelijke kosten van het groot onderhoud lager dan het gemiddelde, in andere jaren hoger dan het gemiddelde. De afwijkingen van het gemiddelde bedrag wordt verrekend met de reserve groot onderhoud wegen. Hierdoor ontstaat een gelijk blijvende last voor het onderhoud door de jaren heen. In 2021 is vertraging ontstaan in de projecten Hoge Weerd 3e fase en Herinrichting Krugerstraat -Tuindorppweg-van Riebeeckstraat. Hierdoor zijn er in 2021 minder kosten gemaakt.	1.37 7
· In 2021 zijn investeringen op begraafplaatsen uitgesteld. Daarnaast zijn de opbrengsten uit begraafrechten hoger uitgekomen dan begroot (zie baten). Dit leidt tot een toevoeging aan de voorziening begraven en een nadeel aan de lastenkant in dit programma.	-168
· Het beheer en onderhoud van de Openbare Ruimte is via een langjarig contract uitbesteed aan een marktpartij. De prijs van dit contract wordt jaarlijks geïndexeerd. De werkelijke indexatie kwam in 2021 lager uit dan bij de begroting aangenomen. Hierdoor ontstaat er een voordeel op dit programma.	90
· De directe personele kosten van de afdelingen Ruimte en Samenleving toegerekend aan de programma's. Ten opzichte van de begroting is er een nadeel ontstaan. Het grootste onderdeel hiervan zijn de salariskosten. Een totaalanalyse van de salariskosten is opgenomen in bijlage 1.	-21
· Voordeel kapitaallasten: in bijlage 2 is een totaalanalyse van de kapitaallasten opgenomen.	233

Baten:

· Het onderhoud van de openbare verlichting is door de komst van LED erg veranderd doordat de levensduur van LED armaturen en conventionele lampen langere is. In 2021 is een omslagpunt bereikt waarbij er geen conventionele lampen meer vervangen worden maar direct vervangen worden door LED armaturen. Hierdoor is er geen grondslag meer voor de financiële voorziening groot onderhoud openbare verlichting. Het restant van de voorziening wordt toegevoegd aan de reserve vervanging openbare verlichting om de laatste conventionele lampen te vervangen voor LED-armaturen. Hierdoor heeft dit geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	53
· In 2021 zijn de werkelijke opbrengsten uit begraafrechten en de ontvangen afkoopsommen voor het onderhoud van graven hoger uitgekomen dan het gemiddelde waarop de begroting gebaseerd was. Dit komt omdat in 2021 nabestaanden reeds grafrechten hebben verlengd terwijl in de begroting ervan was uitgegaan dat dit in 2022 pas zou plaatsvinden. Daarnaast hebben in 2021 nabestaanden er vaker dan gemiddeld voor gekozen het grafrecht/onderhoud voor 50 jaar af te kopen. Als gevolg hiervan heeft er een storting plaatsgevonden in de voorziening begraven (zie lasten). Het voordeel aan de batenkant in dit programma heeft dan ook geen effect op het saldo van de jaarrekening.	172

7 | Duurzaamheid

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	7.181	7.441	7.534	-93
Baten	7.357	7.630	7.741	111
Saldo	176	189	207	18

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

· In 2021 zijn investeringen in riolering uitgesteld. Dit leidt tot een toevoeging aan de voorziening riolering en heeft daarmee een nadeel aan de lastenkant in dit programma.	-14 0
· De kosten voor het beheer en onderhoud van de riolering zijn in 2021 hoger uitgekomen dan begroot. Dit komt omdat de tarieven voor het onderhoud meer dan verdubbeld zijn en ook de overige kosten binnen het contract flink gestegen zijn. Daar staat in 2021 tegenover dat er minder is uitgegeven aan reiniging en inspectie van riolering. Het nadeel dat per saldo ontstaat wordt verrekenend met de reserve riolering en heeft daarmee geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	-63
· Er zijn meer aanvragen energieadviezen ingediend dan begroot. De kosten daarvan vallen daarom hoger uit. Dit wordt deels gedekt door een niet begrote subsidie en deels vanuit de nog beschikbare middelen in de reserve duurzaamheid.	-34
· De werkzaamheden van OVIJ voor duurzaamheid zijn toegenomen vanwege de gestegen vraag. Dit is deels gedekt uit een niet begrote subsidie.	-31
· De directe personele kosten van de afdelingen Ruimte en Samenleving zijn toegerekend aan de programma's. Ten opzichte van de begroting is er een voordeel ontstaan. Het grootste onderdeel hiervan zijn de salariskosten. Een totaalanalyse van de salariskosten is opgenomen in bijlage 1.	24
· Voordeel kapitaallasten: in bijlage 2 is een totaalanalyse van de kapitaallasten opgenomen.	16 1

Baten:

· In de begroting wordt rekening gehouden met leges inkomsten van een gemiddeld aantal particuliere percelen dat op het rioolstelsel van de gemeente wordt aangesloten. Het werkelijke aantal is vooraf lastig te bepalen en wijkt daar over het algemeen van af. In 2021 zijn er minder aansluitingen gerealiseerd dan in de begroting opgenomen. Het nadeel dat ontstaat wordt verrekenend met de reserve riolering en heeft daarmee geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	-25
· In 2021 heeft de invoering van diftar plaatsgevonden en is de vergoeding voor de inzameling van PMD veranderd. Zowel de inschatting van de opbrengsten uit diftar als van PMD waren lager dan de werkelijke opbrengsten. Voor PMD speelde bij een lagere begroting mee dat op basis van de mate van afkeuring van PMD door de sorteerder in 2020 de opbrengst 2021 lager is ingeschat. Voor een toelichting op diftar is opgenomen in paragraaf 1 Lokale heffingen. Het voordeel dat ontstaat wordt verrekenend met de reserve grondstoffeninzameling en heeft daarmee geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	15 6

8 | Toezicht en Handhaving

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	644	654	929	-275
Baten	110	110	221	111
Saldo	-534	-544	-708	-164

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

· De directe personele kosten van de afdelingen Ruimte en Samenleving zijn toegerekend aan de programma's. Ten opzichte van de begroting is op dit programma een nadeel ontstaan. Het grootste onderdeel hiervan zijn de salariskosten. Een totaalanalyse van de salariskosten is opgenomen in bijlage 1.	-92
· Als gevolg van de coronapandemie zijn extra niet begrote kosten gemaakt voor de inhuur van personeel voor toezicht en handhaving. Deze kosten zijn gedeeltelijk gedekt vanuit de rijksbijdrage voor extra kosten toezicht en handhaving. De overige kosten worden gedekt uit de daarvoor ingestelde reserve, waardoor dit geen effect heeft op het saldo van de jaarrekening.	- 17 7

Baten:

· Als gevolg van de coronapandemie is een rijksbijdrage ontvangen voor de extra kosten toezicht en handhaving. Deze zijn ingezet als dekking voor de extra uitgaven.	12 3
--	---------

9 | Bedrijvigheid

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	678	1.126	928	198
Baten	8	8	-15	-23
Saldo	-670	-1.118	-943	175

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

- In de begroting was uitgegaan van kosten voor o.a. het actieprogramma economische visie en toekomstkracht. Deze worden 11
gedekt uit de reserve herstel- en stimulering. De kosten zullen voor een groot deel in 2022 gemaakt worden. Op dit programma 5
ontstaat daardoor een voordeel. Daar staat een lagere onttrekking van die reserve tegenover.
- Er is rekening gehouden met uitgaven voor toekomstbestendige bedrijventerreinen. De kosten daarvan zijn op programma 7 60
geboekt en deels gedekt door subsidie, waardoor er op dit programma een voordeel ontstaat.

10 | Weer aan het werk

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	14.853	15.092	15.823	-731
Baten	6.793	6.793	8.206	1.413
Saldo	-8.060	-8.299	-7.617	682

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

· In maart 2020 is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) in werking getreden. De regeling heeft tot doel om zelfstandigen tijdelijk in hun levensonderhoud te voorzien en een lening te kunnen verstrekken voor bedrijfskapitaal om hiermee hun bedrijf tijdens de coronacrisis in stand te kunnen houden. Gemeenten voeren deze regeling uit en hebben hiervoor een specifieke uitkering van het Rijk ontvangen. De door de gemeenten gemaakte kosten worden voor elke gemeente individueel op basis van nacalculatie volledig vergoed (zie ook baten).	- 97 3
De uitvoering van de Tozo vindt plaats door het GROS (Gemeentelijk Regionaal Ondernemers Steunpunt en is een samenwerkingsverband van de gemeenten Apeldoorn en Deventer). De uitvoeringskosten worden ook uit deze kostenplaats bekostigd. Dit maakt onderdeel uit van het contract met Apeldoorn voor werk en inkomen.	
· Door de extra inzet op dienstverlening om mensen met een uitkering naar werk te begeleiden, is het aantal mensen met een uitkering lager dan verwacht. Door deze daling zijn de kosten van de uitkeringen lager en ontstaat er een voordeel op de lasten. Het resultaat wordt verrekend met de reserve BUIG en heeft daardoor geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	32 6
· Conform de uitgangspunten vastgesteld in de kadernota Participatiewet is vanaf 2015 het reïntegratiedeel van het participatiebudget met name ingezet voor de kansrijke klanten via zoveel mogelijk groepsgerichte aanpak. Binnen de begroting is uitgegaan van de door het Rijk opgelegde taakstelling voor beschut werk. In 2021 is het niet haalbaar gebleken om deze taakstelling te halen. Dit beeld is ook landelijk zichtbaar. Dit zorgt voor een voordeel van € 57.000. Daarnaast zijn er op diverse andere onderdelen binnen de Participatiewet nog enkele voor- en nadelen. In totaal zorgt dit voor een voordeel binnen de Participatiewet van € 127.000 wat gestort wordt in de reserve Participatie.	12 7
· In 2021 heeft een verrekening plaatsgevonden voor het WMO-abonnementstarief over de jaren 2020 en 2021. In 2020 heeft deze verrekening niet plaatsgevonden waardoor er in 2020 een voordeel is ontstaan binnen het minimabeleid. Deze verrekening van de jaren 2020 en 2021 heeft een groot aandeel in het eenmalige tekort van € 78.000 binnen het minimabeleid. Het tekort wordt verrekend met de daarvoor ingestelde reserve. De baten zijn te vinden op programma 3.	-78
· In de prestatieafspraken met Lucrato is opgenomen dat het deel binnen het Participatiebudget dat bedoeld is voor Wsw-oud volledig overgaat van de gemeenten Epe, Apeldoorn en Heerde naar Lucrato. De raming was gebaseerd op de meicirculaire 2020. Het Wsw-budget is in de meicirculaire 2021 naar boven bijgesteld waardoor het verschil is ontstaan. Deze bijstelling heeft geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	14 1
· In de begroting 2021 is budget beschikbaar gesteld voor de verhoging van de individuele studietoeslag. De aanpassing van de verordening is nog niet afgerond in 2021 wat zorgt voor een voordeel van € 45.000.	45
· De directe personele kosten van de afdelingen Ruimte en Samenleving toegerekend aan de programma's. Ten opzichte van de begroting is er een nadeel ontstaan. Het grootste onderdeel hiervan zijn de salariskosten. Een totaalanalyse van de salariskosten is opgenomen in bijlage 1.	-92
· Door de coronacrisis zijn op dit programma uitgaven verantwoord die niet waren begroot. Deze extra uitgaven worden gedekt door de van het rijk ontvangen compensatie-uitkering verantwoord op programma algemene dekkingsmiddelen). In de paragraaf corona is een analyse en toelichting opgenomen op het geheel van de uitgaven en inkomsten in 2021 als gevolg van de coronacrisis.	- 29 3

Baten:

· In maart 2020 is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) in werking getreden. Tegenover deze inkomsten staan verstrekkingen (zie lasten). De kosten en baten zijn in evenwicht en hebben geen invloed op het resultaat.	97 3
· Door de landelijke toename van de uitkeringsgerechtigden is de rijksbijdrage BUIG naar boven bijgesteld. Dit geeft een voordeel van € 280.000. In 2021 heeft een terugbetaling plaatsgevonden van € 43.000 van een in 2016 en 2017 ontvangen voorschot. De herziening van de voorzienigen dubieuze debiteuren levert een voordeel op van € 91.000. Per saldo ontstaat een voordeel. Het resultaat wordt verrekend met de reserve BUIG en heeft daardoor geen invloed op het saldo van de jaarrekening.	32 8
· Gemeente Apeldoorn heeft als centrumgemeente een Europese subsidie ontvangen voor de uitvoering van beleid binnen de participatiewet. Dit betreft de subsidie voor 2014-2017 en 2017-2020. Op basis van het aantal deelnemers per gemeente worden beide subsidies verdeeld. Voor Epe betekent dit dat voor 2014-2017 en voor 2017-2020 totaal een bedrag van € 103.000 ontvangen wordt dat niet begroot was. Het voordeel wordt gestort in de reserve en heeft daarmee geen effect op het jaarrekeningresultaat.	10 3
· Door de coronacrisis zijn op dit programma inkomsten verantwoord die niet waren begroot. In de paragraaf corona is een analyse en toelichting opgenomen op het geheel van de uitgaven en inkomsten in 2021 als gevolg van de coronacrisis.	52

11 | Bestuur en organisatie

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Vershil 2021
Lasten	3.300	3.273	3.374	-101
Baten	404	404	438	34
Saldo	-2.896	-2.869	-2.936	-67

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

· Als gevolg van de verhoging van de voorgeschreven rekenrente voor de berekening van de noodzakelijke hoogte van de voorziening van pensioenen voor politieke ambtsdragers, is in 2021 de begrote storting in de voorziening niet noodzakelijk.	12 2
· Als gevolg van het vertrek zijn in het kader van Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers twee wethouders begeleid.	-45
· Bij het btw compensatiefonds is een nadeel ontstaan als gevolg van een herrekening van het mengpercentage op algemene kosten.	-43
· De uitgaven voor herstel van schades die niet onder de verzekeringsdekking vallen of onverzekerbaar zijn (waarvoor op dit programme een stelpost is opgenomen), zijn elders verantwoord (op programma 1, onderwijsgebouwen). Per saldo is een voordeel ontstaan ad. € 29.000.	35
· In de begroting is een stelpost opgenomen in verband met beperking van de toerekening van apparaatskosten aan de grondexploitatie en investeringswerken. Per saldo € 11.000. De realisatie van deze post vindt plaats doordat in 2021 minder uren zijn toegerekend aan grondbedrijf en investeringen. De extra realisatie in 2021 bedraagt € 143.000 (nadelig, meer toegerekend aan de exploitatie). Daarnaast is de in de begroting opgenomen stelpost voor beleidsintensivering ter grootte van € 17.000 in 2021 niet ingezet.	28
· Het aantal verstrekte verklaringen omtrent gedrag is lager dan begroot. De afdracht van de rijksleges vallen hierdoor lager uit.	28
· De directe personele kosten van de afdelingen Ruimte, Samenleving en de (voormalig) bestuurders zijn toegerekend aan dit programma. Ten opzichte van de begroting is op dit programma een nadeel ontstaan. Het grootste onderdeel hiervan zijn de salariskosten. Een totaalanalyse van de salariskosten is opgenomen in bijlage 1.	- 16 1
· Als gevolg van corona zijn er meer kosten gemaakt voor de verkiezingen. Het rijk heeft via de algemene uitkering extra inkomsten voor de verkiezingen beschikbaar gesteld in de decembercirculaire 2020 in verband met corona (€ 48.000).	-54

Baten:

· De leges van naturalisatie zijn hoger, omdat de aantallen hoger waren dan begroot.	29
--	----

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	467	465	604	-139
Baten	61.219	61.412	64.444	3.032
Saldo	60.752	60.947	63.840	2.893

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

- Het resultaat op de rentelasten bestaat uit het saldo van lagere externe rentelasten en hogere interne rentelasten (rente over 'eigen financiering', reserves en voorzieningen). Door een lagere doorberekening van de rente aan de programma's ontstaat een voordeel op de programma's, maar een nadeel op dit programma. Per saldo is op dit programma sprake van een negatief renteresultaat (€ 90.000).
De interne rentelasten worden als bespaarde rente toegevoegd aan het totaal van de reserves en voorzieningen; in bijlage 2 is een totaalanalyse van de kapitaallasten (rente en afschrijving) opgenomen. -328
- De noodzakelijke toevoeging aan de voorziening voor het risico van oninbare vorderingen is in 2021 lager dan begroot. 108
- In de begroting is een stelpost voor onvoorziene uitgaven opgenomen. Deze is niet ingezet, waardoor een voordeel is ontstaan. 91

Baten:

- De raming van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2020. De daarop volgende circulaire tot en met de decembercirculaire leveren een fors voordeel op als gevolg van: 2.83
8
 - compensatie corona: € 1.785.000
 - extra aanvulling middelen jeugdhulp: € 700.000
 - diverse taakmutaties o.a inburgering, verbetering dienstverlening, wsw etc. die leiden tot extra lasten: € 263.000
 - verrekeningen over 2019 en 2020: € 90.000
 - accres, bcf en hoeveelheidsverschillen: nihil
 Alleen de laatste twee hebben effect op het rekeningsresultaat (€ 90.000 voordeel).
- De bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen valt per saldo hoger uit dan waarmee op dit programma in de begroting rekening was gehouden. Het totaal aan eigen financieringsmiddelen was hoger dan waarmee in de begroting rekening werd gehouden; daardoor ontstaat een voordeel. 193
De bespaarde rente wordt toegevoegd aan de reserves, waardoor dit voordeel geen invloed heeft op het saldo van de jaarrekening.
- De recreatiesector heeft een uitstekend jaar achter de rug. Het aantal overnachtingen is fors hoger dan geraamd. Dit heeft geleid tot een hogere opbrengst toerisenbelasting 62
- De grondslagen bij de niet-woningen zijn lager dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Dit leidt tot een lagere OZB-opbrengst. -45
- De grondslagen voor de forensenbelasting vallen hoger uit. Daarnaast zijn er ook meer objecten die onder forensenbelasting vallen. Dit zorgt voor een hogere opbrengst in 2021. 27

Overhead

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	9.657	10.590	11.207	-617
Baten	124	124	523	399
Saldo	-9.533	-10.466	-10.684	-218

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten:

· Het budget voor juridische advisering is overschreden met name als gevolg van het inhuren van een deskundige in een schadestaatprocedure.	-76
· De directe personele kosten van de afdelingen Ruimte en Samenleving zijn toegerekend aan de programma's. Ten opzichte van de begroting is op het programma Overhead een nadeel ontstaan. Het grootste onderdeel hiervan zijn de salariskosten. Een totaalanalyse van de salariskosten is opgenomen in bijlage 1.	1.36 7
· Voordeel kapitaallasten: in bijlage 2 is een totaalanalyse van de kapitaallasten opgenomen.	884
· Door de coronacrisis zijn op dit programma uitgaven verantwoord die niet waren begroot. Deze extra uitgaven worden gedekt door de van het rijk ontvangen compensatie-uitkering verantwoord op programma algemene dekkingsmiddelen). In de paragraaf corona is een analyse en toelichting opgenomen op het geheel van de uitgaven en inkomsten in 2021 als gevolg van de coronacrisis.	-32

Baten:

· Tijdens het masterplan vindt gelijktijdig groot onderhoud plaats. Het onderhoud was geraamd in 2020 maar is deels doorgeschoven naar 2021. Hierdoor is de werkelijke onttrekking aan de voorziening groot onderhoud gemeentehuis hoger dan begroot. Deze hogere onttrekking aan de voorziening groot onderhoud gemeentehuis heeft geen effect op het saldo van de jaarrekening.	236
· De directe personele kosten/inkomsten van de afdelingen Ruimte en Samenleving zijn toegerekend aan de programma's. Ten opzichte van de begroting is op het programma Overhead een voordeel ontstaan. Het grootste onderdeel hiervan zijn de salariskosten. Een totaalanalyse van de salariskosten is opgenomen in bijlage 1.	158

Verplichte indicatoren

Verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Indicator	2019	2020	2021
Overheadkosten Begroot <i>De overheadkosten zoals begroot op taakveld 0.4 gedeeld door het totaal saldo van lasten (exclusief toevoegingen aan reserve).</i>	12,5%	12,2%	10,7%
Overheadkosten Werkelijk * <i>De overheadkosten zoals verantwoord op taakveld 0.4 gedeeld door het totaal saldo van lasten (exclusief toevoegingen aan reserve).</i>	12,3%	11,5%	12,9%

* voor nadere toelichting: zie de toelichting in programma 11 bij de indicatoren apparaatskosten en externe inhuur.

Resultaatbestemming

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	10.340	14.896	23.097	-8.201
Baten	8.904	16.379	17.688	1.309
Saldo	-1.436	1.483	-5.409	-6.892

Onder de 'mutaties in de reserves' wordt weergegeven welke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn gedaan in de jaarrekening. Het betreffen toevoegingen en onttrekkingen die zijn opgenomen in de begroting of uitvoering zijn van bestaand beleid. In onderstaande analyse worden de grotere afwijkingen (> € 50.000) tussen de begrote en werkelijke toevoegingen en onttrekkingen vermeld. Met het vaststellen van de jaarstukken gaat de gemeenteraad akkoord met de afwijkingen in de toevoegingen en onttrekkingen.

Toelichting op mutaties in lasten en baten

+ is een voordeel
- is een nadeel
bedragen in € 1.000

Lasten (toevoegingen aan reserves):

· De toevoeging aan de reserve huisvesting onderwijsvoorzieningen bestaat uit de geplande toevoeging van € 500.000 die in de begroting was opgenomen. Daarnaast zijn conform eerdere besluitvorming gerealiseerde opbrengsten precariobelasting toegevoegd aan de reserve huisvesting onderwijsvoorzieningen. De opbrengst 2021 is rechtstreeks toegevoegd aan deze reserve en niet eerst toegevoegd en onttrokken aan de reserve precariobelasting.	2.41 4
· De toevoeging aan de reserve onderhoud wegen is € 1.050.000 hoger dan begroot. In de begroting is een structureel budget opgenomen voor het onderhoud van de wegen op basis van de onderhoudsniveaus in het wegenbeleidsplan en de daarop aanvullend genomen raadsbesluiten. Als in enig jaar meer of minder wordt uitgegeven voor het onderhoud dan het reguliere structurele budget dan wordt dit verrekend met de reserve (lagere uitgaven leiden tot een storting, hogere uitgaven leiden tot een onttrekking). In 2021 zijn minder uitgaven gedaan dan het structurele budget.	- 1.05 0
· De toevoeging aan de reserve openbare verlichting is € 57.000 hoger dan begroot. Voortschrijdend inzicht leidde tot de conclusie dat de voorziening voor het onderhoud van de openbare verlichting (remplace van lampen) achterhaald is. Bij de vervanging van lampen wordt niet meer alleen de lamp vervangen, maar de hele armatuur in het kader van vervanging naar LED. De voorziening voor het onderhoud van de openbare verlichting is dan ook opgeheven en het saldo is toegevoegd aan de vervangingsreserve.	-57
· De toevoeging aan de reserve vervanging bruggen is € 88.000 hoger dan begroot. In 2021 blijkt bij de afronding van de beschikbaar gestelde kredieten dat er minder middelen nodig waren voor de uitvoering dan destijds aangenomen. Dit bedrag is vanuit de kapitaallastenreserve weer toegevoegd aan de reserve vervanging bruggen om in de toekomst de vervanging van bruggen te kunnen blijven bekostigen.	-88
· De terugbetaling van een subsidie aan de gemeente, vanwege het niet uitvoeren van de renovatie bij een van de voetbalvelden, is weer toegevoegd aan de reserve renovatie kunst- en natuurgasvelden.	-63
· Aan de reserve risico's sociaal domein is het (per saldo) voordelige resultaat op het sociaal domein toegevoegd. Dit resultaat is onder andere ontstaan door voordelen bij de uitgaven voor dagbesteding en het jeugdwet vervoer. Daarnaast is opnieuw een voordelig resultaat ontstaan in het kader van het financieel convenant voor de uitvoering van maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MO/BW) en was er een eenmalig voordeel bij de verrekening voor het WMO-abonnementstarief over de jaren 2020 en 2021. Een nadeel ontstond bij de uitgaven voor jeugdzorg (zorg in natura, langere en intensievere zorgtrajecten). Zie voor een nadere specificatie en toelichting hierop de analyses in programma 1 en 3.	- 1.44 3
· Vanaf 2015 is het reïntegratiedeel van het participatiebudget met name ingezet voor de kansrijke klanten via zoveel mogelijk groepsgerichte aanpak. In 2021 waren de uitgaven lager dan begroot. Daarnaast is een voordeel ontstaan door de ontvangst van een Europese subsidie voor de uitvoering van beleid binnen de participatiewet (2014-2020, € 103.000, zie programma 10); deze subsidie was niet begroot. Ook is de extra bijdrage aan Lucrato lager dan begroot. Deze voordelen zijn toegevoegd aan de reserve participatie.	-243
· Op een aantal plannen van de bouwgrondexploitatie konden winsten worden verantwoord; deze zijn conform het beleid toegevoegd aan de reserve bouwgrondexploitatie, waardoor dit geen invloed heeft op het saldo van de jaarrekening. Winsten worden niet op voorhand in de begroting geraamd, maar er is al wel rekening mee gehouden bij de bepaling van de noodzakelijke hoogte van de reserve bij de begroting 2021 (zie programma 5).	-246
· Door diverse oorzaken is een voordeel ontstaan op de uitvoering van de BUIG (uitkeringen inkomensvoorzieningen). Het aantal mensen met een uitkering is lager dan verwacht (door extra inzet op begeleiding naar werk), de uitkering van het rijk is hoger dan begroot en er is een voordelig resultaat ontstaan bij de herziening van de voorziening voor het risico van oninbare vorderingen. Het voordelige resultaat dat per saldo is ontstaan, is toegevoegd aan de reserve BUIG, waardoor er geen effect is op het resultaat van de jaarrekening (zie programma 10).	-730
· De storting in de reserve afval was niet begroot. Hiervoor zijn diverse oorzaken. Bij het bepalen van de tarieven is uitgegaan van lagere aantallen aanbiedingen van afval dan gerealiseerd, waardoor een hogere opbrengst is ontstaan. De verhaalbare lasten zijn hoger dan geraamd. De vergoeding voor PMD is hoger dan geraamd. Er is minder kwijtschelding verleend dan geraamd. Per saldo is er een voordeel dat aan de reserve is toegevoegd.	-156
· Doordat er meer (grote) bouwaanvragen in 2021 zijn gedaan dan begroot, is een groter dan verwacht deel van de opbrengst (boven het geraamde 'basisbedrag') toegevoegd aan de reserve egalisatie opbrengst bouwleges.	-502
· Binnen de budgetten voor personeelskosten zijn incidentele bedragen/budgetten gereserveerd, die niet zijn ingezet in 2021. Deze budgetten worden overgeheveld naar 2022 voor inzet ten behoeve van knelpunten, door deze toe te voegen aan de reserve organisatieontwikkeling/ langdurig zieken.	-199
· Aan de reserve ICT is een bedrag van € 83.000 toegevoegd uit de beschikbare middelen i.v.m. realisatie van het masterplan gemeentehuis ter dekking van de kapitaallasten van de ict-investeringen.	-83
· Door het later dan gepland starten van projecten en door langere en cyclische doorlooptijden, worden (in de begroting) eenmalig beschikbare middelen later dan begroot toegevoegd aan de reserve kapitaallasten. In 2021 speelde dit met name bij de renovatie van het gemeentehuis (masterplan).	-644
· De toevoeging aan de reserve bespaarde rente, alsmede de toevoeging voor waardecorrectie aan de reserves is hoger dan geraamd, omdat deze gebaseerd zijn op de beginstand van de reserves en voorzieningen. De beginstand van de reserves en voorzieningen was hoger dan waarvan bij het opstellen van de begroting was uitgegaan, waardoor ook de toevoeging hoger is.	-177

Baten (onttrekkingen aan reserves):

· De onttrekking aan de reserve onderhoud wegen is € 207.000 lager dan begroot. Omdat verwachte extra uitgaven in samenhang met vervangingsprojecten riolering (wijk Hoge Weerd) zich niet hebben voorgedaan, behoeften deze uitgaven niet te worden onttrokken aan de reserve groot onderhoud wegen.	-207
· Omdat de vervanging van de openbare verlichting cyclisch (op projectbasis) plaats vindt, fluctueren de jaarlijkse lasten hiervan. Doordat de uitgaven in 2021 hoger waren dan het gemiddelde, is ook de dekking uit de reserve hoger.	77

- Door het later dan gepland uitvoeren en gereed komen van de renovatie van het gemeentehuis (masterplan), zijn ook de geplande onttrekkingen aan de reserves eenmalige dekkingsmiddelen en toekomstbestendige organisatie (incl. huisvesting) later (2021) uitgevoerd dan begroot. 480
- In 2020 is gestart met het realiseren van ombuigingen binnen het sociaal domein. Om beleid te intensiveren, projecten op te starten en om tijd te overbruggen waren eenmalige middelen beschikbaar. De middelen ter overbrugging van het tekort ad € 390.000 behoeften nog niet ingezet te worden in 2021, waardoor de onttrekking aan de reserve risico's sociaal domein lager is. -390
- De onttrekking aan de reserve minimabeleid is hoger dan begroot; dit wordt met name veroorzaakt door hogere uitgaven voor de nieuw opgezette compensatie voor de eigen bijdrage (ingaaude 2020). Doordat de eigen bijdrage over 2020 pas in 2021 duidelijk werd, is in 2021 voor twee jaar aan eigen bijdrage verrekend. Dit zorgde voor een toevoeging aan de reserve in 2020 en een onttrekking in 2021. 79
- Diverse uitgaven op het gebied van personeel en organisatie, waarvoor middelen zijn gereserveerd in de reserve organisatieontwikkeling / langdurige ziekte, worden gedekt door een onttrekking aan deze reserve. Doordat sommige geplande uitgaven waren uitgesteld of een langere looptijd hadden, is een hoger bedrag onttrokken dan begroot. 334
- Omdat de uitgaven en investeringen die uit de reserve ICT worden gedekt, lager waren dan geraamd (met name door het nog niet afronden van enkele projecten zoals av-middelen, BRP), is ook de dekking (onttrekking) uit de reserve ICT-investeringen lager. -283
- Conform besluitvorming door de raad is de gerealiseerde opbrengst precariobelasting, die nog in de reserve precariobelasting zat, hieraan onttrokken en toegevoegd aan de reserve huisvesting onderwijsvoorzieningen (zie onder de lasten). 2.41
4
- Voor diverse investeringen uit het investeringsplan worden de kapitaallasten gedekt door een onttrekking aan de reserve kapitaallasten. Door het nog niet realiseren of afronden van (een deel van) deze investeringen, zijn nog geen kapitaallasten geboekt en daarom vindt ook nog geen dekking uit de reserve plaats. De kapitaallasten worden conform het financieel beleid voor het eerst geboekt in het jaar na afronding van de investering. Zie ook de analyse van de kapitaallasten (bijlage 2). Daarnaast is € 88.000 onttrokken en weer toegevoegd aan de reserve vervanging bruggen (zie onder de lasten). -397
- In 2021 is minder onttrokken aan de reserve herstel- en stimuleringsagenda (corona), doordat een deel van de middelen voor het uitwerkingsplan stimuleringsbudgetten nog niet zijn ingezet. Daarnaast is het saldo van de ontvangen compensatie van het rijk en de gedane uitgaven toegevoegd aan de reserve. -842

Overzicht van algemene dekkingsmiddelen

Verplichte indicatoren vanuit de regelgeving bij dit programma.

Indicator	2018	2019	2020	2021
Woonlasten éénpersoonshuishouden <i>Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.</i>	544	602	605	609
Woonlasten meerpersoonshuishouden <i>Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.</i>	620	679	689	679
WOZ-waarde woningen <i>De gemiddelde WOZ waarde van woningen in 1.000 euro.</i>	275	290	314	325

Specificatie algemene dekkingsmiddelen

In de onderstaande tabel treft u het overzicht aan van de algemene dekkingsmiddelen. Deze inkomsten kenmerken zich door hun vrije bestedingsdoel. Voor de analyse van de belangrijkste verschillen wordt verwezen naar de financiële analyse algemene dekkingsmiddelen.

	Begroot 2021	Begroot 2021 na wijziging	Realisatie 2021
- Onroerend zaakbelasting	6.047	6.047	6.004
- Hondenbelasting	68	68	66
- Precariobelasting	2.086	2.070	2.059
- Forensenbelasting	342	342	369
- Toeristenbelasting	749	749	811
- Opbrengst belastingen algemeen	-699	-691	-706
- Kosten	460	468	491
Subtotaal lokale heffingen	8.133	8.117	8.112
- Algemene uitkering	51.271	51.473	54.322
- Dividend uitkering	131	131	116
- Saldo financieringsfunctie	1.444	1.444	1.309
- Overige algemene dekkingsmiddelen	-127	-127	-20
Totale algemene dekkingsmiddelen	60.852	61.038	63.839

Verschillen in optelling ontstaan door afronding.

Toelichting:

Lokale heffingen:

Betreft de heffingen waarvan de bestedingen niet wettelijk gebonden zijn. Voor meer informatie over de bruto-opbrengsten uit lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen. De opbrengst algemeen omvat de terugggevorderde invorderingskosten, alsmede de uitgekeerde woonlastenverlichting. De kosten betreft de aan Tribuut betaalde bijdrage in verband met deze heffingen.

Algemene uitkering:

Het gepresenteerde bedrag voor de algemene uitkering is inclusief het budget Wmo en verrekeningen die betrekking hebben op voorgaande jaren.

Dividend:

Dividend wordt ontvangen van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en van waterbedrijf Vitens.

Saldo financieringsfunctie:

Onder het saldo van de financieringsfunctie wordt verstaan het saldo van (a) de betaalde rente over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening courant en (b) de ontvangen rente over de uitzettingen.

Overige algemene dekkingsmiddelen:

Dit is de toegerekende rente over de eigen financieringsmiddelen en overige niet aan de andere categorieën toe te rekenen algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht aanwending post Onvoorzien

In de onderstaande tabel wordt de (eventuele) aanwending van het in de begroting opgenomen bedrag voor onvoorziene uitgaven verantwoord.

<i>(bedragen in euro)</i>	Bedrag
Begroting 2021	101.000
Begroting 2021 na wijziging	91.000
Besteding 2021	-
Saldo onvoorzien per einde boekjaar	91.000

Overzicht incidentele lasten en baten

<i>bedragen in € 1.000</i>	Incidentele lasten			Incidentele baten		
	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
1. Opgroeien in Epe	-	-	-	-	-	-
2. Actief in Epe	-	545	248	-	-	85
3. Zorg en Opvang	-	-	-	-	-	-
4. Leefbaar en veilig	-	-	-	-	-	-
5. Ruimte en wonen	200	323	388	-	-	302
6. Epe op orde	10	-	-	-	-	-
7. Duurzaamheid	-	-	-	-	-	-
8. Toezicht en handhaving	-	-	-	-	-	-
9. Bedrijvigheid	-	136	136	-	-	-
10. Weer aan het werk	-	-	915	-	-	915
11. Bestuur en Organisatie	-	-	-	-	-	-
Overhead	-	220	220	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	8	-	2.070	2.086	2.075
Mutaties in reserves	8.858	8.847	21.906	6.657	5.200	17.140
Totaal	9.068	10.078	23.813	8.727	7.286	20.517

Uit het overzicht blijkt dat de in deze jaarrekening verantwoorde incidentele lasten hoger zijn dan de incidentele baten. Hieruit wordt geconcludeerd dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten en een deel van de incidentele lasten gedekt wordt uit structurele baten. Uitgaven en inkomsten die voortkomen uit Corona zijn bestempeld als structureel met uitzondering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).

Toelichting incidentele bedragen in de realisatie > € 50.000:

Programma 2:

- Stimuleringsregeling jeugd €159.000
- Sportakkoord 2020-2022 € 85.000

Programma 5:

- Invoering van de Omgevingswet € 314.000.
- Verkoopopbrengst snippergroen € 59.000 van onroerend goed en de daaruit voortvloeiende eenmalige kosten € 56.000
- Opbrengst vanuit bouwgrondexploitatie € 245.000.

Programma 9:

- Programma Veluwe-op-1: aanleg van routes en paden € 132.000.

Programma 10:

- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) € 914.000

Overhead:

- Backoffice systeem Sociaal Domein € 109.000
- Archiefbewaarplaats € 93.000

Algemene dekkingsmiddelen:

- Ontvangen Precariobelasting € 2.059.000

Mutaties in reserves (groter dan € 500.000):

- Toevoeging aan de Reserve risico sociaal domein € 1.360.000
- Toevoeging aan de Reserve BUIG € 730.000
- Onttrekking aan de Reserve ICT € 528.000
- Toevoeging egalisatie bouwleges € 501.000
- Toevoeging Structuurvisies dorpscentra € 1.100.000
- Toevoeging Huisvesting onderwijsvoorzieningen € 4.903.000
- Toevoeging Herstel en Stimuleringsagenda € 5.004.000
- Onttrekking Herstel en Stimuleringsagenda € 1.198.000

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Dit overzicht ondersteunt bij de bepaling en de beoordeling van het structurele evenwicht voor 2021.

Bedragen in € 1.000	Structurele toevoeging			Structurele onttrekking		
	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Eenmalige dekkingsmiddelen	-	-	-	500	500	-
ICT investeringen	445	445	445	512	512	378
Vervanging openbare verlichting	276	276	-	-	-	-
Vervanging bruggen	72	72	-	-	-	-
Onderhoud Abri's	9	9	8	-	-	-
Aflossing achtergestelde lening Vitens	43	43	43	43	43	43
Verkoop aandelen VNB	24	24	24	98	98	-
Aflossing achtergestelde lening Nuon	38	38	38	38	38	38
Egalisatie winstuitkering Nuon	11	11	11	54	54	-
Overdracht RGV fietspaden	-	-	-	47	47	-
Meubilair gymlokalen	22	22	-	20	20	-
Participatie	-	-	-	26	26	-
Huisvesting onderwijsvoorziening	500	500	-	26	26	-
Starterslening	52	52	44	8	8	8
Dekking kapitaallasten	-	-	-	875	875	389
Totaal	1.492	1.492	613	2.247	2.247	856

Bezoldiging topfunctionarissen

De Wet Normering Topinkomens (WNT) stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector.

De toegekende bezoldigingen liggen onder de bezoldigingsnorm.

Gegevens 2021	C. Kats	D. Kattenberg
Functiegegevens:	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde dienstverband	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1	0,89
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging 2021:		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	109.232	81.364
Beloningen betaalbaar op termijn	20.654	14.602
Subtotaal	129.886	95.966
Individueel toepasselijk WNT-maximum	209.000	186.010
Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2021:	129.886	95.966
Motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting vordering onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2020		
Aanvang en einde dienstverband	1/1 - 31/12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1	0,89
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging 2020:		
Beloning	108.243	74.861
Beloningen betaalbaar op termijn	19.601	13.440
Subtotaal	127.844	88.301
Toepasselijk WNT-maximum	201.000	178.667
Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2020:	127.844	88.301

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Programma / taakvelden		Baten	Lasten	Saldo
Programma 1: Opgroeien in Epe		972.934	14.391.303	-13.418.370
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	185.253	-185.253
4.2	Onderwijshuisvesting	79.915	1.471.026	-1.391.111
4.3	Onderwijsbeleid en leerling zaken	874.086	2.288.195	-1.414.109
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	125.704	-125.704
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	18.933	804.555	-785.622
6.2	Wijkteams	-	802.878	-802.878
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-	7.151.777	-7.151.777
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	644.589	-644.589
7.1	Volksgezondheid	-	917.325	-917.325
Programma 2: Actief in Epe		655.546	4.535.533	-3.879.987
5.1	Sportbeleid en activering	97.809	507.280	-409.471
5.2	Sportaccommodaties	495.428	1.593.718	-1.098.289
5.3	Cultuur: presentatie, productie, participatie	-	691.889	-691.889
5.4	Musea	-	646.283	-646.283
5.6	Media	58.006	1.096.363	-1.038.357
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.302		4.302
Programma 3: Zorg en opvang		1.507.394	11.290.289	-9.782.894
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.050	1.257.376	-1.256.326
6.2	Wijkteams	96	857.611	-857.515
6.3	Inkomensregelingen	14.275	336.028	-321.754
6.4	Begeleide participatie	-	828.792	-828.792
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-	1.089.940	-1.089.940
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	434.579	5.788.401	-5.353.822
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-	518.682	-518.682
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	1.028.545	275.746	752.799
7.1	Volksgezondheid	28.850	337.713	-308.863
Programma 4: Leefbaar en veilig		37.191	2.486.451	-2.449.260
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-	2.269.405	-2.269.405
1.2	Openbare orde en veiligheid	37.191	157.416	-120.224
8.3	Wonen en bouwen	-	59.631	-59.631
Programma 5: Ruimte en wonen		4.172.338	4.085.034	87.304
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.852.962	664.480	1.188.482
5.4	Musea	121.534	275.688	-154.154
5.5	Cultureel erfgoed	-	40.952	-40.952
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	42.143	63.994	-21.852
8.1	Ruimtelijke ordening	157.882	1.116.542	-958.660
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	665.209	359.802	305.406
8.3	Wonen en bouwen	1.332.609	1.563.575	-230.966
Programma 6: Epe op orde		1.432.588	5.712.840	-4.280.252
2.1	Verkeer en vervoer	79.732	2.899.807	-2.820.075
2.2	Parkeren	1.554	22.126	-20.572
2.5	Openbaar vervoer	-	1.809	-1.809
5.5	Cultureel erfgoed	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	211.921	1.774.761	-1.562.840
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.139.381	1.014.337	125.044
Programma 7: Duurzaamheid		7.741.414	7.533.977	207.437
0.64	Belastingen overig	-	161	-161
7.2	Riolering	2.830.085	2.388.839	441.246
7.3	Afval	4.650.567	3.504.661	1.145.906
7.4	Milieubeheer	260.762	1.640.317	-1.379.555
Programma 8: Toezicht en handhaving		220.806	928.982	-708.175
1.2	Openbare orde en veiligheid	197.306	765.007	-567.701
8.1	Ruimtelijke ordening	-	102.839	-102.839

8.3	Wonen en bouwen	23.500	61.136	-37.636
Programma 9: Bedrijvigheid		-15.095	928.098	-943.194
2.1	Verkeer en vervoer	-	-	-
3.1	Economische ontwikkeling	-	200.947	-200.947
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-	127.750	-127.750
3.4	Economische promotie	-15.095	399.267	-414.363
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	200.134	-200.134
Programma 10: Weer aan het werk		8.206.170	15.822.662	-7.616.492
6.3	Inkomensregelingen	8.102.715	10.074.575	-1.971.860
6.4	Begeleide participatie	-	4.149.513	-4.149.513
6.5	Arbeidsparticipatie	103.455	732.217	-628.762
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-	866.358	-866.358
Programma 11: Bestuur en organisatie		438.469	3.373.796	-2.935.327
0.1	Bestuur	15.871	1.793.417	-1.777.546
0.2	Burgerzaken	417.867	1.099.355	-681.488
0.8	Overige baten en lasten	4.731	476.449	-471.718
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	4.576	-4.576
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		64.443.679	604.244	63.839.436
0.5	Treasury	1.518.761	93.869	1.424.892
0.61	OZB woningen	4.453.510	361.456	4.092.054
0.62	OZB niet-woningen	1.549.256	89.586	1.459.670
0.64	Belastingen overig	1.419.750	25.384	1.394.366
0.7	Algemene en overige uitkeringen	54.322.484	-	54.322.484
0.8	Overige baten en lasten	-	19.511	-19.511
3.4	Economische promotie	1.179.919	14.438	1.165.481
Overhead		522.957	11.207.434	-10.684.477
0.4	Overhead	522.957	11.207.434	-10.684.477
Resultaatbestemming		17.688.487	23.096.958	-5.408.472
0.10	Mutaties reserves	17.688.487	23.096.958	-5.408.472
Gerealiseerd resultaat		108.024.878	105.997.602	2.027.276

Balans per 31 december 2021

(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020	PASSIVA	31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa	325	151	Eigen vermogen	68.211	60.775
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en saldo agio/disagio			- Algemene reserve	2.740	3.880
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	189		- Bestemmingsreserves		
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	136	151	· Voor egalisatie van tarieven	371	250
			· Overige bestemmingsreserves	63.073	56.158
Materiële vaste activa	62.837	59.679	· Gerealiseerd resultaat	2.027	488
- Investerings met een economisch nut			Voorzieningen	8.977	9.261
- gronden uitgegeven in erfpacht			- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.590	5.106
- overige investeringen met een economisch nut	33.894	31.563	- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.039	2.183
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.	19.240	19.758	- Door derden beklemde middelen met een specifieke toepassingsrichting	2.348	1.972
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	9.703	8.358			
			Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
Financiële vaste activa	5.686	5.322	- Obligatieleningen	-	-
- Kapitaalverstrekkingen aan:			- Onderhandse leningen van:		
- deelnemingen			· binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
- gemeenschappelijke regelingen			· binnenlandse banken en overige financiële instellingen	-	-
- overige verbonden partijen			· binnenlandse bedrijven	-	-
- Leningen aan:			· overige binnenlandse sectoren	-	-
- woningbouwcorporaties			· buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
- deelnemingen			- Door derden belegde gelden	-	-
- overige verbonden partijen			- Verplichtingen uit hoofde van financial-lease overeenkomsten	-	-
- Overige langlopende leningen u/g	5.491	5.128			
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	194	194			

- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-						
Totaal vaste activa	68.849	65.152			Totaal vaste passiva	77.188	70.036	
Flottende activa					Flottende passiva			
Vorraden	170-	564-			Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	4.865	4.849	
- Grond- en hulpstoffen					- Kasgeldleningen	-	-	
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie door gemeente	170-	564-			- Banksaldi	0	-	
- Gereed product en handelsgoederen	-	-			- Overige schulden	4.865	4.849	
- Vooruitbetalingen					- Uitzettingen in's Rijks schatkist	-	-	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.813	4.059			Overlopende passiva	4.812	5.422	
- Vorderingen op openbare lichamen	430	234			- Nog te betalen bedragen	2.087	1.198	
- Verstrekte kasgeldleningen	-	-			- Vooruit ontvangen bedragen (overheidslichamen)	2.693	4.203	
- Uitzettingen in's Rijks schatkist	866	596			- Vooruit ontvangen bedragen (overig)	32	21	
- Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen								
- Overige vorderingen	4.517	3.230						
- Overige uitzettingen								
Liquide middelen	1	79						
- Kassaldi	1	1						
- Banksaldi	0	78						
Overlopende activa	12.373	11.580						
Totaal vlottende activa	18.018	15.155			Totaal vlottende passiva	9.678	10.271	
Totaal generaal	86.866	80.307			Totaal generaal	86.866	80.307	
					Borg en garantstellingen	96.515	102.427	

Toelichting op de balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividend van deelnemingen wordt als bate genomen in het jaar volgend op het jaar waarop het dividend betrekking heeft.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Omdat het niet is toegestaan om voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume op te nemen, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden. In de verslagperiode is hiervan geen sprake geweest.

In de jaarrekening zijn onder overlopende passiva opgenomen de van overheidslichamen ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Grondslagen voor de balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.

De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven over de looptijd van de betrokken geldlening.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen.

De verleende bijdragen worden afgeschreven over de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het netto investeringsbedrag afgeschreven.

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Op investeringen die zijn gerealiseerd tot en met 2016 is in sommige gevallen eenmalig extra afgeschreven zonder economische noodzaak (ter vermindering van toekomstige lasten) of zijn reserves op de investeringen afgeboekt (investeringen met een maatschappelijk nut). Vanaf 2017 worden (door gewijzigde regelgeving) investeringen in alle gevallen geactiveerd en afgeschreven. In die gevallen waarin voor de investering een specifieke reserve is gevormd, wordt bij realisatie het desbetreffende bedrag uit de reserve toegevoegd aan de reserve dekking kapitaallasten. Vervolgens worden de kapitaallasten van de investering over de afschrijvingsduur jaarlijks gedekt door een onttrekking aan deze reserve.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen vloeien voort uit de Nota activerings- en afschrijvingsbeleid en bedragen in jaren:

Activa soort	Termijn
Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	15 - 40
Grond, weg en waterbouwkundige werken	5 - 40
Vervoermiddelen	6 - 15
Machines, apparaten en installaties	5 - 15
Overige materiële vaste activa waaronder inventarissen	5 - 10
Automatisering hardware/software	4 - 10

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken, worden geactiveerd en afgeschreven. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven volgens bovenstaande afschrijvingstermijnen). Voor zover specifieke dekking van de investeringsuitgaven aanwezig is binnen reserves, worden bij realisatie deze middelen toegevoegd aan de reserve dekking kapitaallasten. Vervolgens worden de kapitaallasten over de afschrijvingsduur van de investering jaarlijks gedekt door een onttrekking aan deze reserve.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en verstrekte leningen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van N.V.'s en B.V.'s ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot nu toe is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Vlottende activa

Vorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) en een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Voor zover daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Hierbij wordt de 'POC-methode' toegepast (percentage of completion, ofwel: het resultaat wordt naar rato van de verrichte prestaties geboekt).

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt dynamisch bepaald op basis van de geschatte kansen op inning van de vordering.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies of het risico.

De voorziening voor pensioenverplichtingen politieke ambtsdragers is tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De voorzieningen voor groot onderhoud zijn gebaseerd op een meerjarenplanning voor het onderhoud van de gemeentelijke panden. Hierbij is rekening gehouden met de kwaliteitseisen en het beleid zoals dat is geformuleerd in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

De gewaarborgde geldleningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde verminderd met de aflossingen.

Toelichting op de balans 2021

Immateriële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa:

	Boekwaarde 31-12-2020	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio/disagio	-	-	-	-	-	-	-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	-	189	-	-	-	-	189
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	151	-	-	14	-	-	136
Totaal	151	189	-	14	-	-	325

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
In erfpacht uitgegeven gronden	-	-
Overige investeringen met een economisch nut	33.894	31.563
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	19.240	19.758
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	9.703	8.358
Totaal	62.837	59.679

De boekwaarde van de erfpachtgronden is in het boekjaar niet gemuteerd.

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Categorie vast actief	31-12-2021	31-12-2020
Gronden en terreinen (210 en 214)	3.761	3.983
Woonruimten (220)	0	0
Bedrijfsgebouwen (230 en 234)	25.608	23.405
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (240)	2.664	2.819
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (240)	19.240	19.758
Vervoermiddelen (250)	5	8
Machines, apparaten en installaties (260)	1.837	1.324
Overige materiële vaste activa (270+274)	19	25
Totaal	53.135	51.321

Het navolgende overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2020	Investerin g	Desinvesteringe n	Afschrijvinge n	Bijdragen van derden	Afwaarderinge n	Boekwaard e 31-12-2021
Gronden en terreinen (210 en 214)	3.983	102	321	3		-	3.761
Woonruimten (220)	-	-	-	-	-	-	-
Gebouwen (230 en 234)	23.405	3.433	-	1.230	-	-	25.608
Grond-, weg-, water- bouwkundige werken (240)	2.819	-	-	155	-	-	2.664
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (240)	19.758	201	-	692	28	-	19.240
Vervoermiddelen (250)	8	-	-	3	-	-	5
Machines, apparaten en installaties (260)	1.324	712	-	198	-	-	1.837
Overige materiële vaste activa (270 en 274)	25	-	-	6	-	-	19
Totaal	51.321	4.448	321	2.286	28	-	53.135

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering.

Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met economisch nut staan in onderstaand overzicht (> € 500.000):

	Beschikbaa r gesteld bedrag	Werkelijk bested in 2021	Cummulatief bested (netto)
Masterplan bouwkosten gemeentehuis	4.400	2.210	4.191
Masterplan onvoorzien	450	502	604

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boekwaarde 31-12-2020	Investerin g	Desinvesteringe n	Afschrijvinge n	Bijdragen van derden	Afwaarderinge n	Boekwaard e 31-12-2021
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-	-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.358	1.828	-	301	182	-	9.703
Overige materiële vaste activa	1	-	-	0	-	-	-
Totaal	8.358	1.828	-	301	182	-	9.703

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief.

Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame

waardeverminderinge
n.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met maatschappelijk nut staan in onderstaand overzicht (> € 500.000):

	Beschikbaar gesteld bedrag	Werkelijk besteed in 2021	Cumulatief besteed (netto)
Centrumplan Vaassen fase 2	909	735	849

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2021 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2020	Mutaties 2021	Investeringen	Extra afschrijvingen	Aflossing/ afschrijving	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2021
Leningen aan:							
· woningbouwcorporaties	-	-	-	-	-	-	-
· deelnemingen	-	-	-	-	-	-	-
· overige verbonden partijen	-	-	-	-	-	-	-
Overige langlopende leningen	5.128	-	536	-	172	-	5.491
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	194	-	-	-	-	-	194
Totaal	5.322	-	536	-	172	-	5.686

Viottende activa

Voorrade n

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	31-12-2021	31-12-2020
Grond- en hulpstoffen	-	-
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie door gemeente	-170	-564
Gereed product en handelsgoedere n	-	-
Vooruitbetalinge n	-	-
Totaal	-170	-564

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2021 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaard e 31-12-2020	Herrubricerin g	Investeringe n	Opbrengste n	Winstuitnam e reserve	Afwaarderinge n	Balanswaard e 31-12-2021
Onderhanden werk (part)	-330	-	34	-	111	-6	-192
Bouwgrond in exploitatie gemeente	-234	-	127	-6	135	-	23
Onderhanden werk (Grond ov.)	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	-564	-	161	-6	246	-6	-170

In het onderstaande overzicht is een uitsplitsing per complex van het verloop over 2021 opgenomen:

Complex	Boekwaard e 31-12-2020	Herrubricerin g	Investeringe n	Opbrengste n	Winstuitnam e reserve	Afwaarderinge n	Balanswaard e 31-12-2021
· Warande	-58	-	1	-	57	-	-
· De Pirk Noord	-265	-	32	-	52	-6	-188
· Klaarbeek	-7	-	1	-	2	-	-4
Onderhanden werk (part)	-330	-	34	-	111	-6	-192
· Hoge Weerd	-	-	18	-	-	-	18
· Kweekweg VI	-234	-	109	-6	135	-	4
Bouwgrond in exploitatie gemeente	-234	-	127	-6	135	-	23
· Onderhanden werk (Grond ov.)	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	-564	-	161	-6	246	-6	-170

Parameters grondexploitatiebegrotingen

Bij de actualisatie van de grondexploitatiebegrotingen zijn de volgende parameters gehanteerd

(tussen haakjes zijn de wijzigingen ten opzichte van de begrotingen per 30 juni 2021 aangegeven):

kostenstijging	4% per jaar	(was 2,5% per jaar)
opbrengststijging woningen	3% per jaar	(was 1% per jaar)
opbrengststijging bedrijfsterrein	2% per jaar	(was 1% stijging per jaar)
rekenrente	0,41% per jaar	(was 0,34% per jaar)

Verwacht exploitatieresultaat

Boekwaarde bouwgronden in exploitatie per 31-12-2021	23.000
Nog te maken kosten bouwgronden in exploitatie door gemeente	673.000
Nog te verwachten opbrengsten	-1.059.000
verwacht exploitatieresultaat (- is voordelig)	-363.000

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid en Programma 5 Ruimte en Wonen.

Uitzettingen korter dan één jaar

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2021	Gecorrigeerd saldo 31-12-2020
Vorderingen openbare lichamen	430	-	430	234
Verstrekte kasgeldleningen	-	-	-	-
Uitzettingen in's Rijks schatkist	866	-	866	596
Vorderingen BUIG	1.369	-714	654	406
Overige vorderingen	4.258	-395	3.863	2.824
Totaal	6.923	-1.109	5.813	4.059

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

(bedragen x € 1000)		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	676	1.803		
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	206	211	187	176
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	470	465	1.616	1.626
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	90.146			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	90.146			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
Tot 1 juli 2021 (1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	676		1.803	
Vanaf 1 juli 2021 (1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.					
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	18.528	19.191	17.196	16.233
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	206	211	187	176

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	31-12-2021	31-12-2020
Kas	1	1
Banksaldi	0	78
Totaal	1	79

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	31-12-2021	31-12-2020
Vooruitbetaalde bedragen	901	531
BCF	5.313	5.437
Voorschotbedragen overheidslichamen		
Nog te ontvangen bedragen (overig)	6.159	5.613
Totaal	12.373	11.580

Eigen Vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	31-12-2021	31-12-2020
Algemene reserve	2.740	3.880
Bestemmingsreserves	63.444	56.407
Nog te bestemmen resultaat	2.027	488
Totaal	68.211	60.775

Het verloop in 2021 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

	Saldo 31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2021
Algemene reserve	3.880	317	-1.457	2.740
Bestemmingsreserves	56.407	23.268	-16.231	63.444
Resultaat	488	2.027	-488	2.027
Totaal	60.775	25.612	-18.177	68.211

Onder "resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het huidige en voorgaande boekjaar. De hoogte van de reserves is gebaseerd op de actuele situatie en reële verplichtingen.

Toelichting op de aard en doelstelling van de bestemmingsreserves

De aard en doelstelling en het verloop over het boekjaar van de afzonderlijke (bestemmings)reserves is opgenomen in het overzicht 'verloop reserves en voorzieningen'.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2021 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Saldo 31-12-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2021
Verplichtingen / verliezen / risico's	5.106	62	32	545	4.590
Onderhoudsvoorzieningen	2.183	360	57	448	2.039
Derden bekleemde middelen	1.972	376	-	-	2.348
Totaal	9.261	798	89	993	8.977

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen die ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanvullingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Toelichting op de aard en doelstelling van de voorzieningen:

De aard en doelstelling en het verloop over het boekjaar van de afzonderlijke voorzieningen is opgenomen in het overzicht 'verloop reserves en voorzieningen'.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	31-12-2021	31-12-2020
Obligatieleningen	-	-
Onderhandse leningen:		
· binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
· binnenlandse banken en overige financiële instellingen	-	-
· binnenlandse bedrijven	-	-
· overige binnenlandse sectoren	-	-
· buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
Totaal onderhandse leningen	-	-
Door derden belegde gelden	-	-
Waarborgsommen	-	-
Totaal	-	-

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden:

	Saldo 31-12-2020	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2021
Obligatieleningen	-	-	-	-
Onderhandse leningen	-	-	-	-
Door derden belegde gelden	-	-	-	-
Waarborgsommen	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	31-12-2021	31-12-2020
Schulden < 1 jaar	4.865	4.849
Overlopende passiva	4.812	5.422
Totaal	9.678	10.270

De in de balans opgenomen kortlopende schulden worden als volgt gespecificeerd:

	31-12-2021	31-12-2020
Kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	0	-
Overige schulden	4.865	4.849
Uitzettingen in's Rijks schatkist	-	-
Totaal	4.865	4.849

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	31-12-2021	31-12-2020
Nog te betalen bedragen	2.087	1.198
Vooruit ontvangen bedragen overheidslichamen	2.693	4.203
Vooruit ontvangen bedragen overig	32	21
Totaal	4.812	5.422

Toelichting op de vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen:

	Saldo 31-12-2020	toevoeging	vrijval	Saldo 31-12-2021
VOB Europese overheidslichamen:				
· 176408 European City Facility subsidie	-	42	-	42
VOB het Rijk:				
· 176351 OAB	368	-	21	347
· 176392 Ronde Quickbornlaan	147	-	147	-
· 176393 Drempels Officiersweg	6	-	-	6
· 176396 Gemeentelijke hulp gedupeerden Toeslagen	8	5	12	1
· 176399 Regiodeal: toek.best.bedr.terr Cleantech Regio	-	44	-	44
· 176403 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers	3.548	929	3.384	1.093
· 176404 Ventilatie scholen	-	861	-	861
· 176407 Regeling reductie energieverbruik (Sisa)	-	145	-	145
· 176409 Controle Corona Toegangsbewijs 2020	-	48	-	48
VOB overige Nederlandse overheidslichamen:				
· 176376 Afval	38	-	-	38
· 176390 Recreatieve Fietsverbinding Vemderweg	44	-	2	42
· 176394 Haltehavens Tongerenseweg	44	-	37	7
· 176406 Klompenpaden	-	19	-	19
Totaal	4.203	2.093	3.603	2.693

Borg en garantstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen wordt als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd:

Aard (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Volksgesondheid	p.m.	0,0%	-	-
Volkshuisvesting A 100%	116	100,0%	9	6
Volkshuisvesting B 50%	259.493	50,0%	102.418	96.509
Totalen	259.609		102.427	96.515

In 2021 zijn geen bedragen betaald wegens de verleende borg- en garantstellingen.

De stand van de borg-en garantstellingen per 1 januari 2021 sluit niet aan met het eindsaldo dat gepresenteerd werd op de balans 2020 omdat in die eindstand een rekenfout gemaakt was en die is in de beginstand van 2021 gecorrigeerd.

Niet uit de balans blijvende (langlopende) verplichtingen

In de balans zijn alle bezittingen en schulden toegelicht. Er zijn ook verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen. In onderstaand overzicht zijn deze verplichtingen opgenomen. In onderstaand overzicht zijn de contracten/verbonden partijen opgenomen met een jaarbedrag boven de Europese aanbestedingsnorm met een resterende looptijd van meer dan 2 jaar.

(bedragen x € 1.000)

Partij	Jaarbedrag	Eerste mogelijkheid einde contract
Axent Groen B.V.	4.085	2024
Circulus B.V.	3.462	doorlopend
GGD Noord en Oost Gelderland	673	doorlopend
Omgevingsdienst Veluwe IJssel	904	doorlopend
Previder Corporaties (Unified B.V.)	383	2025
Veiligheidsregio Noord-Oost Gelderland	1.932	doorlopend
Bijdrage renovatie basisschool Krugerstee Vaassen	2.434	2022

Overzicht verloop reserves en voorzieningen 2021

Soort en naam reserve / voorziening	Saldo 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2021
Algemene reserve				
90000 Algemene reserve	3.880.103	316.749	1.457.000	2.739.852
90001 Saldo baten en lasten	488.194		488.194	-
Totaal Algemene reserve	4.368.297	316.749	1.945.194	2.739.852
Bestemmingsreserves				
90002 Bespaarde rente	290.128	118.412	354.512	54.028
90003 Eenmalige dekkingsmiddelen	8.063.985	1.550.280	2.484.663	7.129.602
90007 ICT investeringen	4.421.993	660.860	707.793	4.375.060
90060 Groot onderhoud gem. gebouwen	408.258	8.165	-	416.423
90065 Toekomstbest. Organisatie en huisvesting	204.038	4.081	208.118	-
90085 Duurzaamheid	34.885	47.088	17.892	64.081
92005 Onderhoud wegen	1.511.443	1.081.688	-	2.593.131
92009 Vervanging openbare verlichting	435.806	341.195	484.938	292.063
92015 Duurzaam Veilig	5.252	105	-	5.357
92028 Onderhoud Abri's	5.217	8.504	-	13.721
92035 Overdracht fietspaden RGV	463.063	9.261	46.583	425.741
92045 Vervanging bruggen	67.371	161.451	-	228.823
93003 Egalisatie winstuitkering Nuon	541.855	10.837	54.000	498.692
93004 Verkoop 14 aandelen VNB (6%)	399.976	23.999	98.000	325.974
93006 Afl. achtergestelde lening Nuon	1.888.724	37.774	37.774	1.888.724
93007 Verkoop aand. tbv lening Vitens	155.160	-	155.160	-
93008 Afl. achtergestelde lening Vitens	2.172.239	198.605	43.445	2.327.399
94017 Meubilair gymlokalen	32.491	22.444	9.026	45.909
94023 Huisvesting onderwijsvoorzieningen	2.875.504	4.960.953	48.043	7.788.414
94030 Asbestsanering scholen	43.871	877	-	44.748
95003 Restauratie/onderh. monumenten	25.910	11.545	-	37.456
95007 Ondh./verv. besch. laanbomen	9.817	196	-	10.013
95010 Kunst openbare ruimte	30.431	24.609	8.203	46.836
95018 Renovatie kunst- en natuurgrasvelden	170.843	66.117	-	236.960
95028 Uitvoering groenstructuurplan	22.070	441	617	21.894
95050 Bosbedrijf	10.000	201	10.201	-
96013 Groot onderhoud pand Apeldoornseweg 85	20.865	417	-	21.283
96028 Risico's sociaal domein	7.768.979	1.598.535	2.846.441	6.521.072
96032 Minimabeleid	345.280	46.360	78.700	312.939
96050 Participatie	1.631.398	275.383	26.000	1.880.781
96109 BUIG-middelen	1.810.350	766.125	-	2.576.475
97015 Riolering	145.470	2.909	14.692	133.687
97020 Afval	0	155.638	-	155.638
98032 Structuurvisies dorpscentra	3.628	1.100.073	-	1.103.701
98035 Starterslening	385.231	43.783	7.705	421.309
98043 Egalisatie opbrengst bouwleges	526.990	512.297	-	1.039.286
99000 Bouwgrondexploitatie	3.564.916	316.946	232.136	3.649.727
99005 Organisatieontwikkeling/langdurige ziekte	693.804	274.471	431.221	537.054
99007 Herstel schade nutsbedrijven	104.085	2.082	-	106.167
99010 Egalisatie hondenbelasting	104.100	2.082	54.133	52.049
99011 Precariobelasting	2.366.572	47.331	2.413.904	-
99016 Herstel- en stimuleringsagenda	-	4.549.310	740.535	3.808.775
99018 Generatiepact	125.246	2.505	10.629	117.122
99020 Dekking Kapitaallasten	8.391.617	1.433.282	477.956	9.346.943
99920 Restantbudgetten 2020	4.128.467	-	4.128.467	-
99921 Restantbudgetten 2021		2.789.187	-	2.789.187
Totaal Bestemmingsreserves	56.407.329	23.268.404	16.231.487	63.444.244

Voorzieningen

Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	2.079.250	341.674	392.337	2.028.587
90008 Pensioenen pol. ambtsdragers	4.512.942	-	101.741	4.411.201
92011 Groot onderhoud bruggen	48.468	17.639	55.788	10.320
92109 Groot onderhoud openbare verlichting	55.590	1.112	56.701	-
97004 Begraven	533.351	212.217	-	745.568
97012 Riolering	1.438.422	164.109	-	1.602.531
98125 Bouwgr.expl. fac. n.t.m. kst. afgesl.proj.	136.072	23.264	18.691	140.646
98130 Risico's bouwgrondexploitatie	456.946	38.400	456.946	38.400
Totaal Voorzieningen	9.261.041	798.415	1.082.204	8.977.253

Aard en doelstelling Reserves

Bestemmingsreserves voor egalisatie van tarieven

97015 Riolering

Het egaliseren van voor- en nadelen die (op basis van nacalculatie) ontstaan door efficiency- of aanbestedingsverschillen op de kosten van uitvoering van de brede rioleringstaak (beheer, onderhoud, investeringen) en door over- of onderdekking in de opbrengst rioolheffing (100% kostendekking op begrotingsbasis). De reserve wordt op begrotingsbasis ingezet voor tariefegalisatie.

97020 Afval

Het egaliseren van voor- en nadelen die (op basis van nacalculatie) ontstaan door efficiency-verschillen op de beheer- en uitvoeringskosten van de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen en door over- of onderdekking in de opbrengst afvalstoffenheffing (100% kostendekking op begrotingsbasis). De reserve wordt op begrotingsbasis ingezet voor tariefegalisatie.

99010 Egalisatie hondenbelasting

Het egaliseren van voor- en nadelen die (op basis van nacalculatie) ontstaan in de kosten van de voorzieningen voor hondenbezitters of in de opbrengst hondenbelasting (100% kostendekking op begrotingsbasis). De reserve wordt op begrotingsbasis ingezet voor tariefegalisatie.

Overige bestemmingsreserves

90002 Bespaarde rente

Het reserveren van middelen die ontstaan door het toerekenen van bespaarde rente (door de inzet van eigen financieringsmiddelen) aan de exploitatie. De middelen kunnen worden ingezet (via de integrale afweging bij de begroting) voor de dekking van investeringen of andere eenmalige uitgaven.

90003 Eenmalige dekkingsmiddelen

Het reserveren van eenmalig beschikbare middelen ter dekking van eenmalige uitgaven die zijn opgenomen in de (meerjaren)begroting.

90007 ICT investeringen

Het reserveren van middelen ter dekking van uitgaven en investeringen uit het ICT bestedingsplan.

90060 Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Het reserveren van voordelen die ontstaan bij de verkoop van gemeentelijke panden, om hiermee noodzakelijke aanvullingen van onderhoudsvoorzieningen van panden (als gevolg van actualisatie van het onderhoudsplan) op te kunnen vangen.

90065 Toekomstbestendige organisatie incl. huisvesting

Het reserveren van een startkapitaal om te kunnen onderzoeken welke aanvullende maatregelen nodig zijn om de aanbouw van het gemeentehuis af te stoten en het oorspronkelijke gemeentehuis duurzaam geschikt te maken voor de huisvesting van de compactere ambtelijke organisatie.

90085 Duurzaamheid

Het reserveren van middelen voor de dekking van beleidsinitiatieven op het gebied van duurzaamheid. Deze reserve is ook een startkapitaal voor het in het collegeprogramma 2014-2018 opgenomen 'revolving fund'.

92005 Onderhoud wegen

Het egaliseren van de onregelmatig gespreide uitgaven voor het onderhoud van de wegen in de gemeente.

92009 Vervanging openbare verlichting

Het egaliseren van de onregelmatig gespreide uitgaven voor de vervanging van de openbare verlichting.

92015 Duurzaam Veilig

Het reserveren van middelen om de uitgaven te dekken van in het meerjareninvesteringsplan opgenomen uitgaven ten behoeve van projecten "Duurzaam Veilig".

92028 Onderhoud Abri's

De reserve is ingesteld om de van derden ontvangen gelden voor de exploitatie van de reclamevlakken in abri's en plattegrondkasten in de gemeente in te kunnen zetten voor het beheer en de vervanging van abri's en plattegrondkasten.

92035 Onderhoud fietspaden RGV

Het reserveren van middelen om de uitgaven te dekken van het onderhoud en (bijdragen aan) investeringen in / reconstructie van recreatieve fietspaden. Hiervoor zijn destijds van de RGV en de provincie middelen ontvangen in verband met de overdracht van het beheer van de recreatieve fietspaden van de RGV aan de gemeente.

92045 Vervanging bruggen

Het egaliseren van de onregelmatig gespreide uitgaven voor de vervanging van de bruggen in de gemeente.

93003 Egalisatie winstuitkering Nuon

Het reserveren van ontvangen afkoopbedragen van Nuon/VNB. De rente over de reserve en het saldo van de reserve worden ingezet als algemeen (structureel) dekkingsmiddel in de begroting.

93004 Verkoop 14 aandelen VNB

Het reserveren van de afkoopsom (winstuitkering) door verkoop van aandelen VNB (1993). De rente over de reserve (6%) en het saldo van de reserve worden ingezet als algemeen (structureel) dekkingsmiddel.

93006 Aflossing achtergestelde lening Nuon

Het reserveren van de jaarlijkse aflossing van de achtergestelde lening aan Nuon. De rente over de reserve is een algemeen dekkingsmiddel en komt ten gunste van de exploitatie ter compensatie van de weggefallen dividenduitkering.

93007 Verkoop aandelen t.b.v. lening Vitens

Het reserveren van de boekwinst op de achtergestelde lening die aan Vitens is verstrekt na conversie van de gewone aandelen in Vitens. In 15 jaar - tot en met 2021 - wordt de lening afgelost in gelijke termijnen. De aflossingen worden jaarlijks toegevoegd aan reserve 93008. Aan de reserve wordt geen rente toegevoegd.

93008 Aflossing achtergestelde lening Vitens

Het reserveren van de jaarlijkse aflossing van de achtergestelde lening aan Vitens. De rente over de reserve is een algemeen dekkingsmiddel en komt ten gunste van de exploitatie ter gedeeltelijke compensatie van het wegvallen van de dividenduitkering.

94017 Meubilair gymlokalen

Het reserveren van middelen om de uitgaven voor onderhoud en vervanging van toestellen in de gymlokalen gelijkmatig te verdelen over de jaren.

94023 Huisvesting onderwijsvoorzieningen

Het reserveren van middelen voor de toekomstige onderwijsvoorzieningen in de gemeente Epe.

94030 Asbestsanering scholen

Het reserveren van middelen om de uitgaven te dekken van asbestsanering van schoolgebouwen.

95003 Restauratie en onderhoud monumenten

Het reserveren van middelen voor de dekking van het verstrekken van subsidies in restauratiekosten en kosten van onderhoud van monumenten. Het betreft gemeentelijke bijdragen in situaties die niet langer uitgesteld kunnen worden en waarbij men afhankelijk is van gemeentelijke subsidie.

95007 Onderhoud/vervanging beschadigde laanbomen

Het beschikbaar houden van door de verzekering uitgekeerde schadevergoedingen voor beschadigde bomen. De verzekeringsuitkeringen worden ingezet voor onderhoud en eventuele vervanging van beschadigde bomen. De reserve is gemaximeerd op € 12.000.

95010 Kunst openbare ruimte

Het reserveren van middelen voor de aankoop van kunstuitingen bij gemeentelijke bouwprojecten of projecten waar de gemeente nauw bij is betrokken. Op basis van een percentageregeling wordt (m.i.v. 2011) bij de betreffende bouwprojecten de bouwsom vermeerderd met 1%, welk bedrag gereserveerd wordt voor kunst aankopen.

95018 Renovatie kunst- en natuurgrasvelden

Het reserveren van middelen voor renovaties aan kunst- en natuurgrasvelden bij diverse verenigingen.

95028 Uitvoering Groenstructuurplan

Het reserveren van de in 2013 beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van het groen-structuurplan. Het doel is om in het kader van wijk- en buurtgericht werken in te kunnen spelen op kleinschalige verzoeken van burgers rond groenbeplanting bij civiele- en verkeersprojecten.

95050 Bosbedrijf

Het reserveren van middelen voor de dekking van de uitgaven voor de actualisatie van het bosbeheerplan.

96013 Groot onderhoud pand Apeldoornseweg 85

Het reserveren van middelen voor het groot onderhoud van het pand Apeldoornseweg 85.

96028 Risico's Sociaal Domein

Het reserveren van middelen voor het afdekken van de risico's bij de door het rijk (in 2007 en 2015) gedecentraliseerde taken in het sociaal domein (jeugdzorg en Wmo).

96032 Minimabeleid

Het reserveren van middelen voor het opvangen van fluctuaties in de uitvoering en bij incidentele projecten in het kader van het minimabeleid.

96050 Participatie

Het reserveren van middelen voor het afdekken van de risico's en het uitvoeren van projecten in het kader van participatie naar werk.

96109 BUIG-middelen

Het beschikbaar houden van middelen voor de uitvoering van de Wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (BUIG). Hieronder vallen de inkomensvoorzieningen WWB, IOAZ, IOAW en Bbz startende ondernemers.

98032 Structuurvisies Dorpscentra

Het reserveren van middelen voor de realisatie van de structuurvisies dorpscentra Epe en Vaassen.

98035 Starterslening

Het reserveren van middelen in verband met de risico's bij het verstrekken van starterleningen, gedekt uit de middelen Stimuleringsregeling Goedkope Woningbouw.

98043 Egalisatie opbrengst bouwleges

Het afdekken van de financiële effecten van de fluctuerende opbrengst bouwleges. Hierdoor kunnen de lagere inkomsten op de langere termijn worden gecompenseerd. In de reserve worden gestort de inkomsten uit bouwleges boven € 745.000 (prijspeil 2021).

99000 Bouwgrondexploitatie

Het afdekken van financiële risico's die zich voordoen bij de exploitatie van bouwgrond. Verliezen op complexen worden uit de reserve gedekt. Gerealiseerde winsten worden aan de reserve toegevoegd.

99005 Organisatieontwikkeling / langdurig zieken

Het reserveren van middelen voor dekking van de kosten die samenhangen met organisatieveranderingen en om effecten hiervan (ww-verplichtingen, outplacement, bovenformatief) op te vangen. Ook uitgaven die samenhangen met langdurige ziekte worden uit de reserve gedekt.

99007 Herstel schade nutsbedrijven

Het beschikbaar houden van de middelen, ontvangen van nutsbedrijven, ten behoeve van het herstel van sleuven en lasgaten in element- en asfaltverhardingen.

99011 Precariobelasting

Het reserveren van ontvangen precariobelasting op kabels en leidingen, totdat definitief vast staat dat de opbrengst in stand blijft en is ontvangen. De middelen worden vervolgens overgeheveld naar de reserve huisvesting onderwijsvoorzieningen.

99015 Behoedzaamheidsreserve Algemene Uitkering

Het afdekken van het risico dat kan ontstaan als bij het rijk sprake is van onderuitputting bij de najaarsnota. Als deze niet wordt doorvertaald in de decembercirculaire van de algemene uitkering, wordt een storting in deze reserve gedaan ter hoogte van de te verwachten onderuitputting, zodat in het daarop volgende jaar het bedrag van de definitieve onderuitputting kan worden gedekt uit de reserve.

99016 Herstel- en stimuleringsagenda

Het reserveren van de middelen (eigen gemeentelijke middelen en middelen uit de compensatieregelingen van rijk en provincie) om deze beschikbaar te houden en in te zetten voor de uitvoering van de herstel- en stimuleringsagenda. Hiervoor heeft de raad het beleidskader vastgesteld (februari 2021) met als doel investeren om de ongewenste maatschappelijke effecten van de coronacrisis op lokale activiteiten te beperken danwel tegen te gaan. Door maatregelen in te zetten gericht op de fase van overbruggen van de periode met coronabeperkingen en de eerste stappen in de fase van herstel en stimuleren.

99018 Generatiepact

Het reserveren van middelen om de komende jaren de uitgaven van het generatiepact te kunnen spreiden/bekostigen

99020 Dekking kapitaallasten

Het reserveren van middelen voor de dekking van de kapitaallasten van investeringen die worden gedekt uit eenmalige middelen. Vanaf 2017 mogen investeringen niet meer in een keer worden afgeschreven (BBV) maar wordt het investeringsbedrag toegevoegd aan deze reserve, zodat de kapitaallasten over de afschrijvingsduur uit de reserve kunnen worden gedekt. Hierdoor drukken de kapitaallasten niet op de reguliere exploitatie.

99920 Restantbudgetten 2020

Het reserveren van (incidentele) restant budgetten uit het jaar 2020, zodat realisatie in 2021 kan plaats vinden.

99921 Restantbudgetten 2021

Het reserveren van (incidentele) restant budgetten uit het jaar 2021, zodat realisatie in 2022 kan plaats vinden.

Aard en doelstelling Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

90008 Pensioenverplichting politieke ambtsdragers

Ingesteld voor de (toekomstige) verplichting tot uitbetaling van pensioenen aan wethouders en gewezen wethouders en de eventuele overdracht van pensioenen.

98125 Bouwgrondexploitatie facilitair n.t.m. kosten afgesloten proj.

Ingesteld in verband met nog te maken kosten voor facilitaire plannen in de bouwgrondexploitatie, die zijn afgesloten, maar waarvoor nog een bedrag als verplichting moet worden gereserveerd.

98130 Risico's bouwgrondexploitatie

Ingesteld voor per balansdatum te verwachten concrete verplichtingen c.q. risico's in het kader van de bouwgrondexploitatie.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Ingesteld voor de egalisatie van de onregelmatig gespreide uitgaven van het groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. Het betreffen de gebouwen die duurzaam bijdragen aan de uitvoering van een gemeentelijke taak.

92011 Groot onderhoud bruggen

Ingesteld voor de egalisatie van de onregelmatig gespreide uitgaven van het groot onderhoud van de bruggen.

92109 Groot onderhoud openbare verlichting

Ingesteld voor de egalisatie van de onregelmatig gespreide uitgaven van het groot onderhoud van de openbare verlichting.

Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting

97004 Begraven

Ingesteld voor het opvangen van fluctuaties in het onderhoud van eigen graven en het reserveren van de ontvangen afkoopsommen voor toekomstig onderhoud.

97012 Riolering

Het egaliseren van tijdelijke voor- of nadelen die (op basis van nacalculatie) op de lasten van de brede rioleringstaak door latere uitvoering van werkzaamheden en investeringen. Uitgangspunt is dat de lasten voor 100% gedekt worden door de rioolheffingen. Op begrotingsbasis wordt deze voorziening ingezet om de tariefstijgingen conform GWP te realiseren. Verschillen in de heffing (tariefdeel) verlopen via de reserve riolering (97015).

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkering (SiSa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 3-2-2022								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020)	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	
			<i>Aard controle R Indicator: A7/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A7/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A7/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A7/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A7/05</i>	
			€ 0	€ 129.601	Ja	Ja	nvt	
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A12B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05</i>	
			Noord- en Oost-Gelderland	€ 37.151	Ja	€ 37.151	Ja	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3)	
			<i>Aard controle R Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>	
			0	19	19	€ 1.049	€ 1.049	

		<p>Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021)</p> <p>Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/06</i></p>	<p>Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021)</p> <p>Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i></p>	<p>Eindverantwoording (Ja/Nee)</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/08</i></p>			
		Ja	Ja	Nee			
		<p>Reeks 1</p> <p>Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T)</p> <p>Keuze werkelijke kosten</p> <p><i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/09</i></p>	<p>Reeks 1</p> <p>Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T)</p> <p>Keuze werkelijke kosten</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/10</i></p>	<p>Reeks 1</p> <p>Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3)</p> <p>Keuze werkelijke kosten</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i></p>	<p>Reeks 1</p> <p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3)</p> <p>Keuze werkelijke kosten</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/12</i></p>		
		<p>Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)</p> <p>Keuze werkelijke kosten</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i></p>	<p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3)</p> <p>Keuze werkelijke kosten</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/14</i></p>				
		<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden</p> <p>Keuze normbedragen</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i></p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T)</p> <p>Keuze normbedragen</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/16</i></p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak</p> <p>Keuze normbedragen</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i></p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T)</p> <p>Keuze normbedragen</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/18</i></p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten</p> <p>Keuze normbedragen</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i></p>	<p>Reeks 2</p> <p>Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T)</p> <p>Keuze normbedragen</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/20</i></p>
		€ 7.220	€ 7.220	€ 3.468	€ 3.468	€ 0	€ 0
		Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel))	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde),				

			gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i> € 12.000	indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) Keuze normbedragen <i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: B2/22</i> € 12.000		
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik Gemeenten	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/01</i>	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/02</i>	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/03</i>	
			Ja	3.167	2.606	
			Projectnaam/nummer per project <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/04</i>	Besteding (jaar T) per project <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C1/05</i>	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C1/06</i>	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C1/07</i>
			1 collectieve inkoopactie isolatie	€ 0	Ja	
			2 collectieve inkoopactie zonnepanelen	€ 0	Ja	
			3 7 gebiedsgerichte adviezen in de gemeente Epe	€ 0	Ja	
			4 200 maatwerkadviezen	-€ 6.250	Ja	
			5 vouchers kleine energiebesparende maatregelen	€ 0	Ja	
			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid	Toelichting op afwijkingen	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)

			van de verantwoordingsinformatie					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/11</i>		
			1 <i>collectieve inkoopactie isolatie</i>	€ 3.630		Ja		
			2 <i>collectieve inkoopactie zonnepanelen</i>	€ 3.630		Ja		
			3 <i>7 gebiedsgerichte adviezen in de gemeente Epe</i>	€ 73.689		Ja		
			4 <i>200 maatwerkadviezen</i>	€ 24.000		Nee		
			5 <i>vouchers kleine energiebesparende maatregelen</i>	€ 130.613		Ja		
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /n aam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwooridin g (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C32/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: C32/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06</i>
			1 SUVIS21-01004937	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			2 SUVIS21-01130836	€ 0	€ 0	Nee	Aanvraag 2021 is ingetrokken, bedrag is terug betaald in 2022. Nieuwe aanvraag is beschikt	Ja
			3 SUVIS21-00794076	€ 30.191	€ 30.191	Ja		Ja
			4 SUVIS21-00769972	€ 33.763	€ 33.763	Ja		Nee
			5 SUVIS21-00814228	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			6 SUVIS21-00909380	€ 0	€ 0	Nee	Aanvraag 2021 is ingetrokken, bedrag is terug betaald in 2022. Nieuwe aanvraag is beschikt	Ja

			7	SUVIS21-01013442	€ 0	€ 0	Nee	Totale renovatieproject dient nog gestart te worden. Maakt onderdeel uit van groter project	Nee
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Gemeenten	Beschikingsnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoordig (Ja/Nee)
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C43/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06</i>
				RRW2020-00449391	€ 127.824	€ 127.824	1.774		Nee
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire		Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)	Berekening bedrag uitvoeringskosten	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
				<i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C62/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: C62/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04</i>		
				11	€ 1.650	€ 0	Nee		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
				<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>		
				€ 459.342	€ 123.338	€ 23.200	€ 368.005		
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de		

			kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/05</i>	specifieke uitkering onderwijsachterstandenbel eid Bedrag <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/06</i>	kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/07</i>	specifieke uitkering onderwijsachterstandenbel eid Bedrag <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/08</i>	
			1				
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/01</i>	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/02</i>	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/03</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/04</i>	
			€ 212.806	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/05</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/06</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/07</i>	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/08</i>	
			1				
lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/01</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/02</i>	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/03</i>	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/04</i>	

			€ 483.703	€ 483.703	€ 330.853	Ja		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>		
		1	115 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom aantal in st	Ja	1			
		2	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	2			
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle R Indicator: F9/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F9/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>	
		1	EAW-20-00206715	€ 1.660	€ 20.660	Nee		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06</i>					
			Ja					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)

		<p>Participatiewet_gemeentedeel 2021</p> <p>Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr</p>	<p>Gemeente</p> <p>I.1 Participatiewet (PW)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i></p>	<p>Gemeente</p> <p>I.1 Participatiewet (PW)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i></p>	<p>Gemeente</p> <p>I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i></p>	<p>Gemeente</p> <p>I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i></p>	<p>Gemeente</p> <p>I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i></p>	<p>Gemeente</p> <p>I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i></p>
			€ 5.187.289	€ 105.307	€ 280.447	€ 4.942	€ 58.078	€ 0
			<p>Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud</p> <p>Gemeente</p> <p>I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i></p>	<p>Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud</p> <p>Gemeente</p> <p>I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i></p>	<p>Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)</p> <p>Gemeente</p> <p>I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i></p>	<p>Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet</p> <p>Gemeente</p> <p>I.7 Participatiewet (PW)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i></p>	<p>Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)</p> <p>Gemeente</p> <p>I.7 Participatiewet (PW)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i></p>	<p>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T)</p> <p>Gemeente</p> <p>Participatiewet (PW)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i></p>
			€ 68.534	€ 9.949	€ 0	€ 481.863	€ 0	€ 0
			<p>Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T)</p> <p>Gemeente</p> <p>Participatiewet (PW)</p> <p><i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i></p>	<p>Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i></p>				
€ 247.962	Ja							

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordten hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 1.011	€ 39.185	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T)					
<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>				
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja				
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoordten hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)

		gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 25.216	€ 4.347	€ 0	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 5.884	€ 0	€ 12.365	€ 3.000	€ 0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 385.659	€ 57.828	€ 12.056	€ 2.500	€ 0	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 260.003	€ 0	€ 1.825	€ 0	€ 0	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 168.978	€ 5.300	€ 909	€ 0	€ 0	
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>			
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		0	0	Nee			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		0	0	Nee			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		67	13	Nee			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		72	1	Nee			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		46	1	Nee			
		Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in (jaar T)				

			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/13</i>		
			€ 0	€ 0	0		
		Kopie regeling		Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing 4	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/18</i>
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire _ gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)		
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr					

			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03				
			€ 0	€ 0	8				
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie					
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02					
			€ 8.335	€ 9.025					
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08	
			1	Zaaknummer SPUKSPRT21287	€ 9.025	€ 3.267	€ 5.421	€ 337	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06			
			1	1032287-1013827	€ 35.000	€ 0	€ 0	€ 8.388	€ 20.157
			2	560084324	€ 85.142	€ 0	€ 51.731	€ 0	€ 51.731
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08					
			1	1032287-1013827	Ja				
			2	560084324	Nee				

VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03				
			€ 20.000	Ja	Nee				
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreft jaar	Beschikingsnummer / naam	Totale besteding				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02	Aard controle R Indicator: H16/03				
			1 2020	SPUKIJZ21041	€ 146.000				
			2 2021	SPUKIJZ21R2251	€ 131.836				
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreft jaar?		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle R Indicator: H16/05	Aard controle R Indicator: H16/06	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07	Aard controle R Indicator: H16/08		
1	Stichting Sport-en Dorpscentrum Vaassen	€ 146.000	€ 146.000	€ 0	2020				
2	Stichting Sport-en Dorpscentrum Vaassen	€ 131.836	€ 131.836	€ 0	2021				
LNV	L5B	Regiodeals 3e tranche SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/beschikingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T)	Cofinanciering per pijler (jaar T)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/03	Aard controle R Indicator: L5B/04	Aard controle R Indicator: L5B/05		
1	050415 Regio Stedendriehoek	Staatscourant 2021,806	Groene groei	€ 56.976	€ 27.500				

			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/09</i>		
1	050415 Regio Stedendriehoek			€ 56.976	€ 27.500			
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: L5B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/12</i>			
			€ 0	€ 11.953	Nee			

Controleverklaring

Bijlagen

1 | Analyse salariskosten

Inleiding

In deze bijlage wordt een totaalanalyse gegeven van de salariskosten, zoals deze in deze jaarrekening zijn verwerkt. In de financiële analyses van de afzonderlijke programma's wordt hiernaar verwezen.

Onderstaande analyse heeft betrekking op de geraamde en werkelijke salariskosten, inclusief uitgaven voor inhuur van derden. De salariskosten zijn aan de programma's toegerekend op basis van de bij de begroting 2021 bepaalde verdeelsleutel, gebaseerd op de tijdsbesteding van medewerkers aan taakvelden c.q. programma's. Het overzicht is inclusief de salariskosten van de raad en burgemeester en wethouders.

Analyse

De post salarisuitgaven in 2021 is circa 22,1% van de totale lasten (voor bestemming) van de gemeente.

<i>Budgetopbouw</i>		
	salariskosten	15.537.000
	salariskosten gedekt uit reserves (o.a. organisatieontwikkeling)	1.744.000
	vergoeding voor detachering	0
	Totaal budget salariskosten (A)	17.281.000
<i>Bestedingen</i>		
	salarisuitgaven	13.949.000
	inhuur extern (ivm ziekte, zwangerschap, vacatures, projecten, corona)	4.293.000
	storting in de reserve organisatie ontwikkeling/generatiepact	199.000
<i>Ontvangsten</i>		
	detachingsvergoedingen, ouderschapsverlof, zwangerschapsverlof en WAO/UWV gelden	-157.000
	Totaal bestedingen en ontvangsten (B)	16.031.000
Saldo salariskosten (A-B), nadeel		-1.003.000
Reeds aan de raad gemeld in de voortgangsrapportage 2021		911.000
Saldo salariskosten, nadeel		-92.000

Het nadelige verschil wordt voor € 80.000 veroorzaakt door het incidenteel niet realiseren van een bezuinigingstaakstelling op het personeelsbudget. Ingaande 2022 is de betreffende taakstelling structureel gerealiseerd.

De overige verschillen laten een nadeel zien van € 12.000.

Vorig jaar is er meer ingehuurd dan in de vorige jaren. We hebben vorig jaar te maken gehad met een aantal factoren wat maakt dat de externe inhuur noodzakelijk was: 1. Krapte op de arbeidsmarkt wat maakt dat vacatures moeilijk in te vullen zijn. De doorlooptijd van vacatures is lang, waardoor er ingehuurd moet worden om het werk door te laten gaan. 2. Stijging in de klantvraag, wat opgevangen moet worden door tijdelijke medewerkers (inhuur). 3. Incidentele middelen voor tijdelijke taken zorgt vaak voor tijdelijk opvulling door middel van inhuur. 4. Er was bij meerdere teams sprake van langdurige ziekte van medewerkers. Daarvoor moest personeel worden ingehuurd. Dit brengt aanzienlijk hogere kosten met zich mee.

Toerekening salariskosten aan investeringen en grondbedrijf

Van alle salariskosten wordt jaarlijks een deel toegerekend aan investeringen en bouwgrondexploitatie. Deze toegerekende kosten komen daarmee niet ten laste van de reguliere exploitatie. Omdat door deze wijze van toerekenen (personele) lasten worden doorgeschoven naar de toekomst, is een aantal jaren geleden (mede op advies van de provincie) er voor gekozen om in de begroting stapsgewijs een stelpost op te bouwen, waarmee deze toerekening kan worden afgebouwd. Er wordt binnen de organisatie op gestuurd om deze toerekening ook daadwerkelijk te verminderen. Dit heeft geleid tot een daling in de afgelopen jaren, waardoor de exploitatie meer wordt belast.

Effect in 2021

In 2021 heeft dit er toe geleid dat minder uren zijn toegerekend aan grondbedrijf en investeringen dan waarvan bij de begroting was uitgegaan. Het betreft een bedrag van € 143.000. Dit heeft een nadelig effect op het resultaat van de jaarrekening.

2 | Analyse kapitaallasten

Inleiding

In deze bijlage wordt een totaalanalyse gegeven van de kapitaallasten, zoals deze in de jaarrekening zijn verwerkt. In de financiële analyses van de afzonderlijke programma's wordt hiernaar verwezen.

Begroting en werkelijkheid

Begrote kapitaallasten (rente en afschrijving)	5.311.000
Werkelijke kapitaallasten (rente en afschrijving)	3.917.000
Saldo (voordeel)	1.394.000

Dit voordeel wordt in hoofdlijnen veroorzaakt door investeringen waarvan de realisatie nog niet is gestart of later is opgestart en nog niet volledig is uitgevoerd dan waarvan in de begroting was uitgegaan. Hiervoor waren in de begroting al wel kapitaallasten opgenomen.

Analyse afschrijvingen op productniveau

De afschrijvingsverschillen doen zich voor op de volgende producten (verschillen groter dan € 25.000):

<i>Voordelen:</i>	
Wegen	64.000
Riolering beheer en onderhoud	144.000
Huisvestingskosten bijzonder onderwijs	161.000
Vrijverval riolering beheer en onderhoud	39.000
Gemeentehuis	436.000
Automatisering / ICT	436.000
Totaal Voordeel	1.280.000

Extra afschrijvingen

In 2021 zijn geen extra afschrijvingen gedaan.

Financiering (renteresultaat)

Het verschil tussen de begrote en werkelijke rentelasten/doorberekende rente is € 328.000 nadelig. De werkelijke (interne en externe) rentelasten zijn in 2021 hoger dan waarmee in de begroting rekening werd gehouden. Door een lagere boekwaarde van de materiële vaste activa is van de totale rentelasten een lager bedrag aan rente via de kapitaallasten toegerekend aan de programma's. Hierdoor ontstaat een nadelig renteresultaat op het programma 'algemene dekkingsmiddelen'.

Meerjareninvesteringsplan (MIP)

Het resultaat op de stelposten voor kapitaallasten is € 281.000 voordelig. Dit betreffen de (in aanvulling op de afschrijvings- en rentelasten) in de begroting opgenomen stelposten voor kapitaallasten voor investeringen in het meerjareninvesteringsplan (uitgezonderd het deel waarvan de kapitaallasten gedekt worden door een onttrekking aan de reserve kapitaallasten (€ 318.000); tegenover de lagere kapitaallasten staat een lagere onttrekking aan deze reserve).

Invloed op het saldo van de jaarrekening

Om te bepalen wat het effect is op het saldo van de jaarrekening wordt het bedrag van € 1.394.000 aangevuld c.q. gecorrigeerd met:

1. Renteresultaat (zie hierboven): - € 328.000
2. Saldo meerjareninvesteringsplan (zie hierboven): € 281.000
3. Een lagere doorberekening van kapitaallasten van investeringen voor begraafplaatsen en riolering; dit voordeel van € 186.000 wordt verrekend met de desbetreffende

reserve/voorziening; bij de bepaling van de opbrengst en tarieven bij de volgende begrotingsbehandeling wordt dit voordeel betrokken;

4. Het voordeel op kapitaallasten van de ICT investeringen, waarvan de kapitaallasten gedekt worden uit de ICT reserve; tegenover de lagere kapitaallasten staat een lagere onttrekking aan de reserve ICT (€ 436.000); deze middelen blijven in de reserve beschikbaar voor de geplande toekomstige uitgaven/kapitaallasten;
5. Het voordeel op kapitaallasten van andere investeringen, waarvan de kapitaallasten gedekt worden door een onttrekking aan de reserve kapitaallasten (€ 179.000); tegenover de lagere kapitaallasten staat een lagere onttrekking aan deze reserve;

Recapitulatie

Het resultaat hiervan is dat de kapitaallasten het saldo van de jaarrekening 2021 positief beïnvloed hebben met € 546.000.

Kapitaallasten overhead

Een deel van de kapitaallasten komt niet rechtstreeks tot uitdrukking op de reguliere programma's in de programmarekening. Het betreffen de kapitaallasten van investeringen in de overhead (zoals automatisering, huisvesting, bedrijfsmiddelen). Deze lasten worden verantwoord op het programma overhead.

Afgesloten kredieten

In 2021 zijn er kredieten afgesloten met een positief en een negatief saldo. In deze paragraaf worden de in 2021 afgesloten kredieten waarop een kostenoverschrijding of onderschrijding groter dan € 25.000 heeft plaatsgevonden toegelicht. Met het vaststellen van de jaarrekening stemt de raad in met alle kostenoverschrijdingen.

Rotonde Quickbornlaan

De kosten voor de aanleg van de rotonde aan de Quickbornlaan zijn € 120.000 hoger uitgekomen dan begroot. Dit zit voor een deel in tegenvallende kosten van de grondverwerving voor dit project en tegenvallende subsidie inkomsten vanuit het Rijk.

Voor de grondverwerving was in totaal rekening gehouden met € 13.000. Deze kosten zijn in de praktijk hoger uitgevallen omdat er niet direct bereidheid was door de belanghebbenden om tot een overeenstemming te komen en er gelet op de ligging van één van de percelen sprake was van een hogere waarde. Daarbij komt dat belanghebbenden zich genoodzaakt zagen externe deskundigen in te schakelen. In het kader van de minnelijke verwerving ter voorkoming van onteigening, zag de gemeente zich genoodzaakt deze kosten te vergoeden om overeenstemming te bereiken. Naast de aankoop van de grond en vergoeding van deskundigenkosten, zijn ter compensatie werkzaamheden aan de tuin uitgevoerd.

De rijkssubsidie die voor dit project was aangevraagd viel bij de definitieve beschikking tegen. De subsidieverstrekker motiveerde dat een aantal uitgaven in het project niet voor subsidie in aanmerking kwam. Bij de jaarstukken 2020 is daar al melding van gemaakt en destijds aangegeven dat deze tegenvaller gedekt zou worden uit het overschot op het project herinrichting van de Oude Wisselseweg dat in het boekjaar 2020 was afgesloten.

Vervanging openbare verlichting 2021

De vervanging van de openbare verlichting wordt gebaseerd op het beleidsplan met als financiële basis de daarin opgenomen budgetten. In de investeringsbegroting is voor elk jaar een gelijk bedrag beschikbaar echter in de praktijk volgt de vervanging en de daarmee gepaard gaande kosten niet hetzelfde jaarlijks gelijkblijvend patroon maar fluctueert per jaar. In 2021 is daardoor meer uitgegeven dan begroot. Echter dat bedrag wordt verrekend met de reserve vervanging openbare verlichting, die de investeringsuitgaven dekt. De tegengestelde cyclus in voorgaande (en eventueel volgende) jaren maakt dat er voldoende middelen in de reserve daarvoor aanwezig is.

Vervanging van gemeentelijke bruggen

In 2021 zijn een aantal bruggen in de gemeente vervangen. De vervanging van bruggen wordt gebaseerd op het beleidsplan daarvoor. In de investeringsbegroting is voor de te vervangen brug een standaard bedrag opgenomen in het betreffende jaar van vervanging zoals aangegeven in het beleidsplan. De werkelijke kosten voor vervanging kan daarvan afwijken. Bij de vervanging in 2021 is

geen last geweest van kabels en leidingen rond de te vervangen bruggen. Veelal gebeurt het dat deze omgelegd moeten worden, of door de brug heen lopen maar deze kosten behoeften voor deze bruggen niet gemaakt te worden. Doordat er ook geen kosten gemaakt hoefden te worden voor de bereikbaarheid van de omgeving (dat kon via bestaande wegen) zijn de kosten lager uitgevallen. Omdat de kosten gedekt worden uit de reserve heeft deze meevaller geen invloed op het saldo. De meevaller blijft in de reserve om eventuele tegenvallers in toekomstige jaren op te vangen.

BGT: Openbare basisregistraties

De kosten van dit langlopende project blijken eind 2021 lager uit te vallen dan destijds begroot. Echter het project is nog niet afgerond. In 2022 zal van het voordeel dat ontstaan is een vervolg gestart worden ter afronding van de projectdoelen. De financiële resultaten van dit project worden verrekend met de reserve ICT en hebben daarmee geen effect op het saldo van de jaarrekening.

3 | Toelichting bij paragraaf Financiering

Kasgeldlimiet

bedragen in euro	Begroting 2021	Werkelijkheid 2021			
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>					
In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
In euro's (1)	7.650.000	7.650.000	7.650.000	7.650.000	7.650.000
<i>Omvang vlottende korte schuld</i>					
Opgenomen gelden < 1 jaar	3.600.000	5.000.000	5.000.000	-	-
Schuld in rekening-courant	-	-	-	-	-
Totaal vlottende korte schuld (2)	3.600.000	5.000.000	5.000.000	-	-
<i>Vlottende middelen</i>					
Contante gelden in kas	-	-	-	-	-
Tegoeden in rekening-courant	-	4.258.000	4.901.000	1.065.000	2.428.000
Totaal vlottende middelen (3)	-	4.258.000	4.901.000	1.065.000	2.428.000
<i>Toets kasgeldlimiet</i>					
Toegestane kasgeldlimiet (1)	7.650.000	7.650.000	7.650.000	7.650.000	7.650.000
Totaal netto vlottende schuld (4) = (2) - (3)	3.600.000	742.000	99.000	-1.065.000	-2.428.000
Ruimte (+) / Overschrijding (-) =(1) - (4)	4.050.000	6.908.000	7.551.000	8.715.000	10.078.000

Renterisiconorm

Renterisiconorm en renterisico's op vaste schuld 2021

bedragen in euro	Begroting	Rekening
<i>Renterisico op vaste schuld</i>		
Renteherziening op vaste schuld o/g (1a)	-	-
Renteherziening op vaste schuld u/g (1b)	-	-
Netto renteherziening op vaste schuld (1) = (1a) - (1b)	-	-
Te betalen aflossingen (2)	-	-
Renterisico op vaste schuld (3) = (1) + (2)	-	-
<i>Renterisiconorm</i>		
Begrotingstotaal (4)	90.000.000	90.000.000
Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage (5)	20%	20%
Renterisiconorm (6) = (4) * (5)	18.000.000	18.000.000
<i>Toets renterisiconorm</i>		
Renterisiconorm (6)	18.000.000	18.000.000
Rente op vaste schuld & aflossingen (7)	-	-
Ruimte (+) / Overschrijding (-); (8) = (6) - (7)	18.000.000	18.000.000

Renteschema

Renteschema 2021

bedragen in euro	begroting	rekening
<i>Rentelasten en rentebaten</i>		
Externe rentelasten over korte en lange financiering (1a)	-	7.805
Externe rentebaten (idem) (1b)	4.000	10.954
Saldo rentelasten en rentebaten (1) = (1a) - (1b)	-4.000	-3.149
Rente die aan het grondbedrijf moet worden doorberekend	-	-
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-	-
Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffend taakveld moet worden doorgerekend	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-4.000	-3.149
Rente over eigen vermogen	1.205.000	1.397.630
Rente over voorzieningen	-	-
Totaal aan taakvelden toegerekende rente	1.201.000	1.394.481
Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.448.000	1.315.455
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-247.000	79.026

Verklaring van gebruikte afkortingen

Afkorting	Betekenis
afl.	aflossing
APV	Algemene plaatselijke verordening
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
B.V.	besloten vennootschap
BBP	bruto binnenlands product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRP	basisregistratie personen
BTW	belasting over de toegevoegde waarde
BUIG	bundeling van uitkeringen aan gemeenten
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
E-depot	Electronisch depot
EMU	Europese Monetaire Unie
FG	functionaris voor de gegevensbescherming
FMI	functie mengingsindex
fte	fulltime-equivalent
GDI	generieke digitale infrastructuur
GGD	gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GVVP	gemeentelijk verkeers- en vervoersplan
GWP	gemeentelijk watertakenplan
Halt	het alternatief
HRM	human resource management
ICT	informatie- en communicatie technologie
IHP	integraal huisvestingsplan onderwijsvoorzieningen
IKB	individueel keuzebudget
IKC	integraal kindcentrum
IMOC	inflatie materiële overheidsconsumptie
IOAW	inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IT	informatietechnologie
JOGG	jongeren op gezond gewicht
KCC	klant contact centrum
LED	light-emitting diode
LEJA	Lokaal Educatieve Jeugd Agenda
LOG	landbouwontwikkelingsgebied
m.b.t.	met betrekking tot
MBO	middelbaar beroepsonderwijs
MDT	multi disciplinair team
MFC	multifunctioneel centrum
MIP	meerjareninvesteringsplan
MJB	meerjarenbegroting
mln.	miljoen
MJOP	meerjarenonderhoudsplan
N.V.	naamloze vennootschap
NOG	Noordoost Gelderland
NT2	Nederlands als tweede taal
OAB	onderwijs achterstandenbeleid
OMVV	Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken B.V.
OOV	openbare orde en veiligheid
OVIJ	Omgevingsdienst Veluwe IJssel
OZB	onroerende-zaakbelasting
P&O	personeel en organisatie
PGB	persoonsgebonden budget

PIA	privacy impact analyse
PIOFHA-JC	personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, huisvesting, automatisering, juridische zaken en communicatie
PMD	plastic, metaal en drankenkartons.
PPS	publiek-private samenwerking
PROO	primair openbaar onderwijs
PSZ	peuterspeelzaal
PWA	Prins Willem Alexander
RDW	Dienst Wegverkeer
RE(K)S	regionale energietransitie (en klimaat) strategie
RGV	voorheen: Recreatie Gemeenschap Veluwe, nu: Leisurelands
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
ROB	Raad voor het Openbaar Bestuur
RSG	Rijks Scholengemeenschap N.O.-Veluwe
RUD	regionale uitvoeringsdienst
(s)GGZ	(gespecialiseerde) geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg
SMW-er	school maatschappelijk werker
SOC	security operation center
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SWO/E	Stichting welzijn ouderen Epe
Syswov	systeem woningvoorraad
VFP	Vaassen Flexible Packaging B.V.
VMI	Veluwse Machine Industrie
VNB	Veluwse Nuts Bedrijven
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
VO	voortgezet onderwijs
voorz.	voorziening
Vpb	vennootschapsbelasting
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheid
Wet Hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WGA	werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
WGDI	Wet Generieke Digitale Infrastructuur
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WLZ	Wet langdurige zorg
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
WNT	Wet normering topinkomens
WOZ	waardering onroerende zaken
Wsnp	Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen
WSW	Wet sociale werkvoorziening / Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvggz	wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand, sinds 1 januari 2015 heet deze wet Participatiewet